

Täysistunto

Tiistai 21.11.2017 klo 14.00—18.00

Täysistunto alkoi klo 14.00. Täysistunto päättyi klo 18.00.

Puhetta johtivat puhemies Maria Lohela (14.00—14.58), toinen varapuhemies Arto Satonen (14.58—16.57) ja ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen (16.57—18.00).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. U-asiat

Valtioneuvosto on 16.11.2017 toimittanut eduskunnalle Euroopan unionin asian U 64/2017 vp, ja puhemies on lähettänyt sen käsiteltäväksi suureen valiokuntaan, jolle valtiovarainvaliokunnan on annettava asiasta lausunto.

3. Eduskunnan oikeusasiamiehen vaali

Vaali VAA 92/2017 vp

Vaaleja

Puhemies Maria Lohela: Päiväjärjestyksen 3. asiana on eduskunnan oikeusasiamiehen vaali. Oikeusasiamies valitaan neljän vuoden toimikaudeksi, joka alkaa 1.1.2018 ja päättyy 31.12.2021.

Edustajille on jaettu ote perustuslakivaliokunnan pöytäkirjasta, joka sisältää valiokunnan arvioinnin ilmoittautuneesta. Tehtävään ilmoittautuneen hakemus on ollut nähtävänä keskuskansliassa.

Vaali toimitetaan kuten puhemiehen vaali, siis umpilipuin. Äänestyslipussa saa olla vain valittavan nimi niin selvästi ilmaistuna, ettei epäselvyyttä tarkoitettusta henkilöstä synny. Muunlainen äänestyslippu hylätään. Vaali toimitetaan yhtä urnaa käyttäen. Edustajat tuovat äänestyslippunsa urnaan nimenhuudon mukaisessa järjestyksessä ja niin taitettuna, ettei lipun sisältö ole näkyvissä.

Vaalitoimituksessa avustamaan pyydän seuraavat edustajat: Antti Kaikkonen, Jukka Kopra, Maarit Feldt-Ranta ja Ari Jalonen.

Vaalitoimitus alkoi.

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

Puhemies Maria Lohela: Äänestyksen tulos julistetaan.

Sihteeri luki:

Äänestyksessä on ääniä saanut oikeustieteen tohtori Petri Jääskeläinen 159 ääntä. Lisäksi on jätetty 1 tyhjä äänestyslippu sekä vaalilippu, johon on merkitty nimi Hakkarainen, mutta kun tämän niminen henkilö ei ole ilmoittautunut tehtävään, on sanottu lippu hylätty. Vaalia koskevien säännösten vastaisesti täytettyinä on lisäksi hylätty 2 lippua.

Puhemies Maria Lohela: Kun oikeustieteen tohtori Petri Jääskeläinen on saanut äänestyksessä enemmän kuin puolet annetuista äänistä, on hänet valittu eduskunnan oikeusasiamiehen tehtävään toimikaudeksi, joka alkaa 1.1.2018 ja päättyy 31.12.2021.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2018 talousarvioesityksen (HE 106/2017 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 176/2017 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu

14.35 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tänään saimme jälleen kerran hyviä uutisia Suomen talouden ja työllisyyden kehityksestä. Viimeisten lukujen mukaan työllisyysaste on noussut 69,7:ään. Vielä toinen iloinen uutinen on se, että pitkäaikaistyöttömyys on laskenut ensimmäisen kerran pitkiin, pitkiin aikoihin alle 100 000:n ollen nyt 95 000. Vielä kolmas nosto täältä työllisyyslukuista on se, että piilotyöttömyys vähenee nyt tällä hetkellä nopeaa vauhtia. Se kertoo siitä, että työvoimalle on kysyntää, työmarkkinoilla on avoimia työpaikkoja ja nekin, jotka ovat syystä tai toisesta olleet työvoiman ulkopuolella tai eivät aktiivisia työnhakijoita, ovat ha-
keutuneet takaisin työvoiman piiriin. Kaikki nämä kertovat hyviä asioita siitä, että Suomen taloustilanne edelleen jatkaa paranemistaan.

Toinen hyvä uutinen parin päivän takaa on se, että uusimmatkin talousennusteet valtiovarainministeriön ulkopuolelta ovat ennustaneet tämän vuoden kasvuksi jo yli 3 prosentin kasvua ja tulevalle vuodelle 18 reilusti yli 2 prosentin kasvua, jopa 3 prosenttiin meneviä kasvulukuja. VM tulee tekemään oman ennusteensa myöhemmin, mutta nämä ovat kuitenkin varmasti suuntaa antavia. Niissä minusta oleellista on se, että kasvu ei todellakaan näytä enää pyrähdykseltä vaan myöskin vuosien 18 ja 19 kasvu näinkin korkealla tasolla kertoo siitä, että kasvu on todella vakaalla ja kestäväällä pohjalla, mikä antaa edelleen uskoa siihen, että talouspolitiikan linja on oikea ja se tuottaa tulosta. Meidän kannattaa olla ylpeitä siitä, että pitkäjänteisellä työllä ja määrätietoisilla toimilla tätä kasvua on pystytty vahvistamaan ja yhä useampi suomalainen saa mahdollisuuden päästä työelämään ja kanta-
maan huolta itsestään ja läheisistään. [Susanna Huovisen välihuuto]

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

Tästä huolimatta, että talous kasvaa ja työllisyys paranee, ennustamme, että tänä vuonna velkaa joudutaan ottamaan yli 4 miljardia euroa, ja ensi vuodenkin budjetti rakennetaan 3 miljardin velanotolle — tämä siis tilanteessa, jossa talous kasvaa näin voimakkaasti. Tässä yhteydessä jälleen kerran on syytä muistuttaa siitä, että meillä ei ole minkäänlaista jakovaraa, ei minkäänlaista jakovaraa, ei mahdollisuuksia lisätä pysyviä menoja — ei mahdollisuuksia lisätä pysyviä menoja, vaikka kuinka mieli tekisi — koska ei ole vielä sellaista kasvua, joka olisi kääntänyt julkisen talouden plussan puolelle. Tämä on syytä pitää tarkasti mielessä. Pitää pitää kiinni tehdyistä säästöpäätöksistä, ja vaikka julkisuudessaakin esitetään näkemyksiä siitä, että hallituksen talouskuri olisi lipsumassa, niin haluan sen täältä sanoa, että ei ole. Me pidämme kiinni siitä 4 miljardin säästöohjelmasta, jonka olemme tehneet, sen yksityiskohdista. Jos joku keinoista ei toimi tai toteudu, niin haemme korvaavaa tilalle.

Sama koskee myöskin tulopuolta eli veroja. Täällä on nostettu useissa keskusteluissa esimerkiksi kiinteistöveron alarajan korotuksen peruminen. Tämä oli mahdollista tehdä, koska kiinteistöverojen tuotot olivat kehittyneet niin positiivisesti, että meidän ei tarvinnut sitä tehdä. Ja on loogista hallituksen talous- ja veropoliittiselle linjalle, että yhtään ylimääristä veronkorotusta me emme tee, koska olemme päässeet samaan tulokseen muutenkin.

Arvoisat edustajat, täydentävään esitykseen: Se lisää valtion velanottoa 62 miljoonalla eurolla mutta pysyy tiukasti menokehityksen puitteissa. Edelleen hallitus tekee tämän esityksensä niin, että eduskunnalle jää niin sanottua jakamatonta varausta käytettäväksi 40 miljoonaa euroa tärkeisiin budjetin täydentäviin esityksiinsä.

Ehkä suurimmista yksittäisistä menokohteista voisin käydä läpi muutamia: 5,4 miljoonaa euroa kriisinhallinnan menoihin eli UNIFIL-operaation jatkoon ja laajentamiseen Libanonissa — on tärkeää, että me pidämme Suomen osallistumista ja sen määrää kansainvälisessä rauhanturvatoiminnassa yllä. Sisäiseen turvallisuuteen ja sen vahvistamiseen kertaluontoisena 5 miljoonaa euroa, joka kohdistetaan terrorismin torjuntaan tarvittaviin investointeihin, siviilitiedustelun vahvistamiseen ja turvapaikkapalautusten nopeuttamiseen. Rajavartiolaitokselle esitetään oikeutta käynnistää kilpailutus ja tehdä sopimus seitsemän meriveneen hankinnasta. Tähän hankintaan osallistuu Euroopan unioni omalla rahoituspäätöksellään.

Suuri muutos alkuperäiseen budjettiesitykseen on 118 miljoonan euron lisäys kuntien peruspalveluiden valtionosuuksiin. Tämä suuri muutos syntyy siitä, että kun on tehty tarkastuslaskennat kuntien valtionosuuksista, niin tämä raha kuuluu kunnille, ja hallitus haluaa sen tehdä, koska olemme päättäneet jo hallitusohjelmassa linjaksi sen, että valtio ei omilla toimillaan heikennä kuntien taloudellista asemaa. Tämä olisi ollut hankalampi tilanne, mutta koska EU-jäsenmaksut laskevat arviomme mukaan nettomääräisesti noin 103 miljoonaa euroa, se antoi liikkumavaraa tämän ratkaisun tekemiseen. Eli hieman yksinkertaistettuna voisi sanoa, että kuntien peruspalveluita turvataan alennetuilla ja laskevilla EU-jäsenmaksutuloilla.

Täällä on paljon muita, pienempiä merkittäviä asioita, osin teknisiä. Vielä viimeisenä nostaisin esille infrahankkeet: 2 miljoonaa euroa tasoristeysten korjaamiseen starttina ja nopeutuksena tärkeälle työlle. Mutta sitten ehkä iso yksittäinen asia, 6 miljoonan panostus Kirri—Tikkakoski-moottoritien rakentamiseen lähtölaukauksena ensi vuodelle. Tämä tehdään siksi, että kun me katsomme meidän liikennehankkeitamme, niin tämä Kirri—Tikkakoski-tie on tarkeysjärjestyksessä ensimmäinen. Se tuli todettua jo liikennepoliittisessa selonteossa, joka tehtiin viime kaudella, ja sen edeltä hankkeet on käytännössä toteutettu.

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

Kirri—Tikkakoskea puoltavat myöskin iso biolaitosinvestointi Äänekoskelle ja paljon kasvavat liikennemäärät.

Haluan huomauttaa kuitenkin sen, kun tämä kaiken kaikkiaan on noin 150 miljoonan hanke ja tulee jakautumaan useille vuosille, että jatkovuosien 19, 20, 21 osalta tehdään rahoituspäätökset tarkemmin ensin kehysriihessä noudattaen tarkasti kehystä ja kehysääntöä niin, että me emme myöskään tämän ylimääräisen infrahankkeen myötä ylitä meidän kehystämme ja sitä myötä lipsu millään tavalla tiukasta taloudenpidosta.

Arvoisa puhemies! Positiivisella mielellä esittelen tämän täydentävän esityksen eduskunnalle. Työllisyys paranee, talous kasvaa. Hallituksen hyvä talous- ja työllisyyspolitiikka tuottaa tulosta. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Puhemies Maria Lohela: Tähän päätän antaa ensin ministereille puheenvuorot ennen debattia. Ministeri Vehviläinen aloittaa, enintään 5 minuuttia.

14.43 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen: Arvoisa puhemies! Palaan tuohon, mitä jo valtiovarainministeri Orpo otti esille, eli tämä 118 miljoonaa euroa lisää kuntien valtionosuuksiin. Kerron vähän taustaa tarkemmin, mistä tässä on kysymys:

Tästä 118 miljoonasta eurosta 109 miljoonaa euroa johtuu valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistuksen korjauksesta. Taustaksi todettakoon, että nykyään valtion ja kuntien kustannustenjaon tarkistus tehdään vuosittain, eikä enää joka neljäs vuosi kuten aiemmin. Ensi vuotta koskeva kustannustarkistus perustuu siis kolmen vuoden takaisiin eli vuonna 2015 kunnille maksettuihin valtionosuuksiin.

Viime vuosina tarkistus on yleensä tuonut kunnille hieman lisää valtionosuutta. Nyt kuitenkin elokuussa budjettiriihen alla ainakin minua ja käsittääkseni myös virkamiehiä hämmästytti, että kustannustenjaon tarkistus olisi pienentämässä kuntien valtionosuuksia ensi vuonna lähes 180 miljoonalla eurolla. Summa tuntui meistä kaikista suurelta. Muutama viikko sitten tuli ilmi, että alkuperäisestä tarkistuslaskelmasta puuttui merkittävästi huomio otettavia kustannuksia. Taustalla on kuntien taloustilastoinnissa ilmi tullut virhe. Konkreettiseksi syyksi ilmeni, että vuoden 2015 käyttötaloustiedon keruussa HUS oli jättänyt kirjaamatta kustannuksia 430 miljoonan euron edestä, ja näin Tilastokeskukselle ei tullut oikeita tietoja eikä tieto ongelmasta välittynyt valtiovarainministeriöön. Virhe paljastui vasta Kuntaliiton alettua vertailla eri vuosien kustannuksia. Mittaluokaltaan näin suuria virheitä ei saa tapahtua jatkossa. Jokainen varmasti on tästä samaa mieltä.

Valtiovarainministeriö ja Tilastokeskus käyvät nyt virheen syntymisen tarkasti läpi ja varmistavat, että vastaavaa ei pääse tapahtumaan uudelleen. Tilanteen odotetaan huomattavasti parantuvan taloustietojen raportoinnin automatisoituessa ja otettaessa käyttöön kuntatieto- ja maakuntatieto-ohjelmat. Kuntatieto-ohjelma tullaan ottamaan käyttöön vuodesta 2019 alkaen.

Mutta ei siis niin huonoa, ettei jotain hyvääkin: edellä kerrotun myötä kuntien valtionosuudet kasvavat, siis ensi vuonna keskimäärin noin 20 eurolla asukasta kohden, ja lisäys painottuu erityisesti ikääntyneemmille ja sairastavammille kunnille.

Kuntien ensi vuoden valtionosuuksista voi kuitenkin todeta muutaman seikan: Vajaalla sadalla kunnalla valtionosuuksien arvioidaan kasvavan tästä vuodesta, ja noin 200 kunnalla valtionosuudet vähenevät. 64 kunnalla vähenemä on yli 100 euroa asukasta kohden. Valtionosuuksia vähentää useimmiten asukasmäärän pienentyminen, koska se vähentää suoraan laskennallisia kustannuksia ja niiden perusteella maksettavia valtionosuuksia. Useilla

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

kunnilla vähenee myös niiden saama verotulotasaus, mikä puolestaan perustuu muuta maata myönteisempään verotulokehitykseen vuonna 2016. Myös vuoden 2015 valtionosuus-uudistuksen siirtymätasauksen vähenemä vaikuttaa joissain kunnissa paljonkin tulevan vuoden valtionosuuksien määrään.

Arvoisat edustajat! Kokonaisuutena kuntatalouden kehitys on ollut viime aikoina myönteistä: Ehkä viimeisimpänä tietona viime viikolta Kuntaliiton tilastointi siitä, että kuntien keskimääräinen kunnallisveroprosentti on alenemassa ensimmäistä kertaa 20 vuoteen. Tämä on hieno asia. Mutta samalla rehellisyyden nimessä on hyvä ymmärtää ja tiedostaa se, että kuntien taloudellinen kehitys on eriytymässä ja meillä on joukko kuntia, joiden taloudellinen liikkumavara on pieni ja joissa huoli kunnan rahoituspohjan kestävydestä on aidosti aiheellinen.

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Berner, enintään 5 minuuttia.

14.47 Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner: Arvoisa puhemies! Haluan kiittää tästä mahdollisuudesta käyttää puheenvuoro tässä yhteydessä. Ja haluan myös kiittää valtiovarainministeriötä ja -ministeriä siitä, että olemme saaneet lisäystä tasoristeysten korjaamiseksi 2 miljoonaa euroa ensi vuodelle. Aiemmin varattujen 2,7 miljoonan euron lisäksi meillä on siis yhteensä 4,7 miljoonaa euroa käytettävissä. Liikenne- ja viestintäministeriö on tehnyt suunnitelman siitä, miten tasoristeysten osalta tulisi toimia. Meillä on rataverkolla 2 800 tasoristeystä, joista noin 5 prosenttia eli noin 140 kappaletta kuuluu olosuhteiltaan heikoimpaan luokkaan.

Nyt käynnistetään ja toteutetaan, ensi vuodesta alkaen, tasoristeysten sulkeminen ja mahdollisesti tarvittavien korvaavien tiejärjestelyjen sekä varoituslaitosten toteutus aloittaen turvallisuuskriittisimmistä, luokan 7 tasoristeyksistä. Tavoitteena on päästä seuraavan viiden vuoden aikana toteuttamaan mahdollisimman laajasti nämä kaikista kriittisimmät näkökulmat ja huolehtia näiden poistamisesta. Liikennevirasto suunnittelee, valmistelee ja toteuttaa valtion rataverkoilla kevyisiin varoituslaitteisiin perustuvan järjestelmän uudelle rataosalle Lahti—Heinola-välillä, ja tämä toteutetaan vuonna 2018. Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi määrittelee kriteerit tasoristeyksille, joissa stop-merkin käytöllä voidaan tehokkaammin vähentää onnettomuusastetta — inventointi ja toteutus tehdään vuonna 2018. Liikennevirasto selvittää satelliittinavigointiin perustuvan junien paikannuksen hyödyntämistä reaaliaikaisissa junissa varoittamassa tasoristeyksissä LVM:n satelliittinavigointijärjestelmän ohjelman osana. Ja tämän lisäksi selvitetään myös paikkatiedon saatavuutta ja hyödyntämismahdollisuuksia liikenneturvallisuuden edistämiseksi. Kaiken kaikkiaan myös kiinnitetään huomiota verkon kokonaisturvallisuustasoon ja otetaan myös huomioon Onnettomuustutkintakeskuksen suositukset suunnitellessamme, rakentaessamme ja ylläpitäessämme rataverkkoa tulevaisuudessa.

Tämä kaiken kaikkiaan on tärkeä kokonaisuus, ja nyt tehdyt toimenpiteet ovat vasta alkua. Ja toivon myös, että tämä ohjelma saadaan sitten vietyä loppuun seuraavan viiden vuoden aikana. — Kiitos.

Puhemies Maria Lohela: Ja nyt on mahdollista käydä debattia tästä aiheesta. Pyydän siihen osallistuvia ilmoittautumaan.

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

14.50 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On mukava saada mukaviakin papereita välillä saliin ja mukavia tilastoja. Tänäpäähän esimerkiksi OP-ryhmä on nostanut omia kasvuennusteitaan, nyt jo yli 3 prosenttia, ja he ennustavat myös, että ensi vuonna kasvu jatkuisi näin vahvana. Muutos taloudessa on ollut tämän hallituksen aikana merkittävä, ja on ollut myös mukava huomata, että salin vasemmaltakaan laidalta ei enää ole vaadittu täyskäännöstä, sillä tämä talouspolitiikka näyttää toimivan. Nyt näissä tuoreissa tilastoissa nuorisotyöttömyys, pitkäaikaistyöttömyys, työttömyys yleensä, on vähentynyt, ja silloin kasvusta ovat päässeet nauttimaan nämä ihmiset itse asiassa eniten. Ja niin kuin täällä salissa on usein sanottu, että kasvun pitää kuulua kaikille, niin on hienoa, että tällä tavalla se nyt näkyy monen pitkään työttömänä olleen arjessa.

14.51 Antti Rinne sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hienoa, että talous kasvaa ja työllisyystilanne paranee, työttömyys vähenee, mutta kyllä tästä talousarvion täydennyksestä jäi puuttumaan sydäntä. Se sydän puuttuu opiskelijoiden kohdalla, se puuttuu eläkeläisten kohdalla, he eivät pysty työllisyyden parantamisen kautta omaa tilannettaan parantamaan, eikä täällä löydy mitään näitten ihmisten tilanteen parantamiselle. Talouskasvu ei siis näytä kuuluvan eläkeläisille tai lapsiperheille ja opiskelijoille.

Ihmettelette ja puhutte siitä, että velkaantuminen lisääntyy, vaikka talous kasvaa näin vahvasti. Ei sitä tarvitse ihmetellä, kun katsoo teidän, hallituksen, talouspolitiikkanne linjaa. Se on, että leikataan menoja sieltä, missä ihmisillä on heikoin tilanne, ja annetaan veronkevennyksiä tämän valtakunnan varakkaimmille ja isompituloisille ihmisille. Se johtaa siihen, että rakenteellinen alijäämä kasvaa. Se johtaa siihen, että velkaantuminen pysyy korkealla tasolla.

Arvoisa puhemies! Kysyn vielä valtiovarainministeriltä: oletteko kiinnittänyt huomiota näihin digitalisaatiohankkeisiin, siihen, että valtiolla on miljardin euron hankkeet vuosittain — sen selvittää valtiovarainministerinä — eli 700 miljoonan euron [Puhemies koputtaa] kustannukset ja nyt täällä on monta, monta, monituista yksittäistä juttua lisää digitalisaatioon?

14.53 Esko Kiviranta kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Edustaja Heinonen oli ehkä vähän vaatimatonkin: tänä vuonna ilmeisesti talouskasvu nousee jopa 4 prosenttiin ja ensi vuonna sitten ehkä siihen 3—4 prosenttiin ainakin.

Tässä täydennysesityksessä on hyviä kohtia. On erittäin tärkeää, että näitten tasoristeyksien parantamiseen tulee lisärahaa. On erittäin tärkeää, että Raaseporin onnettomuuden kaltaiset tapahtumat vältetään jatkossa. Varoitusvaloja ja -puomeja on saatava lisää, ja niiden rakentamista on toteutettava määrätietoisesti. Erittäin tärkeä on myös tämä Kirri—Tikkakoski-tieosuus. On monia tärkeitä syitä tehdä se, muun muassa Metsä Groupin biotuotetehtaan tuotteitten kuljetuksen varmistaminen ja myös raaka-aineen kuljetuksen varmistaminen.

Monelle pienelle kunnalle, minun kotikunnalleni, on tärkeää, että tulee tuo pienoinen lisäys ensi vuoden valtionosuuteen, [Puhemies koputtaa] joka tosin johtuu valtion ja kuntien välisistä kustannuksista ja on tarkistuslaskelman virheen korjaamista.

14.54 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Toden totta, kasvun tulisi nyt kuulua kaikille. Olin, puhemies, hieman toiveikas, kun huomasin, että tässä täydentävässä lisätalousarviossa hallitus olisi tullut tässä suhteessa järjkiinsä ja ajatellut,

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

että näin todella on, se on reilua ja oikeudenmukaista, ja katselin, että siellä sitten tässä kuntien ja valtion välisessä kustannusten jaossa kuntien rahoitus lisääntyy. Pettymys oli se, kun siinä ei ollutkaan kysymys — arvaatte ministeri Orpo, mitä tarkoitan — siitä, että palauttaisitte nämä ansaitut lomarahat ahkerille hoitajille, siivoojille, opettajille ja kuntien työntekijöille ensi vuonna. Siinä olisi ollut hyvä paikka, ja mielestäni, puhemies, voisin oikeastaan tässä yhteydessä jälleen kerran toistaa sen vetoamuksen, minkä olemme, ministeri Orpo, teille tehneet: Voisitteko harkita sitä, että reiluuden ja sen nimissä, että kasvu kuuluu kaikille, voisitte tulevan vuoden talousarvion osalta peruuttaa nämä lomarahojen leikkaukset? Ne te leikkasitte, konkreettisesti. Voisiko esimerkiksi tässä yhteydessä, [Puhemies koputtaa] täydentävässä lisätalousarviossa, olla sen paikka?

14.55 Simon Elo sin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoiset sosiaalidemokraatit, kyllä kasvu kuuluu kaikille. Kannattaa mennä sinne työpaikoille, siellähän tämä työllisyysasteen kasvu näkyy, eli ihmiset, duunarit, keskustelevat siellä keskenään ja ovat monet kuulleet siitä, että työpaikkoja syntyy: kasvu kuuluu kaikille.

Mitä tulee turvallisuuteen, on erittäin hienoa, että tässä tilanteessa hallitus satsaa miljoonittain rahaa nimenomaan sisäiseen turvallisuuteen, poliisille, suojelupoliisille ja Rajavartiolaitokselle erityisesti terrorismin torjuntaan. Uskon, että tämä saa kansalta täyden tuen. Lisäksi joudutaan käyttämään 3,8 miljoonaa euroa vähemmän valtion korvauksiin kotouttamisessa, koska nämä turvapaikkamäärät ovat pienempiä kuin mitä olisi odotettu, ja tietysti hienoa on se, niin kuin yhteisesti eduskunnassa olemme kaikki nähneet, että rintamaveteraanien kuntoutukseen laitetaan lisää rahaa.

Kysyisin arvoisalta ministeriltä, kun nyt tiedämme, että EU:n sijaan voimme antaa suomalaisille kunnille reippaasti yli 100 miljoonaa euroa: mihin suuntaan tässä suhteessa mennään seuraavina vuosina EU:n jäsenmaksun suuruuden osalta?

14.56 Ville Vähämäki ps (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Todellakin, meidän taloutemme kasvunäkymät ovat tällä hetkellä hyvät, ja itse asiassa luulen, että tämä ensi vuoden budjetti ja täydentävä esitys on tehty hiukan liian maltillisille kasvulukemille, eli siis luulen todellakin, että Osuuspankinkin ennuste on lähempänä oikeaa kuin tämä VM:n 2,1, mille tämä pohjautuu.

Mutta sitten on taas toisaalta kolikon kääntöpuoli: tämäkin täydentävä esitys lisää valtion velanottoa 67 miljoonaa, [Timo Harakka: Siis lisää?] ja itse asiassa valtion taseasema on heikentynyt huomattavasti tänäkin vuonna. Eli siis lisääntyvä velanotto heikentää valtion taseasemaa. Nyt pitäisi alkaa pikkuhiljaa vahvistamaan valtion tasetta.

No, on täällä hyviä asioita, niin kuin tämä Hailuodon silta, 116 miljoonan hanke, 20 vuoden sopimuskausi, ja sitten tuonne Nivalaan, nikkeli-aiivoksen siistimistöihin, laitetaan 1,3 miljoonaa ensi vuonna lisää, tänä vuonna laitettiin jo 5 miljoonaa. [Puhemies koputtaa] Tämä alue pitää saada kuntoon.

14.57 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy edustaja Elolle todeta, että kyllä siellä työpaikoillakin duunarit ihmettelevät, että kuuluuko kasvu kaikille. Eli siellä edelleen puhututtaa tämä tehty kilpailukyky sopimus aika paljon, ja sielläkin ihmetellään edelleen sitä, että hallituksella ei ole halukkuutta oikeista tätä epäoikeudenmukaista päätöstä, mitä tulee julkisen sektorin työntekijöiden lomarahojen leikkauksiin.

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

Kun tässä on keskusteltu hallituksen talouspolitiikan isosta linjasta, niin kiinnitin huomiota siihen, että valtiovarainministeri Orpo taas kerran sanoi, että jakovaraa ei ole. Tämä hän antaa syvästi harhaanjohtavan kuvan siitä politiikasta, mitä tämä hallitus on harjoittanut. Jakovaraa on kyllä ollut 1,5 miljardin ansiotuloveron kevennyksiin, jotka ovat suosineet suurituloisia suomalaisia kaikista eniten, ja yhtä lailla on ollut jakovaraa kilpailukyky sopimuksen kustannusten kattamiseen, jonka julkistaloutta heikentävä vaikutus on lähes miljardin verran. Ainoita, joille tätä jakovaraa ei ole riittänyt, ovat suomalaiset pienituloiset.

14.58 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen erittäin kiitollinen siitä, että Kirri—Tikkakoski sai viimeinkin sille kuuluvan rahoituksen. Sanon "sille kuuluvan", koska liikennemäärät ovat lähellä 20 000:ta ajoneuvoa vuorokaudessa ja Metsä Groupin investoinnin myötä tuo liikenne vielä kasvaa. Siellä olivat turvallisuuskäsitteet jo erittäin järkyttäviä ja liikenteen sujuvuutta haittaava ohitusmahdollisuuksien puute oli ilmeinen. Vilpittömän kiitoksen tästä päätöksestä sekä pääministerille että liikenne- ja viestintäministerille ja valtiovarainministerille haluan antaa, mutta sen lisäksi pienemmän näkökohdan: Kunnille jaettiin tässä talousarviossa vielä lisää rahaa, mutta ihan kaikkia kuntia se ei auttanut. Omalla kohdallamme on [Puhemies koputtaa] 370 euron vähennys per asukas, yli 8 prosenttia. [Puhemies koputtaa] Pyytäisin siihen huojennusta.

15.00 Jukka Kopra kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kun kuuntelee tätä keskustelua, niin tuntuu siltä, että hyvin moni täällä salissa unohtaa sen, että edelleen ensi vuonna otetaan miljarditolkulla velkaa tämän maan menojen kattamiseen. [Välihuutoja vasemmalta] Se tarkoittaa sitä, että sitä jakovaraa ei todellakaan ole. Hallitus tekee täysin oikeita toimia siinä, että se purkaa sääntelyä, yritystoiminnan edellytyksiä kasvattaa, parantaa palkansaajien työssä käymistä ja niin edelleen, jotta me saamme tämän kakun kasvamaan, jotta meille sitten kertyy enemmän verotuloja, jotta me voimme maksaa niille, jotka tienävät vähemmän tai tarvitsevat sitä apuamme.

Maailmantalous on kasvanut jo pitkään, Suomen talous on päässyt nyt vihdoin tähän imuun mukaan. Mutta meidän rakenteemme ovat edelleen liian raskaita, meillä on edelleen liian raskasta sääntelyä, jota pitää purkaa, ja se on tehtävä ennen kuin maailmantalouden suhdanne kääntyy jälleen laskuun. Silloin me romahdamme tosi pahasti, jos emme saa tätä hommaa kuntoon sitä ennen.

15.01 Anna-Maja Henriksson r (vastauspuheenvuoro): Värderade talman, arvoisa puhemies! On hienoa, että Suomen talous on lähtenyt kasvuun. Siitä saamme kaikki olla iloisia. Kuitenkin myös minä ihmettelen tässä, kun valtiovarainministeri sanoo, että ei ole minäkäänlaista jakovaraa ja hallitus itse nyt tässä täydentävässä esittää, että otetaan lisää lainaa 67 miljoonaa euroa. Missä on johdonmukaisuus, haluaisin tietää, kun sanotte, että ei ole jakovaraa ja otetaan lisää rahaa. Se ei ole oikein johdonmukaista politiikkaa, arvoisa hallitus.

Mutta sitten kun tätä selailee, huomaa, että tässä on kyllä aivan turhiakin menoeriä. Esimerkki siitä on tämä kielikokeilu, johonka osoitetaan nyt 2,3 miljoonaa euroa. Se ei tule tuomaan meille yhtään uutta työpaikkaa, päinvastoin siinä uhkaa eriarvoistuminen. Haluaisin kysyä hallitukselta: Ettekö löydä mitään parempaa kohdetta tälle rahalle? Niitä kyllä löytyisi, esimerkiksi lastensuojelu olisi sellainen.

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

15.02 Lauri Ihalainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiinnittäisin huomiota siihen, että vaikka meillä kasvu on nyt varsin ravakkaa historiaamme nähden, niin olisin kuitenkin vähän huolissani pidemmän aikavälin kasvun edellytyksistä ja sen varmistamisesta Suomessa. Se ei ole itsestään selvää, samoin kuin meidän hyvä viennin veto.

Mutta myös haluaisin kiinnittää huomiota tähän varsinaiseen täydentävään talousarvioon: Pitkän odotuksen jälkeen oli tosi hieno asia, että Kirri—Tikkakosken Nelostien korjausrakentamiseen liikenä nyt rahoitusta, se on tosi tärkeä hanke. Kaikki Keski-Suomen kansanedustajat ovat tehneet paljon sen eteen töitä, ja olemme yhdessä olleet siitä myöskin täällä paljon puhumassa. Se on liikkeellelähtraha tärkeälle hankkeelle, ja se on oikeastaan jatkumoa sille, mitä viime vaalikaudella tehtiin Nelostien korjaamiseksi Äänekosken päässä ja radan sähköistämiseksi, jotta sellu tulee tänne Vuosaaren satamaan hyvällä tavalla. Nämä kaikki ovat tärkeitä elinkeinoelämälle mutta myöskin yhteiskunnalle ylimalkaan.

Lopuksi haluaisin kiinnittää huomion yhteen [Puhemies koputtaa] tähän lisätalousarvioon liittyvään asiaan: Mikä on tämä 2 miljoonaa euroa, joka on varattu kai henkilöliikenteen kilpailuttamisen edellytysten rakentamiseen? Mihin tarkoitukseen se raha on tarkoitettu kesken sen valmistelun?

15.03 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työllisyys paranee, ja se on tietysti äärettömän tärkeä asia. Syitä ja ansioita siitä voi jakaa aika monellekin taholle, eikä hallitukseen ansioton ole. On tärkeää kuitenkin muistaa se, että meillä on miljoona ihmistä, jotka eivät ole työelämässä ja ovat varsin pienituloisia — enemmänkin tietysti on kaiken kaikkiaan — ja heille täytyy hoitaa siitä budjetin kautta se kohtuullinen, oikeudenmukainen osuus, ja siinä on meillä puutteita.

Arvoisa puhemies! Minäkin yhdyn näihin Kirri—Tikkakoski-moottoritien rakentamisen valtuuksiin. Kiitän erittäin lämpimästi, että näin on tapahtunut. Se on todella tällä hetkellä Suomen vilkkaimmin liikennöity kaksikaistainen tie, vaarallinen, mäkinen, ja liikennemäärät jatkuvassa kasvussa muun muassa Äänekosken takia. Myös Puolustusvoimille ja Ilmavoimille se on tärkeä ja Jyväskylän kaupungille ja koko valtakunnalle, koska se on valtakunnan ylivoimainen pääväylä.

15.04 Sinuhe Wallinheimo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin yhdyn kiitoksiin hallitukselle ja paikalla oleville ministereille Orpo ja Berner tästä Kirri—Tikkakoskesta. On hienoa, että tämä pullonkaula on nyt Nelostieltä saatu pois.

Mutta minua huolettaa yleisesti tämä TEN-T-verkon kohtalo. 2030 mennessä tämän pitäisi olla moottoritie aina Ouluun tai Kemiin saakka, ja rahaa tähän ei ole. Että tätäkin Keski-Suomen hanketta lähes 30 vuotta metsästettiin. Kuinka jatkossa sitten aiotaan tämä yhtälö ratkaista? Olemmeko me katsoneet loppuun esimerkiksi tuon Euroopan CEF-rahoitusinstrumentin, että voisiko sieltä mahdollisesti tulla jatkossa rahaa? Koska tämä on kesämätön tie, että näitä odotetaan ja odotetaan, ja kuitenkin Euroopan unioni vaatii tätä TEN-T-verkkoa kuntoon 2030 mennessä.

15.05 Mikko Alatalo kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin pääradan kehittämiseen on tulossa rahaa Pasila—Riihimäki-välille, ja se on tärkeää meille myös siellä pohjoisemmassa asuville ihmisille. Totta kai tämä Raaseporin tasoristeysonnettomuus kyllä herätti paljon myös kansalaisilta yhteydenottoja, ja on hyvä, että siihenkin on

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

puututtu — vaikka kovin isoa rahaa ei ole, kuitenkin tasoristeyksien turvallisuutta voidaan parantaa.

Mitä tulee tähän Kirri—Tikkakoskeen, niin täytyy tietysti ymmärtää, että Äänekosken biojalostustehdaskan on valtakunnallinen hanke ja varmasti tarvitaan tätä väylää. Olen samaa mieltä kyllä, että Nelostie on meidän pääteitä. Toisaalta sitten taas toisen tien varrelta, tuolta Kolmostieltä katsoen voisin sanoa, että kyllä sielläkin on isot liikennemäärät, toistakymmentätuhatta autoa todellakin, ja se tarvitsisi myös rahaa. Se on ollut myös liikenneselonteossa aikaisemmin. Mutta onneksi kuitenkin Tampereelle tulee nyt sitten rahaa nimenomaan tuohon areenahankkeeseen, [Puhemies koputtaa] joka minusta on hyvin tärkeä asia.

15.06 Ari Jalonen sin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on monia hyviä kohtia, mutta nostan yhden asian esille. Edustaja Elo nosti tämän sisäisen turvallisuuden, ja noihin turvallisuusviranomaisiin lisäisin pelastusviranomaisen. Pelastusviranomaisena tiedän, kuinka pahaa jälkeä tulee, kun tasoristeyksessä auto ja juna kolaroivat. Näitä vaarallisia risteyksiä on poistettu ja niihin on kiinnitetty huomiota, mutta tämä 2 miljoonan lisäys siihen on erinomainen lisäys. Sillä saadaan vähän vauhtia siihen, koska joka ikinen kolari tasoristeyksessä on liikaa. Tätä rahoitustahan tarvitsisi lisätä, koska jos me otamme vartioimattoman tasoristeyksen pois, niin se vaatii kokoajatie radan sille puolelle saattamaan sen liikenteen turvallisempaan kohtaan ja siellä eritason. Lisää kaivataan tähän tärkeään [Puhemies koputtaa] hankkeeseen.

15.08 Harry Wallin sd (vastauspuheenvuoro): On hyvä, että hallitus on reagoinut näihin tasoristeysonnettomuuksiin ja niitten turvallisuuteen 2 miljoonaa euroa lisää, kiitos siitä. Tämän vuoden määrärahan kanssa se on 4,7 miljoonaa, niin kuin ministeri kertoi. Se tarkoittaa sitä, että tällä nopeudella tai tällä tasolla meidän tasoylikäytävämme poistuvat 68 vuodessa. 2085 poistuu viimeinen, eli kyllä siihen varmaan tarvitaan tiukempi ja parempi ote. Olen vuosikymmenet katsonut veturin keulalta näitä tasoristeyksiä ja nähnyt niitä läheltä piti -tilanteita ja sanoisin, että tämä stop-merkki ei sitä tilannetta muuta juurikaan vaan puolipuumilaitos, joka maksaa 100 000 euroa. Me saamme tällä 4,8 miljoonalla eurolla 47 puolipuumilaitosta, ja sillä on suuri merkitys. Sen ihmiset huomaavat, kun ne puomit laskevat ja valot vilkkuvat, mutta se stop-merkki on vain yksi liikennemerkki muitten joukossa, ja silloin se vaara jatkuu edelleen.

15.09 Ozan Yanar vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri, joka nyt ilmeisesti lähti paikaltaan [Petteri Orpo nostaa kättään salissa] — aa, hän on täällä — sanoi, että hallituksella ei ole jakovaraa. Jostain ihmeen syystä jakovaraa löytyy muun muassa tehottomiin yritystukiin. Tämä on kokoomuslaista talouspolitiikkaa. Täydentävän budjettiesityksen mukaan bkt kasvaa mutta työttömien määrä vähenee hitaasti. Hallituksen kunnianhimoiset uudistushankkeet etenevät hitaasti, jos ollenkaan. Perhevaapaaudistus, tehottomien yritystukien karsinta ovat olleet hitaita prosesseja, kuten olemme tämän hallituksen kohdalla joutuneet tottumaan. Arvoisa valtiovarainministeri, milloin hallitus tulee tekemään aidosti kunnianhimoista työllisyyspolitiikkaa, jolla uudistetaan taloutta ja saadaan lisää työpaikkoja?

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

15.10 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vasemmistoliitto on aikaisemmissa vaihtoehtobudjeteissaan silloin, kun talous ei ole kasvanut, pyrkinyt vauhdittamaan taloutta ja työllisyyttä elvyttävällä politiikalla ja jopa lainanottoa lisäämällä. Nyt kun talous kasvaa, meidän vaihtoehtobudjettimme on tasapainossa eikä ota velkaa sen enempää kuin hallituskkaan. Nyt tulikin yllätyksenä, että tämä tilanne muuttuu. Hallitus ottaa ensi vuoden budjetissa enemmän velkaa kuin vasemmistoliiton vaihtoehtobudjetti. Me olemme arvostelleet veroelvytystä tässä tilanteessa, kun talous kasvaa, ja jatkamme sen arvostelua edelleen. Tänne tuli toki tärkeitä kohteita ja tuo Kirri—Tikkakoski ihan keskeisenä. Toinen kohde, joka on iso liikennehanke, on kaikkiaan 117 miljoonan hanke elikkä Hailuodon tieyhteys. Se on tarkoitus tehdä PPP-hankkeena, jolloin aikana, jolloin valtio saa velkaa nollakorolla, me laitamme veronmaksajina siihen rahoituskustannuksiin ehkä kymmeniä miljoonia. Se ei ole perusteltua. Miksi tähän on päädytty [Puhemies koputtaa] tällaisessa tilanteessa, kun ministeri Bernerin vetämä rahoitusvaihtoehtoja pohtiva työryhmä on koolla?

15.11 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan vielä palata tähän esitykseen ja sen hyviin ratkaisuihin.

Oli mukava kuunnella ammattimies, edustaja Wallinin puhetta tasoristeyksistä, ja juuri tällaista, ehkä pitkän linjan ajattelua me tarvitsemme, yhteisen ohjelman siitä, että jokainen vartioimaton tasoristeys saadaan nyt kuntoon. Yksikin onnettomuus niissä on liikaa, ja viimeinen on liiankin tuoreessa muistissa.

Myös tässä täydentävässä on hyvä, että edelleen turvallisuuteen panostetaan, poliisin ja suojelupoliisin toimintaan, ja myös veteraanirahoja edelleen nostetaan tämän juhlapäätöksen mukaisesti.

Mutta loppuun vielä kiitos näistä liikennehankkeista. On hienoa, että Kirri—Tikkakoski- valtatie 4 on nyt etenemässä, mutta myös se, että päärata, joka on koko Suomen keskeisin väylä, nyt saa lisäraideparia ja liikennöinti etelästä pohjoiseen ja toisinpäin paranee. [Puhemies koputtaa] Kiitos tästä ministeri Bernerille ja Orpolle.

15.12 Ari Torniainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitos ministereille tämän lisätalousarvion esittelystä. Kaikki hankkeet ovat erittäin hyviä. Haluaisin kiinnittää muutamaan asiaan huomiota.

Etenkin kuntien valtionosuuksien lisämäärärahat tulevat todella tarpeeseen. Kaikki kunnat ovat tällä hetkellä tekemässä talousarvioitaan, ja uskon, että siellä ollaan tyytyväisiä tähän asiaan, että nyt siellä pienet virheet tulee korjattua, ja toivottavasti niitä jatkossa saadaan paremmin vietyä eteenpäin.

Toinen asia, mihin haluan kiinnittää huomiota, on liikennehankkeet. Kirri—Tikkakoski tulee varmasti tarpeeseen, se on koko valtakuntaa palveleva hanke. Mutta erityisesti nämä lisämäärärahat tasoristeyksien korjauksiin tulevat todella tarpeeseen. Monia tasoristeyksiä on myöskin kuntien keskuksissa, kaupunkien kaava-alueilla, ne tulee saada korjattua.

Mutta viimeiseksi haluan sanoa, että rintamaveteraanien palvelut turvataan. Se on tärkeä asia [Puhemies koputtaa] itsenäisessä, 100-vuotiaassa Suomessa.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ja tähän vaiheeseen debattia myönnän vielä seuraavat vastauspuheenvuorot: edustajille Meri, Harakka, Zyskowicz ja Kalli. Sen jälkeen otetaan ministerien vastauspuheenvuorot, ja sen jälkeen jatkamme debattia.

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

15.13 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Täällä on nyt korjattu arviota turvapaikanhakijoista. Onko ministeriäitiossa huomioitu tänään, mitä Helsingin kaupunginhallitus on eilen esittänyt? Elikkä he laajentavat ja esittävät valtuustolle sosiaali- ja terveyspalvelujen laajentamista mittavasti laittomasti maassa oleville. Olen kysynyt tästä ministeri Saarikolta elokuussa, kun tätä käsiteltiin sosiaali- ja terveyslautakunnassa, ja silloin todettiin vain, että kunnilla on itsehallinto. Mutta jään miettimään, minkälainen vetovoimatekijä tämä on ja miten me voimme olla varmoja, että tämä turvapaikkatilanne rauhoittuu, jos meillä alkaa olla tuhansia laittomia maassa oleskelijoita, joille annetaan kaikki ilmaiset palvelut. Me voimme siis lakkauttaa koko turvapaikkajärjestelmän, koska kaikkihan saavat sitten jäädä. Tässä ovat olleet mukana erityisesti vasemmisto ja vihreät. Kokoomus, perussuomalaiset ja yksi SDP:n jäsen ovat kaupunginhallituksessa vastustaneet. Miten tähän on nyt varauduttu? Tämähän on uusi vetovoimatekijä. Kesä on tulossa.

15.15 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näin äänekoskelaisena mielelläni myöskin yhdyin kiitoksiin Kirri—Tikkakoski-tiestä.

Mutta kuten, ministeri Orpo, sanoitte, kasvu ei ole jäämässä pyrähdykseksi. Hyvä niin, joten sitä suuremmalla syyllä on vaadittava vastuullista valtiontaloutta. Tässäkin lisäbudjetissa velkaantuminen lisääntyy, ei vähene. Se, että hyvä suhdanne johtaa lisääntyvään velkaan, kertoo huonosta talouspolitiikasta. Olette saanut aikaan sen, että julkinen talous heikkenee. Rakenteellinen alijäämä jää vuonna 19 sen 2 miljardia pahemmaksi, jonka olette omille kavereille veronalennuksena jakaneet — 2 miljardia pakkasella, kun se teidän alkuvaiheessanne oli kunnossa. Ministeri Orpo, kyllä teitä on nyt sanottava tuhlaajapojaksi. On uskomaton suoritus lisätä sekä eriarvoisuutta että kestävyysvajetta. On uskomaton suoritus, että kovan talouskasvun aikana on vaara, että EU-komissio ottaa teidät luokalle. Jakovaraa pysyviin menoihin ei ole, mutta lienette nyt varustautunut siihen, että tämä EU-jäsenmaksun väliaikainen [Puhemies koputtaa] supistuminen on vain hetkellistä ja bkt-kasvun ja brexitin myötä se kuitenkin jatkossa kasvaa.

15.16 Ben Zyskowiec kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Vasemmisto on kehumut tai moittinut hallituksen talouspolitiikkaa kokoomuslaiseksi, ja otamme nämä moitteet tai kehut mielellämme vastaan, sillä tämä ministeri Orpon johtama työn linja, hallituksen talouspolitiikka toimii ja tulokset puhuvat puolestaan. [Timo Heinonen: Kasvu kuuluu kaikille!]

Edustaja Rinne täällä oli pahoillaan siitä, että opiskelijoita, lapsiperheitä ja eläkeläisiä ei huomioida vaan puhutaan vain työllisyyden parantumisesta. Kyllä kai edustaja Rinnekin on samaa mieltä siitä, että kun talous kasvaa, työllisyys paranee ja työttömyys vähenee, niin se tuo suomalaiseen yhteiskuntaan sellaista yleistä hyvinvointia, joka hyödyttää niin opiskelijoita, lapsiperheitä kuin eläkeläisiäkin pitkän päälle. Kun demarit ja muu vasemmisto vaatii säästöjen perumista, niin kannattaa nyt muistaa, että tänäkin vuonna, jolloin kasvu on ehkä jopa yli 3 prosenttia, me velkaannumme useamman miljardin euron.

15.17 Timo Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta täällä salissa on kaksi koulukuntaa. Toiset ovat sitä mieltä, että nyt tätä vireätä kasvua, joka on käynnissä, pitäisi lähteä jakamaan, ja toiset ovat sitä mieltä, että mitenkä varmistaa pidemmän aikavälin kasvu niin, että seuraavinakin vuosina olisi edellytyksiä kasvulle. Ja kun tiedämme

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

varsin hyvin, että teollisuuden kapasiteetti on tällä hetkellä jo varsin täydessä käytössä, tarvitaan tulevan kasvun varmistamiseksi investointeja, ja siksi meidän pitäisi luoda enemmän ennustettavuutta niihin yrityksiin ja niihin toimijoihin, jotka harkitsevat investointipäätöksiä. [Lauri Ihalainen: Tästä juuri puhuin äsken!] Sen tähden hallituksen politiikkaa on kiitettävä, että olemme kyenneet luomaan ennustettavuutta tulevaisuuteen. Kysynkin valtiovarainministeriltä: uskotteko te, että tällä täydennyksellä ja ensi vuoden budjetilla kyetään tätä ennustettavuutta lisäämään edelleen niin, että investointeja syntyy ja työllisyys kasvaa ja kasvun edellytykset ovat varmistettuja?

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt otamme ministerien puheenvuoroja. Ensin ministeri Orpo, 5 minuuttia.

15.18 Valtiovarainministeri Petteri Orpo: Arvoisa puhemies! Edustaja Harakka, on hyvä, että olette huolissanne taloudenpidon puolesta, mutta kyllä minä luulen, että te olette todella huolissanne, jos te tutustutte SDP:n vaihtoehtobudjettiin. Teidän on pakko olla siis aivan järkyttynyt siitä, miten se veisi meidät jonnekin suuren epävarmuuden varaan: 1,8 miljardia pysyviä menoja, tulopuoli täysin epävarmuuden päällä. Teidän on pakko olla todella huolissanne.

Mielelläni jatkan kyllä keskustelua tästä hallituksen esityksestä, koska se on vastuullinen. Kun täällä kaikki oikeasti tietävät sen, että kun me teemme joka vuosi syksyllä varsinaisen budjettiesityksen, tehdään varaus sekä täydentävää budjettiesitystä varten että eduskunnan lisäyksiä varten, ja tämä 100 miljoonaa. Se on kerrottu tiedotteissa. En minä tiedä, onko vasemmistoliitto esimerkiksi jättänyt tämän eduskunnan varauksen omasta vaihtoehdostaan pois, en tiedä, mutta tämä on siis aivan normaali käytäntö. Myöskin edustaja Henriksson tietää sen pitkäaikaisena ministerinä aivan takuuvarmasti.

Minä toivoisin, ettei anneta väärää kuvaa. Velkaantuminen laskee merkittäväällä tavalla, miljardikaupalla, ja se on tämän käänteen ansiota, että talous on lähtenyt näin kovaan kasvuun. Miljardikaupalla otamme velkaa vähemmän kuin me luulimme ja pelkäsimme vuosi sitten. Se on kiistaton totuus. Tällä 100 miljoonalla eurolla, joka liittyy varsinaisen budjetin ja täydentävän ja eduskunnan lisäysten väliseen eroon, kikkailu on minusta kohtuuton.

Mutta mitä tulee sitten tähän työllisyyden paranemiseen: Edustaja Yanar ei ollut ilmeisesti huomannut sitä, että tänäänkin kerrottiin työllisyyden merkittävästä paranemisesta. Työllisyysaste on noussut 69,7:ään, nopeammin kuin vielä viimeksi ennustettiin. Jos me pystymme tukemaan tätä kasvua muun muassa järkevällä veropolitiikalla, mitä tehdään, joka kannustaa tekemään työtä ja yrittämään, ottamaan työtä vastaan, niin me voimme saavuttaa jopa sen 72 prosentin tavoitteen, jonka me olemme asettaneet. Tämä parantunut suhdanne johtaa siihen, että hallituksen tavoitteet ovat yksi kerrallaan toteutumassa. Vielä tässä on tehtävää, olen sanonut sen monta kertaa, samoin siinä, että velkaantuminen pysäytetään, mutta tämä on aivan oikeaa politiikkaa. Tämä on aivan oikeaa politiikkaa. Te ette halua nähdä sen tuloksia. Te haluatte vain kikkailla 100 miljoonalla ja sanoa, että velkaantuminen lisääntyy verrattuna edelliseen. Te ette halua myöntää, arvoisa oppositio, sitä, että työllisyys paranee: alle 100 000 pitkäaikaistyötöntä ensimmäisen kerran. Piilotyöttömyys vähenee merkittäväällä tavalla. [Timo Heinonen: Iloitkaa siitä!] Nuorisotyöttömyys vähenee merkittäväällä tavalla, kuten edustaja Heinonenkin täällä kävi näitä asioita läpi. [Eduskunnasta: Rakenteellinen alijäämä!]

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

Mutta mitä tulee rakenteelliseen alijäämään: Myönnän sen, että työn verotuksen kiristymisen estämisellä ja puolen miljardin panoksella pieni- ja keskituloisten työn verotuksen keventämiseen on merkityksensä rakenteelliselle alijäämälle keskipitkällä aikavälillä. Mutta nyt jo nähdään se, että työn linja tuottaa tulosta ja työllisyys paranee. Ja se on paljon arvokkaampi, sillä vain korkealla työllisyysasteella me pystymme kokonaan pysäyttämään velkaantumisen ja saamaan taloutemme kestäväälle pohjalle. Minusta tämä on perusteltua.

Ja mitä tulee edelleen rakenteelliseen alijäämään, sen keskeinen syy on se, että meidän työllisyysaste on liian alhainen, ja toisaalta se, että meidän väestö ikääntyy. Se ikääntymisen haaste on meidän jokaisen edessä. Se on tämän hallituskauden aikana realisoitunut, ja se tulee olemaan 0,3 prosenttia bkt:stä, suhteessa bruttokansantuotteeseen, joka vuosi, se lisähaaste, mitä meillä rakenteellisen alijäämän osalta on. Siksi me tarvitsemme niitä rakenteellisia toimia edelleen. Siksi me tarvitsemme työmarkkinoille lisää joustoja. Siksi me tarvitsemme uudistuksia koulutusjärjestelmään, niin kuin me teemme. Siksi me tarvitsemme sitä, että veroastetta edelleen pyritään laskemaan. Nyt se on laskemassa näillä päätöksillä sieltä maailmanennätysluokasta 44 prosentista 42 prosenttiin, siis laskee useamman prosenttiyksikön. Näillä päätöksillä on merkitystä sille, että talous kasvaa ja saadaan se kasvu kuulumaan kaikille, koska vain korkealla työllisyysasteella, vain terveellä julkisella taloudella me pystymme huolehtimaan heikommassa asemassa olevista. Ei ole mitään muuta tietä.

Vasemmistoliiton puheenjohtaja on ollut kyllä kieltämättä hyvin määrätietoinen ja konkreettinen siinä, että vastustaa kilpailukyky sopimusta, vastustaa ansiotuloverotuksen keventämistä. Se on selvä linja. Olen täysin eri mieltä. Ja onneksi hallituksen linjan puolesta puhuvat tulokset. En haluaisi kokeilla sitä toista tietä.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ja vielä ministeri Berner, 3 minuuttia.

15.23 Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner: Arvoisa puhemies! Ihan ensimmäiseksi haluaisin vastata edustaja Ihalaisen esittämään kysymykseen siitä, kun tämän talousarvion täydennyksen yhteydessä on perustettu uusi momentti, jolle on siirretty 2 miljoonaa euroa. Kysymyksessä on siirtyvä saldo, josta otetaan 2 miljoonaa euroa, jolla mahdollistetaan uuden momentin perustaminen. Tämä momentti ja määräraha tulevat siihen tarpeeseen, että voidaan tehdä omistus- ja yhtiöjärjestelyjä. Määrärahan voi käyttää liikenneviraston liikenteenohjaustoimintojen yhtiöittämisestä ja rautateiden henkilöliikenteen kilpailulle avaamisesta johtuviin omistusjärjestelyihin sekä liikenne- ja viestintäministeriön omistajaohjauksessa olevien yhtiöiden omistajaohjaukseen liittyen. Tässä on kysymyksessä esimerkiksi merkintähintojen maksaminen, yhtenä esimerkkinä.

Toinen kokonaisuus liittyy sitten edustaja Wallinheimon kysymykseen. Olen tavannut tänään komissaari Bulcin, ja siinä yhtenä asiakohtana on ollut TEN-T-verkko ja CEF-rahoituksen käyttö. TEN-T-verkon osalta kysymys on siitä, että me haluamme saavuttaa sen, että TEN-T-verkko ulottuisi Suomessa ensin Tornioon ja sitten aina Pohjoiselle jäämerelle saakka. Tässä haluamme myöskin katsoa, että CEF-rahastoa voisi käyttää monipuolisemmin ja että sen kriteerit voitaisiin uudistaa. Komissaarin vieraillessa tänään Suomessa olen myöskin jättänyt hänelle käteen kirjeen, jossa on Suomen aloite tähän liittyen, ja toivomme myöskin komission ottavan tämän käsittelyyn, jotta saamme myöskin paremmin käyttöön EU:n mahdollistamia rahoitusinstrumentteja. Samoin tulemme käsittelemään tätä ko-

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

konaisuutta ja keskustelemaan siitä myös osana parlamentaarisen työryhmän työtä, jossa pohditaan sitä, miten voidaan paremmin hyödyntää erilaisten rahoitusinstrumenttien käyttöä tulevaan infrainvestointien kehittämiseen.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: No niin, nyt on mahdollisuus pyytää jälleen vastauspuheenvuoroja, ja ne aloittaa edustaja Hautala.

15.25 Lasse Hautala kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitokset hallitukselle tästä ensi vuoden budjettiesitystä täydentävästä talousarviosta. Tämä selkeästi osoittaa sen, että kasvua on: lähes 70 prosentin työllisyysaste ja 56 400 työtöntä vähemmän kuin vuosi sitten. Nämä tulokset on saavutettu viime vuoden ja tämän vuoden talousarvioilla ja hallituksen tekemillä toimenpiteillä.

Kiitokset hallitukselle siitä, että poliisi ja suojelupoliisi saavat kalusto- ja laitehankintoihin lisää varoja. Ja kyllä erityisen merkityksellistä on myös se, että kuntien peruspalvelujen valtionosuus nousee. Siellä on selkeää tarvetta. Ja kaikki muutkin ovat täällä kiitelleet veteraanien saamaa lisärahoitusta. Se on positiivinen asia.

Vaasan vaalipiirin osalta on tärkeää, että Vaasan lentorahtiaseman rakentamisessa päästään liikkeelle ja myöskin Seinäjoen lentoasema saa pienen stipendin.

Ja tärkeää on tasoristeysten suojaaminen.

15.27 Kristiina Salonen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen edelleen vähän hämmentynyt siitä, että ensi vuoden budjetin täydentäminen pitää sisällään myöskin toiminnallisia muutoksia. Etenkin VTS-toimintojen eli meriliikenteen alusliikennepalveluiden yhtiöittäminen herättää isoja kysymyksiä. Suhtaudun suurella varauksella liikenteenohjaustoimintojen yhtiöittämiseen. Yhtiöittämisen myötä meriliikenneohjaus menettää viranomaisstatuksensa. Uhan alla on esimerkiksi oikeus käyttää Puolustusvoimien tukaverkkoa.

VTS-toiminta on täyttä viranomaistoimintaa. Yritin jo muutama viikko sitten nostaa asiaa keskusteluun. Haluaisinkin nyt uudelleen kuulla ministeri Berneriltä, kuinka viranomaisten joustava yhteistyö on ajateltu turvata jatkossa ja mihin tätä yhtiöittämistä nyt tarvitaan. Ei kai onnettomuuksia ehkäisevällä toiminnalla ole tarkoitus alkaa kilpailla?

15.28 Lea Mäkipää sin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin täällä on kiiteltä, on hyvä, että talous kasvaa ja työllisyystilanne parantuu. Sitä myötä saamme verotuloja. Ja kertaan myös, että täällä on tullut Rajavartioston merivenehankkeeseen, samoin sotilaalliseen kriisinhallintaan ja mikä tärkeintä myös tähän rintamaveteraanien kuntoutukseen, että jokainen veteraani voi saada kuntoutusta elämän lopputaipaleella.

Mutta sitten lueskelin tätä valtiovarainministeriön erästä tiedonantoa, ja tietysti on aina hyvä antaa risujakin hallitukselle: Täällä sanotaan, että ensi vuonna, sitten kun on näitä seurattu, kaikista pienituloisimmille tulee runsaat 30 euroa vähemmän. Sitähän se tarkoittaa, kun tulevat nämä indeksijäädytykset ja sitten tupakkaveron korotukset — ja myös mainitaan, että köyhemmät vetävät enempi tupakkaa — ja samoin asumistukileikkaukset. Kyllä meidän on varmaan hallituspuolueissakin syytä miettiä, mitenkä voisimme auttaa keliaakikkoja, [Puhemies koputtaa] ja voitaisiin näitä omavastuita hieman pienentää.

Mutta kaiken kaikkiaan tämä on hyvä suunta, että työtä syntyy.

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

15.29 Veera Ruoho kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus tosiaan ehdottaa 5,4 miljoonaa lisää kriisinhallinnan menoihin, jolla Suomi osallistuu sitten Libanonin operaatioon suuremmalla joukolla kuin aiemmin on päätetty. Jos joskus on ihmetelty, mitä hyötyä on lähettää niitä suomalaisia sinne kriisinhallintatehtäviin, niin luulisi, että tänä päivänä se yhä paremmin ymmärretään, että vakautetaan niitä maita, joista ihmisten on tarve lähteä hakemaan turvapaikkaa. Nähdään siis oikeutus sille ja että on tärkeätä, että suomalaiset osallistuvat kriisinhallintaan, niin sotilaalliseen kuin siviilikriisinhallintaan.

15.30 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On aivan äärimmäisen tärkeää huomata se, että valtiontalous on saatu nyt hyvälle kasvu-uralle, ja pitää muistaa sekin, että tämäkään tapahtuma ei ole tapahtunut itsestään vaan sen eteen on tehty päätöksiä ja pidetty se linja, joka on valittu. Monessa opposition puheenvuorossa on puhuttu siitä, onko tämä linja peräti tuhoisa tai turmiollinen, mutta pikkusen jos katsoo tuota poliittista historiaa, niin kyllä meillä oli viimeiset hetket tässä maassa päästä taloudessa sellaiselle kasvavalle ja kestäväälle uralle, jolla nyt olemme.

On syytä muistaa, että meillä on kuitenkin 100 miljardia euroa kokonaisvelka ja 3 miljardia vielä ensi vuonnakin velanotto. Esimerkiksi tänä päivänä kun katsoo Suomen kansantaloutta, eri taloudenaloja — vaikka metsäteollisuutta, kemianteollisuutta, metalliteollisuutta ja niin edelleen — kaikilla näillä talouden aloilla on vahvaa kasvua. Ja kuten kuulumme Osuuspankin uudesta ennusteesta, ne ennusteet ovat mairittelevia. Mutta sekin tilanne, että meillä menee hyvin, pitää taas ansaita joka päivä uudestaan. Ei ole mihinkään lepsuiluun varaa, [Puhemies koputtaa] vaan työ on kaikkien meidän paras kaveri.

15.31 Rami Lehto ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Talousarvioon ehdotetaan valtuutta tehdä tarjouskilpailun perusteella sitoumuksia uusiutuvan energian tuotantotuesta. Kalliiksi tullutta tuulivoimaa on tuettu Suomessa jopa sadoilla miljoonilla euroilla vuodessa, ja kokonaissumma kasvaa miljardeihin tulevana vuosina. Nyt kuitenkin kun sijoittajalle tuottoisaa syöttötariffijärjestelmää ollaan viimein pitkällä aikavälillä ajamassa alas, niin hallitus on jo luomassa uutta, niin sanottua teknologianeutraalia uusiutuvan energian tuotantotukea, joka pääasiassa kuitenkin ohjautuu — jälleen — tuulivoimayhtiöille. Iso osa vireillä olevista tuulivoimahankkeista on ulkomaalaisessa omistuksessa, ja monet ulkomaalaiset tuulivoimayhtiöt odottavatkin jo uutta tuotantotukea vesi kielellä, jotta saisivat entistä enemmän nyhdettyä euroja suomalaisilta veronmaksajilta tuottoisalla bisneksellään. Kysynkin ministeriltä: eikö uusiutuvien tukien tulisi kohdistua ennemminkin kotimaisen uusiutuvan [Puhemies koputtaa] energiantuotannon kehittämiseen ja samalla luoda uusia suomalaisia työpaikkoja?

15.32 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Orpo, on tietenkin ihan myönteistä, että olette tutustunut tähän SDP:n vaihtoehtobudjettiin, mutta se antaakin kyllä sitten sijaa seuraavalle kysymykselle: Jos näin on, miksi ihmeessä te olette niin valtavan huolissanne tästä? Miksi te, ministeri Orpo, olette huolissanne siitä, että pieni- ja keskituloisten palkansaajien ja eläkkeensaajien verotus kevenisi enemmän kuin teidän esityksessänne, tai miksi te olette huolissanne siitä, että lapsiperheiden verotusta ei kiristettäisi? Eivätkö nämä ole sinänsä hyviä ehdotuksia, varsinkin, kun sama yhtälö on saatavutettavissa niin, että SDP ottaisi vähemmän velkaa kuin hallitus? En kyllä oikein ymmärrä tätä teidän suurta huoltanne tämänkaltaisista esityksistä, puhemies, mutta toistan sen sa-

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

man: minä kannan huolta ja me kannamme huolta hallituksen siitä varsin historiallisesta yhtälöstä, että samaan aikaan te pystytte lisäämään eriarvoisuutta [Puhemies koputtaa] mutta myös heikentämään valtiontaloutta siten, että jälleen kerran [Puhemies koputtaa] tässä esityksessä otatte lisää velkaa.

15.33 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Emme me mitään saivartele sadoilla miljoonilla, me luemme tätä täydentävää lisätalousarviota, ja siellä lukee, että tämä lisää velanottoa 67 miljoonaa. Se on fakta, koska se on tänne kirjoitettu. Ja se on ihan käsittämätöntä, että kun nyt me olemme huolissamme, että näin korkean noususuhdanteen aikana jatketaan edelleen velkaantumista ja täydentävällä otetaan vielä lisää velkaa, niin siitäkin tulee nyt joku pilkan aihe meitä kohtaan, kun tähän asti täällä ovat kaikki kollegat olleet lähes sitä mieltä lähes kyynel silmissä, että joka ainoa euro on laitettava velan maksamiseen, ettei se jää lapsille ja lapsenlapsille, heidän taakakseen. Aivan outoa, että tämäkin, että me nyt varoittelemme tästä velkaantumisesta, on huono asia.

Minäpä sanon syyn, minkä takia se 67 miljoonaa nyt otetaan: se otetaan sen takia, että oli pakko löytää ratkaisuja hallituksen poliittisen liiman lisäämiseksi näinä vaikeina aikoina, jotta poliittinen yhteisymmärrys jatkuu ja hallitus pysyy kasassa — sinällään hyviä kohteita, tärkeitä kohteita, mutta todellinen syy oli kyllä tämä.

15.34 Simon Elo sin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksella, edustaja Viitanen, ei ole käytössään sosiaalidemokraattien jokavuotista silmäkääntötemppeä eli Suomen itsenäisyyden juhlarahaston ryöväämistä. Kyllä sillä tavalla varmasti saa [Timo Heinosen välihuuto] mieleisensä budjetin, mutta meillä ei tällaiseen varaa ole. [Pia Viitanen välihuuto]

Edustaja Henriksson otti aikaisemmin esiin hallituksen vapaan kielivalinnan kokeilun. Se on totta, siihen laitetaan 2,3 miljoonaa euroa. Siinä on jo 2,3 miljoonaa syytä sille, miksi on hyvä, että siniset ovat hallituksessa eikä RKP. Suurin osa suomalaisista kannattaa vapaata kielivalintaa, joten on täysin perusteltua, että sitä nyt kokeillaan. Perustuslakivaliokuntahan antoi tästä lausuntonsa, ei tässä perustuslain kanssa nyt mitään ristiriitaa ole. Meillä on kaksi kansalliskieltä, sitä kunnioitetaan, mutta nyt kokeillaan tätä, sitä, että saisimmeko sellaisia tuloksia, mitä me uskomme, että voisimme saada, eli laajempaa kielivaraa ja sitä kautta myös työpaikoille laajempaa kieliosaamista. Tämä täydentävä budjetti mahdollistaa kunnille ja kouluille sen, ettei niiden tarvitse huolehtia siitä rahoituksesta, valtio huolehtii siitä.

15.36 Ozan Yanar vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos valtiovarainministerille hyvistä vastauksista.

Toki pitää todeta, että on hienoa, että Suomi on päässyt muun maailman talouskasvun piiriin, mutta me olemme huolissamme siitä, että hallitus ei tee tarpeeksi. Esimerkiksi perhevapaaudistuksessa tai tehostomien yritystukien karsinnassa on näkynyt hyvin vähän kunnianhimoa. Seuraamme, mitä tulevaisuudessa näille asioille tapahtuu. [Timo Heinosen välihuuto]

Itse asiassa nostaisin yhden asian esille — ministeri puhui vanhenevasta väestöstä, kun puhuttiin kestävyysvajeesta, joka on tosi iso asia: Miten hallitus on varautunut näinkin suureen asiaan pitkän ajan perspektiivin kautta? Tämä hallitus on tehnyt Suomen varmaan epäinhimillisintä maahanmuuttopolitiikkaa viime vuosien osalta katsottuna — onko esi-

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

merkiksi työperäinen maahanmuutto teidän näkökulmastanne asia, jota ottaisitte tarkastukseen?

15.37 Juhana Vartiainen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on kritisoitu tai puolustettu yksittäisiä menoja mutta täällä puhuttiin pitkästä aikavälistä. Muistutetaan nyt itsellemme mieliin se, joka viimeisessä Kansantaloudellisessa aikakauskirjassa myös hyvin kuvataan. Siinä on artikkeli, jossa kerrotaan kestävyysvajeen laskemisesta, hyvin selväpiirteinen pedagoginen artikkeli, ja siinä päädytään valtiovarainministeriön laskelmissa arvioon, jonka mukaan meidän kestävyysvajeemme eli kattamaton alijäämämme tulevista ikääntymismenoista on 3 prosenttia bruttokansantuotteesta eli 6 miljardia osapuilleen. Se on siis suunnilleen se niin sanottu jakovara, joka täällä on, jos sellaista sanaa halutaan käyttää, ja sen edessä on tukeva miinusmerkki. Se kannattaa jokaisen, joka täällä näitä asioita miettii, pitää mielessään. Jos tulevissa hallituksissa on, niin tämä on sen kaiken politiikan lähtökohta pitkällä aikavälillä, [Puhemies koputtaa] niin kuin täällä on sanottukin.

15.38 Arto Pirttilahti kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin hyviä talouslukuja on tullut, ja tästä nähdään, että meidän hallitus tekee hyvää politiikkaa ja että me saamme luottamusta. Varmaan olisi aiemminkin jo tämä Suomen kasvu ollut, jos edelliset hallitukset olisivat tehneet semmoista politiikkaa, mikä aiheuttaa luottamusta. Luottamus luo kasvua.

Nämä hankkeet, mitä nyt tulee:

Kirri—Tikkakoski-tie on erinomainen juttu. Siinä on metsäteollisuuden tarpeita vastaavat ja myös siirtymätarpeita vastaavat mietitty hyvin. Mutta täytyy myös mainita se, että myös korjausvelkaa tämä hallitus on melkein miljardilla ottanut kiinni ja ne asfalttikoneet ovat olleet lämpöisinä koko kesän.

Raiteitten osalta on hieno hanke, että välityskyky Pasila—Riihimäki-välillä korjaantuu. Toivotaan myös Tampereen suunnassa, että kolmosraide tavoittaisi sitten Tampereenkin. Sitä kautta sellu kulkisi nopeammin vielä Äänekoskelta tänne Helsinkiin.

Tärkeä asia on veteraanien tukeminen ja siihen satsaaminen. He ovat meidän tämän sukupolven kasvun luoneet ja sen pohjan sille.

Nuorten työttömyys on pudonnut 5 prosentilla, [Puhemies koputtaa] ja tämä on oivallinen asia, ja toivotaan, että tämä suunta jatkuu.

15.39 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Orpo, kylä minä todella mielelläni puhun SDP:n vaihtoehtobudjetista. Sehän on siinä mielessä päinvastainen kuin tämän hallituksen linja, että se huomioi suhdanteet taloudessa. Meillä on nyt pikkuisen kireämpi linja ja kertainvestointien jälkeen selkeämmin kiristävä, ihan oikeastaan peruskeynesiläistä suhdannelinjaa. Voitte kyllä nimitellä ja kylvää epäluuloa mutta tätä pyrkimystämme te ette voi kiistää, jos olette yhtään rakentavampi kuin edeltäjänne virassanne.

Yksityiset yritykset eivät tarvitse enää enempää verokarkkia tässä suhdanteessa. Rakenteelliset uudistukset ja pitkän kantaman kasvun lujittaminen ovat yhteisiä päämääriämme. Mutta eikö niin, ministeri Orpo, että niinhän ei saa käydä, että rakenteelliset uudistukset jäävät seuraavalle hallitukselle ja että myöskin velan kasvun lyhentäminen jää vasta seuraavalle hallitukselle?

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

15.40 Sami Savio ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maahanmuuton aiheuttamat kustannukset ovat hyvin merkittävä osa valtion budjettia. Niitä näyttää toki olevan hyvin vaikea arvioida, ainakaan sitä maahanmuuton kustannusselvitystä ei ole vielä hallitus saanut aikaan. Sisäministeriön tämänhetkisen arvion mukaan turvapaikanhakijoiden määrä on jäämässä aiemmin arvioitua alhaisemmaksi. Tässä täydentävässä talousarviossa on mainittu 4 000 henkilöä, mikä on pienempi kuin aiempina vuosina ja vähentäneen siten omalta osaltaan maahanmuuton kustannuksia.

Mutta edustaja Meri otti äsken esille sen, että Helsingin kaupunginhallitus teki eilen päätöksen tarjota laittomasti maassa oleskeleville henkilöille laajaa kattausta palveluita, jotka jäävät sitten viime kädessä tietenkin veronmaksajien maksettavaksi. Haluaisin myös itse tiedustella valtiovarainministeri Orpolta, en kuullut teidän äsken vastaavan edustaja Merelle: Olette myös entinen sisäministeri turvapaikkakriisin pahimmalta ajalta vuodelta 2015. Miten te suhtaudutte Helsingin kaupunginhallituksen suunnitelmiin, jotka tuskin helpottavat viranomaisten työtä poistaa laittomasti maassa oleskelevat henkilöt maasta, ja miten tämä kaikki vaikuttaa veronmaksajille [Puhemies koputtaa] aiheutuviin kustannuksiin?

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Myönnän vielä vastauspuheenvuoron edustaja Rantakankaalle, ja sen jälkeen ministerin vastaus.

15.41 Antti Rantakangas kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllähän tässä talouspolitiikan ja talouden linja on muuttunut. Edellisellä vaalikaudella Suomeen syntyi 100 000 työtöntä, [Vasemmalta: Lama! Lama!] kasvu oli miinusmerkkistä ja kaikella tavalla kilpailukyky oli menetetty ja hyvin heikko. Nyt meillä on tilanne se, että talouskasvu jatkuu vahvana ja paranee koko ajan, kiitos hallituksen hyvien päätösten ja hyvän yhteistyön työmarkkinajärjestöjen kanssa. Työllisyys paranee, meillä on nyt yli 50 000 työtöntä vähemmän, mikä on hieno asia, ja velkaantuminen hidastuu, vaikka edelleenkin jatkuu, mutta hidastuu kuitenkin [Pia Viitanen: Tehän otatte juuri lisää tällaisia!] merkittäväällä tavalla. Hallituksen budjettitäydennyksessä esitetään hyviä hankkeita, esimerkiksi vt 4 Kirri—Tikkakoski, se on tärkeä hanke myöskin koko Pohjois-Suomen kannalta ja tuo myös työtä rakentamisvaiheessa ja niin edelleen, ja sitten Hailuodon kiinteä tieyhteys on ollut varmaan 40 vuotta vireillä, ja nyt tämä hallitus pistää sen pakettiin ja ottaa huomioon alueen ihmisten toiveet.

Mitä tulee energiapolitiikkaan, niin tämä teknologianeutraali tuotantotuki on kuitenkin paljon parempi kuin tämä syöttötariffijärjestelmä, mikä aikaisemmin oli, ja tästäkin plusmerkkinen kommentti [Puhemies koputtaa] valtiovarainministerille ja koko hallitukselle.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ja nyt, ministeri Orpo, 5 minuuttia, ja sen jälkeen puhujalistaan.

15.43 Valtiovarainministeri Petteri Orpo: Arvoisa puhemies! Kiitos mahdollisuudesta, jäi paljon kysymyksiä vastaamatta, mutta aloitan rakentavalla linjalla. Siis, edustaja Uotila, kyllä minusta se on hienoa, että me olemme kaikki huolissamme velkaantumisesta ja haluamme, että se tahtuu. Se tavoite meillä on yhteinen, ja minä iloitsen siitä, että me voimme tehdä nyt tämän budjettitäydennyksen lisäyksestä huolimatta merkittävästi pie-

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

nemmällä velkaantumisella kuin mitä vielä vuosi sitten ajateltiin, ja se johtuu siitä, että työllisyys- ja taloustilanne on parempi.

Edustaja Harakka, kyllä me teemme kaikkemme, että velkaantuminen saadaan myös pysäyttämään tavoitellussa aikataulussa, jotta seuraavan hallituksen ei tarvitsisi jatkaa enää sitä työtä vaan se pystyisi vahvempana ja vahvemmallalla julkisella taloudella kohtaamaan 20-luvulla koittavat isot haasteet, jotka tulevat velkaantumisesta. Edustaja Harakka, jos tarkoititte lievällä kiristymisellä tässä suhdanteessa sitä, että viittaatte sillä esimerkiksi yritysverotuksen kiristämiseen, niin minä olen siitä vaan eri mieltä. En sitä sen enempää halua irvistellä enkä arvostella, mutta totean vain olevani eri mieltä, koska pk-yritykset ovat nimenomaan se paikka, jonne me odotamme nyt kaikki, kansakunta odottaa, että ne uudet työpaikat syntyvät, [Keskeltä: Juuri näin!] ja silloin on aivan väärä ajatus, että me tässä tilanteessa, kun se kasvu on lähtenyt liikkeelle, [Timo Heinosen välihuuto] kiristäisimme listaamattomien eli pk-yritysten verotusta, [Pia Viitasen välihuuto] ja minusta tässä tehdään ihan järkevää politiikkaa. [Kari Uotilan välihuuto]

Sitten muutamia muita. [Välihuuto] Ennusteista: Valtiovarainministeriö tulee taas oman ennusteensa päivittämään. Se tehdään silloisten parhaiden tietojen perusteella. Nyt me näemme muiden ennustelaitosten tekemiä, mutta valtiovarainministeriö perustaa oman politiikan ja päätöksenteon vain siihen viimeiseen omaan ennusteeseensa, mutta voihan näistä tietenkin katsoa suuntaa. Uskaltaisin sen verran sanoa, että jos ja kun nämä suuntaa näyttävät eli talouskasvu on vielä vahvempaa kuin nyt, se tulee olemaan luultavasti ilahduttavaa, eli tilinpäätöksessä tämän vuoden velkaantumisen määrä tulee varmaan merkittävästikin vielä laskemaan siitä nyt arvioidusta 4,5 miljardista. Eli huolenne on toivottavasti hieman pienempi ja kevyempi kuin ennen tätä puheenvuoroa.

No sitten muita, EU-jäsenmaksut: [Olavi Ala-Nissilän välihuuto] Kyllä, kertaluontoinen, lisätalousarvioista johtuva jäsenmaksujen alentuma ensi vuodelle on arviolta 103 miljoonaa euroa. Seuraavana vuonna nousupaineita on, ja silloin meidän täytyy taas toimia kehyksen puitteissa. Me saamme tarkan arvion siitä, mikä EU-jäsenmaksuosuutemme tulee olemaan, ja sen me viemme sitten taas vuoden 19 budjettiin. Mutta huolissaan pitää olla siitä, miten käy rahoituskehykselle Britannian brexitin toteutuessa, millaiseen tasoon EU-jäsenmaksuissa sitten päädytään. Meidän tavoitteemme on tietenkin minimoida maksut ja maksimoida saannot, sekä taloudelliset että sitten aineelliset ja henkiset saannot, Euroopan unionista, ja tämä prosessihan meillä on kesken, mutta siitä on mahdollisuus keskustella muun muassa huomenna.

Infrarahoituksesta nousi aika useissa puheenvuoroissa esille huoli tulevien investointien rahoituksesta. Tässä arvostan ministeri Bernerin sinnikästä työtä sen eteen, että hän etsii ratkaisuja sille, millä me rahoitamme tulevat suuret infrainvestoinnit. Meillä tulee olemaan todella suuria vaikeuksia 20-luvulla pystyä rahoittamaan normaalibudjettirahoituksella niitä suuria tarpeita, mitä meillä on, [Olavi Ala-Nissilä: Tarvitaan siihen valtiota!] on sitten kyse joko pääradasta tai vaikkapa tunnin junayhteydestä tai muista meidän keskeiseen tie- ja rataverkkoon kuuluvista hankkeista. Tässä tarvitaan sekä liikenneministeriötä että valtiovarainministeriötä, ennen kaikkea näitä kahta, me tarvitsemme yhteistyötä, ja nyt olen iloinen siitä hyvästä hengestä, jossa tässä on nyt lähdetty liikkeelle vielä katsomaan näitä, ja samaa työtä tehdään parlamentaarisesti.

Nämä laittomasti maassa oleskelevat: Ensin paksu alleviivaus sanalle ”laittomasti”. [Leena Meri: Nimenomaan!] Laittomasti maassa oleskelevien osalta tavoite tulee olla se, että heidät tehokkaasti palautetaan lähtömaihinsa, ja tätä työtä muun muassa nyt lisäresur-

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

soidaan tällä täydentävällä esityksellä. Helsingin kaupunki tekee omat päätöksensä, omaa politiikkaansa. He ovat luultavasti arvioineet niin, että koska määrä on kasvussa, niin saat-taisi syntyä suurempia ongelmia, mikäli tätä ei jotenkin hallitusti hoideta. Minä en tunne heidän päätöksentekonsa perusteita, mutta meidän tehtävämme, [Leena Meri: Se on vaka-va asia!] valtion tehtävä, on nyt hoitaa tämä palautuspolitiikka ja antaa sille riittävät resurs-sit.

Digihankkeista [Puhemies koputtaa] edustaja Rinne aikaisemmin kysyi täällä. Joka ai-nut digihanke, joka täällä on, tehdään tarkan suunnitelman mukaisesti, resursoidaan siellä, missä ne keskeisimmät pullonkaulat ovat, jotta me voimme edetä tai tärkeimmät digitali-sointihankkeet etenevät.

Arvoisa puhemies! Vieläkin olisi ollut paljon hyviä kysymyksiä, mutta aikani on jo yli-tetty.

15.48 Timo Heinonen kok: Arvoisa puhemies! Aloitetaan tuosta, kun edustaja Rinne ar-vosteli tässä kovasti, että tämä ei nyt näy millään tavalla lapsiperheissä: ajattelin, että kun tätä lähetystä eduskunnasta seuraavat kuitenkin monet suomalaiset, jotka eivät välttämättä ole keskustelua alusta asti seuranneet, niin tässähän on kyse vain täydentävästä esitykses-tä, ja tuossa varsinaisessa esityksessähän on itse asiassa paljon arvokkaita, hyviä panostuk-sia lapsiperheille. Niistä haluan mainita esimerkiksi tämän varhaiskasvatusmaksujen alen-tamisen ensi vuonna 70 miljoonalla eurolla. Maksuttoman varhaiskasvatuksen piiriin tulee ihan tavallisia suomalaisia perheitä 6 700, ja tavallisen suomalaisen keskituloisen perheen varhaiskasvatusmaksut alenevat tämän myötä ensi vuonna yli 1 200 eurolla. Myös lasten-tarhanopettajien koulutusta lisätään, peruskoulun tasa-arvoisuutta vahvistetaan tasa-arvo-rahaa korottamalla [Pia Viitasen välihuuto] ja niin pois päin. Eli täällä on erittäin paljon nyt hyviä panostuksia lapsiperheille. [Timo Harakan välihuuto]

Tässä keskustelussa, kun täydentävästä esityksestä on kyse, tietysti on oleellista se, mitä taloudessa on tapahtunut. Tuossa debatissa jo itse, monen kollegan kanssa, toin esille sitä, että onneksi talous nyt kasvaa. Kymmenen vaikeaa vuotta oli, ja nyt talous kasvaa, työttö-myys vähenee ja työllisyys paranee. Kun tässä esityksessä puhutaan vielä ei näin korkeista kasvuluvuista ja sanotaan, että ensi vuonna kasvu hidastuisi 2,1 prosenttiin, niin tänään saimme jo tietoa, että esimerkiksi OP-ryhmän ennusteet on laitettu uusiksi: he ennustavat tälle vuodelle 3,2 prosentin kasvua ja ensi vuodellekin noin 3 prosentin kasvua. Salissa olemme kuulleet puheenvuoroja myös siitä, että mahdollisesti näistäkin parempiin lukui-hin vielä päästään. Ja tämä näkyy nimenomaan siinä, että meillä työllisyys paranee ja työt-tömyys vähenee.

Tuoreet työllisyystilastot tältä viikolta kertovat, että työttömyys helpottaa ennätystahtia ja myös pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt vuodessa lähes neljänneksellä. Pitkä-aikaistyöttömien määrä saatiin näin painettua nyt ensimmäistä kertaa pitkään aikaan alle 100 000:n ja yhä useampi yli vuoden työttömänä ollut on päässyt takaisin työn syrjään kiinni ja töihin. Vuodessa pitkäaikaistyöttömien määrä väheni lähes 30 000 hengellä, ja ensi vuonna odotetaan samanlaista parannusta työttömyyteen. Myös nuorisotyöttömyys on vähentynyt merkittävästi: viime kuussa 15—24-vuotiaista oli työtä vailla 12,3 prosenttia eli miltei 5 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Tästä kyllä iso kiitos kuu-luu maamme hallitukselle ja työministeri Lindströmille.

Tästä täydentävästä esityksestä muutama huomio:

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

Debatissa esille toin kiitokset poliisin ja suojelupoliisin määrärahojen ja varusteiden parantamisesta, kuten myös veteraanirahoista, mutta haluan vielä nostaa esille myös tämän Tampereen monitoimiareenan, jolle hallitus osoittaa nyt rahaa. Olen aivan varma, että myös edustaja Viitanen on tästä iloisen hämmentynyt, [Naurua — Pia Viitanen: Iloinen!] kun näin odotettu hanke saa rahoitusta ja saamme arvokkaan urheilu- mutta myös kulttuurikeskuksen Suomeen.

Myös liikenneverkkoon tässä panostetaan. Edustaja Wallin toi hyvin esille tätä tasoristeysten parantamisasiaa ja sen, että jos tällä tahdilla jatkamme, meillä menee 68 vuotta. Mielestäni tähän kannattaa kyllä tarttua ja tehdä tästä sellainen yhteinen eduskunnan päätös, että nyt me panostamme siihen ja huolehdimme siitä, että nämä tiet ovat turvallisia. Ne ovat varusmiesten käyttämiä teitä, ne ovat monien koululaisten käyttämiä teitä ja monen muun. On hyvä, että ne saataisiin nyt nopeammin kuntoon.

Arvoisa puhemies! Liikennehankkeista valtatie 4, Kirri—Tikkakoski, on odotettu hanke. Siitä kiitos kyllä kuuluu isolta osin keskisuomalaisille kansanedustajille, edustaja Wallinheimon johdolla tämä hanke saadaan nyt lopulta eteenpäin. Lahti—Heinola-hanke on myös toteutumassa. Ja itse iloitsen erityisesti pääradan kakkosvaiheen hankkeen etenemisestä, siis saadaan pääradalle lisää raidekapasiteettia.

Arvoisa puhemies! Aivan lopuksi haluan täältä oman jaostoni puolelta eli asunto- ja ympäristöjaoston puolelta, jonka puheenjohtajana toimin, nostaa esille tämän Hituran kaivoksen, ja tulen pitämään tätä asiaa niin kauan esillä, että siihen oikeasti puututaan. Täällä osoitetaan nyt lisää rahaa, mikä sinne tarvitaan, mutta meidän pitää etsiä — niin kuin eduskunta yksimielisesti päätti hetki sitten esityksestämme — malli, jossa tällaiset kaivosyhtiöt, jotka usein ovat ulkomaalaisia, maksavat säännöllisesti jonkinlaisella, vaikkapa öljy-suojarahastotyyppisellä, mallilla rahaa pankkiin, ja sieltä pystytään sitten huolehtimaan näistä konkurssiin ajautuneista kaivoksista, joista Hituraan esimerkiksi noin 15 miljoonaa kaiken kaikkiaan on menossa. Ympäristöjaostolle: myös merentutkimusalue Aranda on täällä, joka saa tuon tarvitsemansa lisän. Ja myös Valtion asuntorahastosta myönnettävien omistusasuntolainojen valtiontakauksen enimmäismäärää nostetaan 100 miljoonaan.

Arvoisa puhemies! Tämä on hyvä täydennys jo sinänsä hyvälle pohjaesitykselle. Hieno, että kasvu kuuluu koko ajan yhä useammalle, nyt lukuisille työttömille, jotka ovat saaneet muun muassa työtä.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt otamme muutaman varsinaisen puheenvuoron ennen kuin käynnistämme uudestaan debattia.

15.55 Sinuhe Wallinheimo kok: [Timo Harakka: Johtaja puhuu!] Arvoisa puhemies! "Vihdoinkin" — se oli yleisin sana Keski-Suomessa viime torstaina, kun tämän ensi vuoden talousarviota täydentävän esityksen sisältö paljastui. Vihdoinkin Keski-Suomen ikuisuustiehankkeeksikin mainittu Kirri—Tikkakoski-moottoritiehanke saatiin liikkeelle. Nyt tehtävän budjettitäydennyksen myötä sille varattiin noin 6 miljoonan euron käynnistysraha. Loppurahoitus kaikkienensa 139 miljoonan hankkeelle varmistetaan vaalikauden aikana.

Moottoritien toteuttaminen on välttämätöntä ensinnäkin liikenneturvallisuuden kannalta. Tällä hetkellä valtatie 4 Jyväskylästä pohjoiseen on valtakunnan vilkkaimmin liikennöity kaksikaistainen valtatie, ja reitillä on valitettavasti sattunut tasaiseen tahtiin onnettomuuksia. Lisäksi esimerkiksi monet lapset joutuvat tämän tien ylittämään matkalla kou-

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

luun ja harrastuksiin. Päivittäin tiellä kulkee 15 000—20 000 ajoneuvoa. On hyvä, että jatkossa tätä liikenteen painetta voidaan purkaa paremmin vetävällä moottoritiellä.

Toiseksi, moottoritie on välttämätön Jyväskylän pohjoispuolisen aluetalouden kehittämisen kannalta. Nykyinen huono tieyhteys on ollut tulppa erityisesti Äänesseudun ja Jyväskylän välisen työssäkäyntialueen kehittämiseksi. Tästä näkökulmasta tämä tiehanke on nykyiseltä hallitukselta hyvä investointi. Aluetalouden asiantuntijoiden mukaan yhteiskunta saa kasvavien verotulojen ja työpaikkojen myötä puolitoistakertaisesti takaisin sen, minkä se nyt Kirri—Tikkakosken panostaa. Omasta mielestäni hallitus antaakin ison luottamuslauseen koko maakunnan tekemisille. Äänekosken biotuotetehtaan rakentamisesta liikkeelle lähtenyt kasvun kierre jatkuu tämän hankkeen turvin pitkälle ensi vuosikymmenelle saakka. Nöyrä kiitos tästä kuuluu siis koko hallitukselle.

Arvoisa puhemies! Kiitos kiitoksista, edustaja Heinonen, mutta totuus niin tämän Kirri—Tikkakosken kuin edellisellä vaalikaudella Keski-Suomeen saatujen historiallisten, isojen liikenne- ja infrapäästösten takana on maakunnan kaikkien puolueiden ja kansanedustajien saumaton yhteistyö. Esimerkiksi viime vaalikaudella edustaja Ihalaisen — silloisen ministeri Ihalaisen — panos oli keskeinen hankkeiden saattamiseksi liikkeelle ja maaliin. Ei siis turhaan politisoida näitä meille tärkeitä hankkeita. Sen sijaan ollaan iloisia siitä, että myös meille keskisuomalaisille tärkeät hankkeet etenevät täällä Arkadianmäellä. [Timo Heinonen: Vähän turhan vaatimaton!]

15.58 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Tästä ehkä heti alkuun jatkan, että toden totta myös Pirkanmaalla ollaan totuttu tekemään hyvää yhteistyötä eri puolueiden edustajien kanssa ja siksi, edustaja Heinonen, todellakin minä iloitsen siitä, että Tampereen areenahanke saa nyt nämä rahansa, joiden puolesta on töitä tehty. Erityisen mukavaa on se, että paitsi että tämä itse areenahanke on tärkeä, niin sen lisäksi Tampereellahan tapahtuu paljon ja on se nykyinen Hakametsän halli ja sinne Hakametsään tulee sitten tällaista monipuolista urheilu-, liikunta-, harrastustoimintamahdollisuutta, muun muassa esimerkiksi tyttöjen taitoluistelua ja kaikkea tällaista — tai miksei poikienkin taitoluistelua. Kaikkea tätä voidaan, puhemies, viedä eteenpäin. Sillä tavalla tämä on varsin myönteinen kokonaisuus, ja aina tulee tukea liikuntaa ja urheilua ja lasten ja nuorten ja aikuisten ja ikäihmisten, kaikkien ihmisten, harrastusmahdollisuuksia kaikkienensa.

Puhemies! Mutta tässä nyt todellakin on kysymys ensi vuoden talousarvion täydentävästä ehdotuksesta, ja tässä, jos missä, olisi ollut hallituksen nyt hyvä tarttua siihen tosiasiaan, kun monesti sanotaan, myös hallituspuolueiden toimesta, että kasvu kuuluu kaikille, tässä olisi voinut nyt ryhtyä niihin tekoihin. Me puhumme tänään, puhemies, myöhemmin täällä veroista. En tässä yhteydessä käy läpi sitä, että hallituksella tuntuu riittävän rahaa hyväosaisten veronkevennyksiin mutta samaan aikaan sitten kaikkein pienosaisimmat jäävät tästä kaikesta kasvusta paitsi, päinvastoin joutuvat leikkausten kohteeksi.

Ajattelinkin nyt esittää myös sitä, että kun hallitus kuitenkin ensi vuodelle teki yhden viisaan ratkaisun, tai hallituspuolueet tässä syksyn aikana, eli he peruivat aikomansa pakokorotuksen kiinteistöveroon, niin nythän voisi tehdä tämän saman eleen myös lapsiperheille, joiden verotusta nyt kiristetään: nyt voisi perua tämän lapsiperheiden veronkiristysten. Edustaja Heinonen täällä kertoi, että on tulossa hyvää, muun muassa tämä päivähoitomaksujen alentaminen. Olen samaa mieltä, että se on hyvä asia. Tästäkin hallitushan oli alun perin sitä mieltä, että päinvastoin näitä päivähoitomaksuja tulisi korottaa, mutta onneksi tässäkin kuitenkin se viisaus voitti ja hallitus peruutti ne aikeensa ja meni sitten myös

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

opposition ja SDP:n toivomaan suuntaan eli alentamaan päivähoitomaksuja. Mutta toden totta, puhemies, minusta vain ei ole reilua, että hallitus sanoo, että ei kenenkään verotus kiristyy. Kyllä kiristyy, lapsiperheiden verotus kiristyy, ja se on fakta, jonka nyt voisi perua.

Samoin otin debatin yhteydessä esiin sen, että kun täällä nyt kuitenkin käsitellään menoeriä liittyen kuntatalouteen, niin olisi ollut hyvin viisasta tässä yhteydessä jo osoittaa sitä tiettyä arvostusta, mitä toivoisin tunnettavan julkisen sektorin ahkeria työntekijöitä kohtaan. Kun nyt kerran kasvua on, niin olisi viisasta perua nämä ensi vuodellekin iskevät lomarahaleikkaukset. Siitä moni perhe olisi iloinen. Se olisi tervetullut lisä monen arjen ahertajan, ahkeran siivoojan, ahkeran hoitajan, opettajan, lastentarhanopettajan, laitospuolalaisten, kirjastonhoitajien ja kaikkien näiden arkeen, ja varmasti taloudellisestikin olisi viisasta, että ostovoima tätä kautta näillä ihmisillä paranisi.

Haluan myös mainita eläkkeensaajat erikseen. Kävi niin, että kesän aikana toivoni heräsi, kun keskustan eduskuntaryhmän puheenjohtaja käytti puheenvuoron, jossa hän vaati kehysriihessä selkeitä toimia eläkeläisköyhyyden vähentämiseksi ja tuntuja korotuksia takuueläkkeisiin. Jäin odottamaan näitä esityksiä, valitettavasti niitä ei tullut, ja siksi en lakkaa puhumasta tästä asiasta ennen kuin näen hallitukselta jonkinlaisia toimenpidekokonaisuuksia, joilla kaikkein pienituloisimpien eläkkeensaajien tilannetta helpotetaan. Ei ole helppoa, kun kaikki lääkekorvausten leikkaukset ja muut iskevät samaan aikaan päälle. Tilanne on silloin kyllä monen ihmisen osalta hyvin hyvin vakava.

Puhemies! Ihan lyhyesti sanon loppuun — uskon, että siihen muut puhujat palaavat meillä myöhemmin — että kyllä mekin demareissa tunsimme kovaa hämmennystä siitä, että tässä täydentävän esityksen yhteydessä yhtäkkiä löytyy 2 miljoonaa liikenne- ja viestintäministeriölle ikään kuin tämän raideliikenteen kilpailun avaamiseen ja liikenneohjaustoimintojen yhtiöittämiseen, ja heräsi kyllä kysymys, onko tässä tietynlaista ujuttamista ilmassa, sen vuoksi että eduskunnalle ei anneta laajempaa mahdollisuutta tässä yhteydessä koko uudistusta, missä mennään, arvioida ja tehdä linjanvetoja sen suhteen. Yhtäkkiä tulee rahaerä liittyen siihen hyvin hatarin, pienin perustein, ja tämä on varmasti asia, minkä puominen eduskunnassa jatkuu.

Sen sijaan haluan myös omalta osaltani, puhemies, tähän loppuun sanoa, että minustakin oli tärkeää ja hyvä, että esimerkiksi näitä tasoristeysten rahoja tässä lisätään, vaikkakin kyllä edustaja Wallin edellä kertoi aika kuvaavasti sen, kuinka paljon vielä enemmän itse asiassa näihinkin turvallisuustoimiin tarvitsisimme. — Kiitos.

16.04 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Täydentävä talousarvio lisää valtion menoja lähes 100 miljoonaa euroa. Sen myötä valtion velanotto ylittää ensi vuonna 3 miljardin euron rajan.

Esitin asian samalla tavalla kuin valtiovarainministeri ja hänen esimerkkiään seuraten kokoomuksen kansanedustajat puhuessaan SDP:n vaihtoehtobudjetin vero-osuudesta. Luettelin pelkästään lisäykset enkä vähennyksiä. He esittivät bruttolukuja, eivät nettolukuja. Mutta vasta kun plussat ja miinukset lasketaan yhteen, saadaan rehellinen kokonaiskuva. Eli se, että SDP:n vaihtoehtobudjetissa pieni- ja keskituloisten palkansaajien ja eläkeläisten verotus kevenisi merkittävästi verrattuna hallituksen esitykseen. Kyse on siis vain siitä, verotetaanko työssä käyvän lapsiperheen arjessa pärjäämistä vai verotetaanko omistamisen iloa.

No itse en tietenkään vastaavaan epärehellisyyteen sortuisi, joten totean, että täydentävään sisältyy noin kolmasosan verran tulonlisäyksiäkin ja että nettovelanotto lisääntyy

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

vain — vain ja vain — 67 miljoonaa euroa. Täydentävä esitys ei siis kuitenkaan näytä suuntaa velkaantumisen vähentämiseen hallituksen omin toimin, vaan sitä kannattaa suhdanne. Suhdanne kantaa yhtä hyvin hyvää kuin huonoakin hallitusta. Se, että talous kasvaa ja velkaa otetaan lisää, on merkki huonosta talouspolitiikasta.

Puhemies! Täydentävä talousarvio koostuu hyvin pienistä eristä, joilla on silti suuri merkitys. Nostan esille kolme hyvässä ja pahassa merkittävää teemaa, ja kaikki liittyvät liikenneasioihin.

Ensiksi: Meitä lienee tässä jo useita kymmeniä, jotka ovat kiittäneet sitä, että kotikaupunkini Äänekosken biotuotetehtaan liikennejärjestelyt paranevat, kun vihdoin viimein Kirrin ja Tikkakosken välinen moottoritieosuus pannaan rakenteille. Koko valtuus on noin 140 miljoonaa, joista ensi vuodelle osoitetaan vasta 6 miljoonaa. Tässä vaiheessa monin verroin suurempi merkitys on edellisen hallituksen ja ennen kaikkea silloisten ministerien Ihalainen ja Vapaavuori huolehtimilla tieinvestoinneilla. Ja Tikkakosken ja Hirvaskankaan väli jää vielä seuraavan hallituksen levennettäväksi.

Toiseksi myönnetään määrärahat VR:n pilkkomiseen ja Liikenneviraston eri liikenteen ohjaustoimintojen yhtiöittämiseen. Molempien hankkeiden valmistelu on vielä pahasti kesken, eikä asioita ole tuotu tämän talon käsittelyyn. Kun uusia omistusjärjestelyitä jo valmistellaan näin konkreettisesti, ei hallitus eikä edes muka puolueeton valtiovarainministeriö voi väittää, etteikö päätöstä runnottaisi haluttuun lopputulokseen täysin tosiasioista ja asiantuntijoista välittämättä. Myöntämällä tähän tarkoitukseen määrärahan, vaikkakin tuon vaatimattoman, eduskunta tulee hyväksyneeksi tarkoituksen. Saamme täällä eduskunnassa todistaa aitopaikalta, kuinka eduskunnan arvovaltaa halvennetaan.

Kolmas havainto liittyy mielekkääseen päätöksentekoon ja verotuloennusteisiin: Autoveroa ennakoidaan kertyväksi ensi vuonna 15 miljoonaa euroa budjetoitua enemmän, koska romutuspalkkio ja sähköautojen hankintatuki siirtävät uusien autojen ostopäätöksiä tältä vuodelta. Vastaavaa vähennystä ei kuitenkaan ole merkitty mihinkään tämän vuoden lisäbudjetteihin, ja miksi olisikaan: kyseessä on noin prosentti koko verosaannista, eikä tällä tarkkuudella ole mahdollista ennustaa verotuloja. Kyse onkin siis pelkästä kosmetiikasta, jotta tulopuoli näyttäisi paremmalta, sillä tämä täysin epävarma saatava, jota vastaavaa menoa ei siis ole huomioitu, muodostaa puolet tuloista. Siinäkin mielessä eduskunnan arvovaltaa halvennetaan, että edes viitsitään hyväksyttää näin epävarmoja ja epätodellisia numeroita täällä ministerin täydellä arvovallalla.

Kuten tuossa aikaisemmin sanoin, hallitus on valinnut tuhlaajapojan tien. Sillä tuhlaajapojan polulla tämä pikkuinen velkaa lisäävä ja hataria tuloja toivova asiakirja on pieni harharetki lillukanvarsien hetteisessä maastossa.

16.08 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! Perussuomalaiset laativat vaihtoehtobudjettinsa sillä periaatteella, että emme kiristä kokonaisveroastetta emmekä ota velkaa enempää kuin hallitus, itse asiassa hieman vähemmän. Tämä merkitsi sitä, että lähdimme rakentamaan budjettiesitystämme kohdennusten kautta eli sillä tavalla, että sekä menojen että verotuksen kohdentuminen muuttuu oikeudenmukaiseksi — eli sillä vanhalta periaatteella, että verotus kohtelee maksukyvyyn mukaan ihmisiä ja yrityksiä, ja toisaalta sillä periaatteella, että verotetaan enemmän sitä, mikä ei ole hyödyllistä tai on haitaksi yksilölle ja yhteiskunnalle, ja vähemmän sitä, mikä on hyödyksi ihmisille, yrityksille ja yhteiskunnalle. Ja tiedämme, että hyöty tulee ennen kaikkea siitä, että työ, yrittäminen, asuminen ja liikenne voivat hyvin. Ne ovat perusasioita, ja haluamme, että näiden verotusta ei

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

kiristetä, mieluummin kevennetään. Ja sitten toisaalta taas niin sanottuja haittaveroja nostetaan ja varakkaiden verotukseen tehdään kiristyksiä, koska siellä on maksukykyä kaikin eniten.

Tämä oli se lähtökohta. Menopuolella tämä mahdollistaa uudelleenkohdentamisia, ja niitä olemme tehneet mittavan määrän. Tästä käytiin jo aikaisemmin keskustelua, mutta nyt halusin tämän kerrata.

Arvoisa puhemies! Meillä on käsittelyssä ensi vuoden budjettiesityksen täydennys, aika mittava täydennys onkin. Se sisältää pienehköjä summia moneen eri tarkoitukseen. Se viesti, minkä esimerkiksi johtamani kunta- ja terveysjaosto on saanut asiantuntijakuulemisessa, ei näytä menneen hallitukselle tämän kahden kuukauden aikana, kun noita asiantuntijoita olemme siellä kuulleet. Nimittäin on tullut hyvin vahvasti esille se, että esimerkiksi lasten ja nuorten mielenterveysongelmat ovat hyvin vakava asia tänä päivänä ja paheneva ongelma. Kaiken tämän, tietyllä tavalla, hyvinvoinnin keskellä lasten ja nuorten tilanne ei ole hyvä. Sinne tarvitaan lisää panostuksia — niitä ei valitettavasti ole.

Toinen on samaan kohderyhmään eli lastensuojeluun. Sillä puolella on vakavia puutteita ja ongelmia. Eilen niistä kuultiin kansainvälisenä lasten päivänä sosiaalityöntekijöiden ja lastensuojeluviranomaisten vakavat vetoomukset. Näihin pitää paneutua hyvin voimakkaasti. Valitettavasti hallitus on nämä ohittanut eikä ole niihin tarttunut sillä tavalla, mikä olisi tarpeen.

Vielä mainitsen, että lääkekustannusten rajut omavastuiden korotukset ovat osoittautuneet aivan liian koviksi. Meillä on ihmisiä, jotka joutuvat valitsemaan, ostavatko lääkkeitä vai ruokaa päivittäin, ja kysymys on kuitenkin pääosin niistä ihmisistä, vanhoista ihmisistä, jotka ovat rakentaneet tämän hyvinvoinnin meille. Tähän odottaisin kyllä parannusta, mutta tässä täydentävässä esityksessä sellaista ei ole näkyvissä.

Arvoisa puhemies! Täällä on puhuttu velkaantumisesta hyvin paljon. Totean, että jos valtio investoi pitkäaikaisiin kohteisiin, niin velanotto ei ole mikään huono asia. Nyt korot ovat matalalla, mutta valitettavasti viime vaalikaudella ja osin tämänkin vaalikauden alussa velkaantumisvauhti oli niin kova, että investoinnit eivät olleet lähelläkään vastaavaa, eli valtio käytti kulutusmenoihin velanottoa. Se tie on saatava loppumaan, ja näin on käymässä vähin erin — hyvä näin.

Arvoisa puhemies! Kirri—Tikkakoski-tiestä on täällä paljon puhuttu. Totean vielä, että se palvelee myös muun muassa Ilmavoimia ja sinne on tulossa varalaskentumialue, joka on tavattoman tärkeä. Se on TEN-verkkoa todellakin, niin kuin on todettu, ja meidän pitäisi päästä siihen, mistä ministeri Bernerkin totesi, että EU-rahoitusta näihin isoihin TEN-hankkeisiin alettaisiin saada. Nyt Suomi ei ole sitä saanut, ja hanke Tikkakoskelta Äänekoskelle ja edelleen pohjoiseen olisi sellainen valtakunnan tärkeimmän tien korjaushanke, johon kannattaisi tätä pyrkiä saamaan.

16.14 Veera Ruoho kok: Arvoisa puhemies! Muutama kommentti tuohon edustaja Kankaanniemen puheeseen. Hän nosti esille tärkeän seikan näistä lastensuojeluasioista. Meillä Espoossakin on lastensuojelutapausten määrä huolestuttavalla tavalla noussut, ja on todettu, että yksi suurimmista yksittäisistä syistä siihen on vanhempien päihde- ja mielenterveysongelmat.

Mitä tulee perussuomalaisten varjobudjettiin, siinä on varmasti ansionsa juurikin näitten nuorten ja lasten huomioon ottamisessa. Se vain kiinnitti silloin huomiota — taisi olla edustaja Arhinmäki, joka puhui opposition vastuullisesta varjobudjetoinnista — että en ole

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

ihan varma, oliko perussuomalaisten varjobudjetissa tehty eduskunnan tietopalvelun kautta tällaisia vaikutusarviointeja näistä toimenpiteistä.

Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys talousarvioesityksen täydentämisestä on todellakin kannatettava. Edustaja Heinonen puheessaan kävi hyvin kattavasti sitä esityksen sisältöä läpi, ja itse keskityn lähinnä turvallisuuteen.

Yhteensä 3 miljoonaa euroa kertaluontoista lisärahoitusta ehdotetaan poliisin terrorismin torjuntaan tarvittaviin kalusto- ja laiteinvestointeihin sekä poliisin turvapaikkapalautusten tehostamiseen. Nämä turvapaikkapalautukset ovat siis näitä kielteisen lainvoimaisen turvapaikkapäätöksen saaneiden käännytyspäätösten täytäntöön panemista.

Edelleen kertaluontoista 2 miljoonan euron lisärahaa ehdotetaan suojelupoliisille terrorismin torjuntaan tarvittavaan laitteistoon ja muuhun välineistöön sekä siviilitiedustelutoiminnan kohentamiseen. Lisäksi Rajavartiolaitokselle ehdotetaan lisättäväksi se 3,3 miljoonaa euroa merivene MIV 15 -hankinnasta syntyviin kustannuksiin.

Arvoisa puhemies! Sisäministeriön tämänhetkisen arvion mukaan turvapaikanhakijoiden määrä jäänee tosiaan sitä aiemmin arvioitua 7 000:tta pienemmäksi eli noin 4 000:een hakijaan, ja sitten se tulee tosiaan vähentämään heillä tätä kotouttamisen määrärahan tarvetta 3,8 miljoonalla eurolla sekä perusopetukseen valmistavan koulutuksen ja aikuisten perusopetuksen määrärahan tarvetta 3,4 miljoonalla eurolla.

Nämähän ovat taas semmoisia asioita, nämä turvapaikanhakijoitten määrät, että niihin on pakko vastata. Emme me voi lähteä Suomen valtiona yhtäkkiä rikkomaan kansainvälisiä sopimuksia ja estämään ihmisten tuloa. Tässä tulee oleellisen tärkeäksi se työ, mitä hallituskin tällä hetkellä tekee yhteistyössä tuolla EU:ssa, se kansainvälinen yhteistyö, missä yritetään saada näitä käytäntöjä ja järjestelmää yhtenäiseksi, ettei tule sitä ilmiötä, mikä nyt on todennettukin, että turvapaikanhakijoissa on ihmisiä, joilla ei sitä varsinaista Geneven pakolaissopimuksen määrittelemää tarvetta turvapaikalle ole, vaan siellä on taustalla ihan tällaisia taloudellisia syitä, ja sitä kautta sitten haetaan houkuttelevinta maata, missä sitten nähdään, että se elo olisi mielekkäintä. Mutta yhtä kaikki korostan sitä, että meidän on tärkeää EU-tasolla olla tekemässä niitä sopimuksia niin, että se on Suomellekin niin taloudellisesti kuin myös sitten turvallisuuden kannalta edullisinta.

Arvoisa puhemies! Vielä lyhyesti haluaisin sanoa sen, mitä meillä valtiovarainministeri Orpokin korosti, eli miten tärkeää meillä on kuitenkin se talouskuri. Tiukalla talouskurilla me turvaamme peruspalvelut ihmisille.

16.19 Lasse Hautala kesk: Arvoisa herra puhemies! Käsittelyssämme on nyt ensi vuoden talousarviota täydentävä hallituksen esitys. Ensimmäkin aluksi voi hyvinkin todeta sen, että tämä täydentävä talousarvioesitys tukee ensi vuoden varsinaista talousarviota. Tällä hetkellä voimme olla tyytyväisiä siihen, että kuluvan vuoden talousarvio ja edellisen vuoden talousarvio ovat tukeneet vahvaa taloutemme kasvua. Olemme kuluvana vuonna olleet Euroopan eniten kasvava kansantalous. Työllisyys on parantunut: tällä hetkellä meillä on 56 400 työtöntä vähempi kuin vuosi sitten. Ja jos avaamme tätä 56 400:aa, niin voimme sen osalta todeta, että sen luvun takana on paljon perheitä, jotka ovat päässeet taloudessaan vakaammalle pohjalle. Tällä hetkellä työllisyysasteemme on 69,7 prosenttia, ja nyt arvio on, että pääsemme ensi vuonna yli 70 prosentin työllisyysasteeseen. Eli ollaan jo hyvin lähellä sitä hallituksen asettamaa tavoitetta 72 prosentin työllisyysasteesta.

Herra puhemies! Tämä täydentävä talousarvioesitys sisältää useita, sanotaanko näin, pieniä korjauksia, joilla kuitenkin on rahasummaa olennaisesti suurempi merkitys:

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

Äskeinen puheenvuoron pitäjä, edustaja Ruoho, nosti esille nämä poliisin ja suojelupoliisin kalusto- ja laitehankintojen määrärahakorotukset. Vaikka siinä yhteensä lisätään vain 5 miljoonaa, niin se tulee äärimmäisen tarpeelliseen kohtaan.

Sitten kuntien peruspalvelujen valtionosuutta lisätään lähes 124 miljoonaa euroa, ja sen osalta voi todeta myös, että se tulee tukemaan merkittävällä tavalla ensi vuonna kuntien peruspalvelujen toteutusta.

Ammatilliseen koulutukseen, arvonalisäveron korvauksiin, annetaan lähes 6 miljoonaa euroa.

Tämä täydentävä talousarvioesitys sisältää useita liikennettä koskevia hankkeita. Useat edustajat ovat kiitelleet tätä Kirri—Tikkakoski-tiehanketta, 139 miljoonaa euroa siihen. Se tulee merkittävästi parantamaan myöskin Äänekosken sellutehtaan liikennettä. Ja kuten edustaja Kankaanniemi täällä aikaisemmin totesi, tiellä on erittäin merkittävä rooli myöskin Ilmavoimien tarpeita silmällä pitäen ja nimenomaan tämän varalaskupaikan saannin myötä.

Yksi liikennettä koskevista hankkeista on tämä tasoristeysten poistaminen: nyt tällä esityksellä niitä poistetaan 2 miljoonalla eurolla. Ja kuten edustaja Wallin täällä aikaisemmin totesi, hyvin pitkä tie on näiden kaikkien vaarallisten tasoristeysten poistamisessa, mikäli summat ovat tätä luokkaa. Mutta tämä on hyvä alku, ja toivottavasti vuoden päästä päästään sitten korottamaan myöskin näitä tasoristeysten rakentamiseen liittyviä määrärahoja.

Vaasan lentokentän lentorahtiasemataso rakentamiseen tuleva 1,3 miljoonaa tulee tarpeeseen, koska Vaasa on kehittynyt ja kasvanut ja siellä on kasvavaa tarvetta lentorahdin käsittelyyn. Tämä hallin rakentaminen on siinä mielessä äärimmäisen tärkeää.

Herra puhemies! Eduskunnalle niin sanottua jakamatonta osuutta tässä tulee noin 40 miljoonaa euroa, ja kuluvalle viikolla tietysti hallituspuolueiden edustajat jaostoissa pohitivat sitä, mihin kohteisiin tätä rahaa käytetään. Vaikka kysymyksessä ei ole tämän suurempi rahasumma, uskon, että sillä kuitenkin kyetään monia pieniä korjauksia tekemään ja tarpeita tyydyttämään, mitä niin edustajille kuin sitten eri yhteyksissä eduskunnalle on esitetty.

Arvoisa puhemies! Tämä on äärimmäisen hyvä ja kannatettava täydentävä talousarvio, joka tulee sisällön mukaisena hyväksyä.

16.24 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Hallituksen esitys täydentävästä budjetista ensi vuoden talousarviota koskien on erittäin hyvä ja perusteltu ja kuvaa hyvin sitä, mikä on Suomen talouden tilanne tällä hetkellä. Talous kasvaa, ja kuten olemme kuulleet noista eri taloustutkimuslaitosten ja pankkien ennusteista ensi vuodelle ja seuraavalle vuodelle ja voin sanoa ihan puhtaalla omallatunnolla, tilanne on aivan toinen kuin se oli esimerkiksi neljä vuotta sitten. Talous kasvaa, ja kuten Erkki Liikanen, Suomen Pankin pääjohtaja, on monessa yhteydessä todennut taloustutkimuslaitosten johtajien kera, parhailtaan kasvu on kaikilla talouden pääalueilla erittäin voimakasta ja investointeja tehdään. Se on tärkeää, että investoinnit ovat lähteneet liikkeelle.

Metsäteollisuus on tässä asiassa näyttänyt tietä investoinneille. Tämä Äänekosken monipuolisen sellutehtaan, biotehtaan rakentaminen oli eräänlainen henkinen voitto siinä, että tähänkin maahan vielä investoidaan. Kannattaa panna merkille se, minkä varassa Suomen kansantalous tällä hetkellä edelleen seisoo. Se on hyvin pitkälti metsien tuotteet. Metsätalous ja metsäteollisuus, sieltä se tämän maan kasvu tulee, ja tähän hetkeen sopii erinomai-

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

sesti se sanoma, että meidän on pidettävä huoli siitä, että Suomen metsiä pystytään myös tulevaisuudessa hyödyntämään.

Olen lievästi järkyttyneenä seurannut keskustelua tästä LULUCF-asetuksesta ja samoin RED II -direktiivistä, elikkä uusiutuvan energian kestävyyskriteereistä, joita parhaillaan EU:ssa viilataan loppuasentoon. Olen aivan järkyttyneenä seurannut niitä puheenvuoroja, mitä Suomestakin kuulee, että me emme saisi omia metsiämme hakata, ja samaan aikaan esimerkiksi Ruotsi hakkaa 80 prosenttia metsiensä kasvusta, ja se ei tässä talossa haittaa opposition kansanedustajia, varsinkaan vihreitä, yhtään ollenkaan. Mutta kun Suomessa ollaan noin 65 prosentin tasolla tällä hetkellä ja oltaisiin nostamassa hakkuumäärä noin 80 prosenttiin vuotuisesta kasvusta, se on sitten valtava ongelma. Ilmastopolitiikasta kun puhutaan, niin luulisi nyt hyvänen aika sentään olevan kuitenkin ihan se ja sama, kun naapurukset pääsisivät samalle tasolle ja hoitaisivat metsänsä hyvin. Sitenhän tehdään hyvää ilmastopolitiikkaa, joka vaikuttaisi meidän talousarvioon ja toisi liikkumavaraa kansantalouteen, ja ennen kaikkea työllisyys paranisi.

Tämän lisätalousarvion numeroista käy ilmi, että työllisyys on parantunut. Työllisyysaste on tällä hetkellä 69,7 prosenttia. Päästäänkö 72 prosenttiin tämän vaalikauden aikana, mikä oli tavoite? Se on edelleen mahdollista saavuttaa, mutta se tarkoittaa sitä, että talouskurin on pidettävä. Meidän on pystyttävä antamaan itsestämme ulospäin kuva, että me olemme luotettava yhteistyökumppani kaikille kauppakumppaneille ja kaikille yrityksille ja myös niille ihmisille, jotka työtä tekevät, koska pitkäjänteisyydellä ja uskottavuudella ja luotettavuudella luomme sitä kasvua, joka kantaa sitten pitkälle. Jos talouden kasvun puolella lähdetään hakemaan pikavoittoja tai peräti tekemään lisävelkaa sillä perusteella, että tällä se maailma paranee silmänräpäyksessä, kun otetaan muutama miljardi velkaa ja ruvetaan tekemään joitakin hurjia juttuja... Se ei pidä paikkaansa.

Suomi on elvyttänyt, ottanut velkaa yli 100 miljardia euroa jo tähän päivään asti. Ensi vuoden talousarviossa on 3 miljardin euron velanotto edelleen. Sitä kuuluisaa jakovaraa ei kerta kaikkiaan ole. Tämän takia on aivan välttämätöntä, että jatketaan samalla linjalla, ja olen hieman ihmeissäni siitä, että oppositio on puheenvuoroissaan moittinut tätä kilpailukyky sopimusta. Lähinnä vasemmistoliiton riveistä on näitä kriittisiä puheenvuoroja tullut, mutta hieman demareistakin siitä on kaikuja kuullut. Se oli kuitenkin työmarkkinajärjestöjen tekemä oma sopimus ja se oli aivan hyvä sellainen. Pitää muistaa — monelta arvostelijalta unohtui se sanoa — että näiden kilpailukyky sopimukseen liittyvien leikkausten kompensoiminen verotuksen kautta on jo tehty. Verotusta on kevennetty sillä keinoin, että tutkimuslaitosten puolueettomien tutkimusten mukaan kompensatio on hieman plussalla, muutaman euron plussalla. Ihan tarkkoja lukuja en muista, mutta noin 3—4 euroa se on plussalla kuitenkin. Elikkä on tehty leikkauksia, jotka on pakko kuitenkin ollut tehdä, että valtiontalous saadaan kuntoon. Se vanha kansanviisaus, että hyvä ja toimiva ja kunnossa oleva valtiontalous on meidän kaikkien paras ystävä, koskee myös vähäosaisimpia ja kaikkein eniten apua tarvitsevia ihmisiä, sairaita, vanhuksia. Heidänkin kannaltaan vahva julkinen talous on aina paras ystävä.

Arvoisa puhemies! Lopuksi vielä: Se, että kun nyt työllisyys on parantunut olennaisesti ja työpaikkoja syntyy ja ennen kaikkea pitkäaikaistyöttömyydessäkin on päästy alle 100 000:n, on aivan valtavan hieno saavutus, koska sen ihmisen kannalta työpaikan saaminen, olkoon se sitten vaikka hieman eri alalta kuin millä hän on tottunut työtä tekemään, on äärimmäisen arvokasta.

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

Se julkisen talouden osa, joka on äärimmäisen tärkeä tavalliselle ihmiselle, on kuntatalous, ja kuntatalous on parantunut viime vuosien aikana hurjaa vauhtia ja on tällä hetkellä reilusti plussalla, kun se viime vaalikaudella oli koko ajan miinuksella, rajusti miinuksella, kun kunnilta leikattiin ihan valtavia summia pois. Näin ollen me kannamme suurta huolta ja vastuuta siitä, että julkinen talous tervehtyy ja myös kuntatalous pysyy kunnossa, ja siten näiden kasvun hedelmien jakaminen yhä suuremmalle alueelle tähän maahan ja meille kaikille on äärimmäisen tärkeää. Siksi biotalouden harjoittaminen ja työpaikkojen syntyminen metsäpuolelle on äärimmäisen tärkeää, ettemme tästä talosta rakenna esteitä metsien käytölle, puutuotteiden myynnille ja niille erittäin arvokkaille työpaikoille, jotka tuonne joka puolelle Suomea syntyvät metsätalouden myötä. Tämä on meidän yhteinen tehtävämme.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työntekijöiden ja ammatinharjoittajien lisäeläkeoikeuksista

Hallituksen esitys HE 177/2017 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 122/2017 vp

Valiokunnan mietintö StVM 9/2017 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 9/2017 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

16.31 Anneli Kiljunen sd (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Valiokunnan puheenjohtaja on nyt muissa tehtävissä, joten valiokunta teki päätöksen, että esittelen valiokuntamme mietinnön eduskunnalle.

Arvoisa herra puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annettua lakia siten, että siihen lisätään työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen rahoitusta koskevat määräaikaiset säännökset vuosiksi 2018 ja 2019 sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä ja maakuntia koskevan uudistuksen aikataulun mukaisesti. Nykyiset määräaikaiset työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen rahoitusta koskevat säännökset ovat voimassa vuoden 2017 loppuun.

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

Lain tarkoituksena on turvata työterveyshuollon erikoislääkärien koulutuksen taso ja koulutuksen määrällinen riittävyys. Tätä varten valtion varoista myönnettäisiin avustusta työterveyshuoltoon erikoistuvien lääkäreiden koulutuksesta aiheutuneisiin kustannuksiin Työterveyslaitokselle, joka vastaisi työterveyshuollon erikoislääkärikoulutukseen liittyvien korvausten maksamisesta edelleen yliopistoille, yliopistojen hyväksymille erikoislääkärikoulutusta antaville yksityisille terveyspalveluiden tuottajille ja työnantajan ylläpitämille työterveysasemille. Lisäksi Työterveyslaitos rahoittaisi avustuksella työterveyshuollon erikoislääkärikoulutusta Työterveyslaitoksella.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1. päivänä tammikuuta 2018, ja se olisi voimassa 31. päivään joulukuuta 2019.

Valiokunta toteaa tähän lakiesitykseen seuraavaa:

Nykyisen määräaikaisen lain perusteella Työterveyslaitos on voinut yliopistojen lisäksi maksaa saamastaan valtion määrärahasta korvausta sekä julkisille että yksityisille työterveyshuollon koulutusta antaville palvelujen tuottajille koulutuksesta aiheutuneisiin kustannuksiin. Hallituksen esityksessä ehdotetaan tämän työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen erillisrahoituksen jatkamista kahdella vuodella vuoden 2019 loppuun. Julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2018–2021 on varattu vuosittain 1,9 miljoonaa euroa lakiehdotuksen mukaiseen avustukseen Työterveyslaitokselle.

Meneillään olevassa erikoislääkärikoulutuksen uudistuksessa harkitaan kaikkien lääketieteen erikoisalojen koulutuksen saattamista saman rahoituksen piiriin siten, että nykyistä evo-rahoitusta vastaavaa rahoitusta voidaan maksaa yliopistoille ja muille sekä julkisille että yksityisille koulutuspaikoille. Valiokunta pitääkin tärkeänä, että nyt käsiteltävällä lakiehdotuksella turvataan työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen kehittäminen siirtymäaikana ennen sote- ja maakuntauudistuksen voimaantuloa. Valiokunta korostaa myös, että koulutusuudistuksen valmistelussa on huolehdittava kymmenen vuoden aikana kehitetyn yliopistojen yhteistyöverkoston ja toimivaksi osoittautuneen työterveyslääkäreiden koulutusjärjestelmän säilymisestä ja pitkäjänteisestä kehittämisestä.

Valiokunnan päätösehdotus on, että eduskunta hyväksyy tämän lakiesityksen muuttamattomana.

Arvoisa herra puhemies! Tähän lakiesitykseen on jätetty vastalause, ja kysyisin nyt, esitelenkö tämän vastalauseen tässä samassa puheenvuorossa, koska se on meidän tekemämme vastalause, vai pyydänpö uuden puheenvuoron.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Koska muita puheenvuoroja ei ole, niin voitte esitellä myös vastalauseen nyt tähän perään.

Joo, kiitoksia, puhemies.

Arvoisa puhemies! Tähän on tehty todellakin vastalause, joka perustuu nimenomaan voimaantuloon liittyvään lainsäädäntökohtaan.

Hallituksen esitys työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen erillisrahoituksen jatkamisesta on mielestämme oikeansuuntainen turvaamaan keskeisen lääketieteen erikoisalan kehittämisen myös tulevana vuosina. Asiantuntijakuulemisessa on kuitenkin käynyt selväksi, että siirtymäaika on lyhyt ottaen huomioon etenkin erikoislääkärikoulutuksen uudistuksen nykytilan ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen epävarman toteutumisen ja aikataulun.

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

Työterveyshuolto on lääketieteen erikoisalana erityinen ja yleislääketieteen ohella tällä hetkellä suurin erikoisala. Koulutusta toteutetaan yliopistojen hyväksymillä yli 200 työterveysasemalla, joissa toimii yli 300 kouluttajaa. Koko ainutlaatuinen verkosto on vaarassa kaatua, jos siirtymäaika on liian lyhyt. On huomattava myös se, että äskettäin tehtyjen työterveyshuollon erikoisalaa erityisesti koskevien merkittävien säädösmuutosten toteuttaminen edellyttää juuri nyt työterveyshuollon erikoislääkäreiden vankkaa osaamista.

Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutusta antavien yliopistojen näkemys on, että nykyiselle rahoituslaille, joka on voimassa vuoden 2017 loppuun, tarvitaankin jatkoaika vuosille 2018—2021. Yhdymme tähän näkemykseen ja esitämme, että lain voimassaoloaikaä jatketaan vuoden 2021 loppuun.

Tästä syystä esitämmeikin vastalauseessamme, että lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi voimaantulosäännös muutetaan seuraavasti: "Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2021." — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 136/2017 vp

Valiokunnan mietintö StVM 11/2017 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 11/2017 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

16.38 **Anneli Kiljunen sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Aivan kuten edellä, valiokuntamme puheenjohtaja on estynyt tänään osallistumasta ja valiokunta edellytti, että esittelen valiokuntamme mietinnön.

Arvoisa herra puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia. Siinä ehdotetaan vahvistettavaksi vuoden 2018 työttömyysvakuutusmaksut. Työttömyysvakuutusmaksujen kokonaismäärään ei ehdoteta muutosta. Työmarkkinoiden keskusjärjestöjen kilpailukyky sopimuksen mukaisesti palkansaajien työttömyysvakuutusmaksua ehdotetaan nostettavaksi 0,40 prosenttiyksikköä ja vastaavasti työnantajien keskimääräistä työttömyysvakuutusmaksua alennettavaksi 0,40 prosenttiyksikköä. Samalla työttömyysvakuutusmaksujen kokonaismäärää ehdotetaan vähennettäväksi 0,20 prosenttiyksikköä, josta palkansaajien työttömyysvakuutusmaksuun kohdennetaan 0,10 prosenttiyksikköä ja työnantajien keskimääräiseen työttömyysvakuutusmaksuun niin ikään 0,10 prosenttiyksikköä.

Arvoisa herra puhemies! Valiokunnan saamien selvitysten perusteella valiokunta pitää tarkoituksenmukaisena hallituksen esitystä ja siinä esitettyjen maksujen alennusta sekä kilpailukyky sopimukseen perustuvaa maksutaakan jaon muutosta työnantajien ja työntekijöi-

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

den kesken. Työttömyysvakuutusrahaston suhdannepuskuria on vuosiksi 2017—2019 korotettu enintään 5 prosenttiyksikön työttömyysastetta vastaavien menojen suuruudesta 7 prosenttiyksikön työttömyysastetta vastaavien menojen suuruiseksi. Kilpailukyky sopimuksen mukaisesti on vuoden 2019 jälkeen tarkoitus valmistella esitys tarkoituksenmukaisesta, aiempaa suuremmasta puskurin tasosta. Valiokunta pitää tärkeänä, että puskurin suuruus määritellään niin, että työttömyysvakuutusmaksujen taso pystytään pitämään mahdollisimman vakaalla tasolla.

Valiokunnan päätösehdotuksena onkin, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esityksen.

Myös tähän esitykseen on liitetty vastalause.

16.41 Aino-Kaisa Pekonen vas: Arvoisa puhemies! Tässä käsillä olevassa esityksessä ehdotetaan vahvistettavaksi vuoden 2018 työttömyysvakuutusmaksut. Työmarkkinoiden keskusjärjestöjen kilpailukyky sopimuksen mukaisesti palkansaajien työttömyysvakuutusmaksua ehdotetaan nostettavaksi 0,40 prosenttiyksikköä ja vastaavasti työnantajien keskimääristä työttömyysvakuutusmaksua alennettavaksi 0,40 prosenttiyksikköä. Samalla työttömyysvakuutusmaksujen kokonaismäärää ehdotetaan vähennettäväksi 0,20 prosenttiyksikköä, josta palkansaajien työttömyysvakuutusmaksuun kohdentuu 0,10 prosenttiyksikköä ja työnantajien keskimääräiseen työttömyysvakuutusmaksuun niin ikään 0,10 prosenttiyksikköä.

Vasemmistoliitto ei ole kuluvalle vaalikaudella hyväksynyt pääministeri Sipilän hallituksen harjoittamaa painostusta palkansaajajärjestöjä kohtaan työehtojen heikentämiseksi. Hallitus esitti ensin vuonna 2015 uudenlaista pakottavaa lainsäädäntöä, jolla työmarkkinajärjestöjen oikeutta sopia työehdoista olisi rajoitettu. Asiantuntijat arvostelivat laajasti pakkolakien valmistelun puutteita. Lopulta myös hallituksen piirissä myönnettiin, että suunnitteilla ollut lainsäädäntö olisi ollut Suomen perustuslain ja Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten vastainen. Hallitus siis itsekin tiesi, että heidän esityksensä oli perustuslain vastainen. Pakkolaeilla uhkailu ja pitkittynyt taloudellinen alavire kuitenkin johtivat työmarkkinajärjestöjen välillä niin sanottuun kilpailukyky sopimukseen eli kiky-sopimukseen. Sopimus leikkasi muun muassa julkisen sektorin noin 500 000 palkansaajalta 30 prosenttia lomarahasta, ja periaatteessa työajan pidennys 24 tunnilla vuodessa koski kaikkien palkansaajien työaikaa, mutta työajan pidennys toteutui pääasiassa julkisella sektorilla.

Arvoisa puhemies! Vasemmistoliitto on esittänyt, että syksyn työmarkkinakierroksen yhteydessä tulisi luopua erityisesti julkisen sektorin työntekijöihin kohdistuneesta erillisestä lomarahaleikkauksesta. Vasemmistoliitto peräänkuuluttaa Suomeen solidaarisempaa palkkapolitiikkaa. Meidän mielestämme on järjetöntä, että kun talouskasvu vihdoin näyttää alkaneen kunnolla, niin Suomessa on sitouduttu vielä kahdeksi vuodeksi palkanleikkauksia tarkoittavaan kikyyn, joka kaiken lisäksi toimii niin, että valtion pitää kompensoida palkanalennukset veronkevennyksillä, jotta ostovoima ei laskisi. Käsillä olevassa lakiehdotuksessa palkansaajien maksun korotus ja työnantajamaksun alennus johtuvat kiky-sopimuksesta myös vuodelle 2018.

Edellä esittämistäni syistä vasemmistoliitto ei hyväksy tänäkään vuonna lakiesityksessä olevaa ehdotusta palkansaajien työttömyysvakuutusmaksun korottamisesta ja työnantajien maksun vastaavan suuruudesta alentamisesta. Sen sijaan vasemmistoliitto hyväksyy esitykseen sisältyvän maksutason 0,20 prosenttiyksikön alennuksen, joka jaetaan tasan palkansaajien ja työnantajien kesken, eli 0,1 prosenttiyksikköä kummallekin.

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vuoden 2018 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 107/2017 vp

Lakialoite LA 17-20, 30, 34, 36/2015 vp, 30, 33, 50, 65, 72-73, 80, 85/2016 vp, 15, 30, 38-39, 43-44/2017 vp

Toimenpidealoite TPA 38, 42/2016 vp, 23/2017 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 12/2017 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 12/2017 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

16.45 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys tuloveroasteikoksi sekä siihen liittyviksi tuloverolain muutoksiksi osoittaa hallituksen talouspolitiikan epäonnistumisen jälleen kerran, kahdella eri tavalla. Hallituksen ymmärrys siitä, mitä verotuksella ajetaan takaa, on varsin rajallinen. Siitäkään talouspolitiikan arviointineuvosto on hallitusta moittinut. Vastuullinen verotus huolehtii julkisen talouden rahoituksesta ja tasapainosta, ja hallitus on jättänyt sen hunningolle.

Hallituksen sopeutus on epäonnistunut kahdella eri tavalla. Kun katsotaan tuloerojen kehitystä, edellisen hallituksen toimet — joissa sopeutukseen, huomattavasti mittavampaan sopeutukseen, liittyi sekä veronkorotuksia että leikkauksia — johtivat sellaiseen tuloerojen tasaamiseen, että se on suoranainen peilikuva siitä tuloerokehityksestä, johon nykyinen hallitus on Suomea johtanut. Menopuolella hallituksen sopeutus on ollut hyvin eriarvoistavaa ja leikannut köyhiltä ja kipeiltä, opiskelijoilta ja eläkeläisiltä. Kun menoja ei ole voinut lisätä, se on muka vaivihkaa vähentänyt tuloja satojen miljoonien veronalennuksilla hyväosaisille, omille kavereilleen.

SDP:n vaihtoehto lähtee siitä, että veronalennukset keskittyvät nimenomaan pieni- ja keskituloisille palkansaajille ja eläkeläisille. Näin muodoin esitämme tuloveroasteikkoihin muutoksia, jotka kohdistuvat juuri näihin kohderyhmiin. Samaan aikaan olemme esittämässä muitakin tuloveroasteikon muutoksia.

Vastaavasti tuloverolain puolella esittämämme muutokset, jotka on esitelty vaihtoehdossa 1, liittyvät useisiin pykäliin, ja esitämkin, että toteutetaan vaihtoehdon 1 mukaiset pykälämuutokset molempiin lakikokonaisuuksiin.

16.48 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Tähän alkuun haluan heti kannattaa edustaja Harakan tekemiä pykälämuutoksia.

Hän tuossa kertoi juuri olennaisen eron tämän nykyhallituksen ja edellisen hallituksen välillä. Nimittäin, kun puhumme näistä eriarvoistumiskehityksistä ja tuloeroista, niin edellisen hallituksen aikana taloutta tasapainotettiin kyllä, mutta silloin tuloerot pienenivät,

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

mutta taas tämän hallituksen aikana sopeutumistoimien myötä tuloerot kasvavat. Olen hyvin surullinen siitä, että esimerkiksi pääministeri itsekin myönsi, että eriarvoistumiskehitys lisääntyy tämän talousarvioesityksen myötä.

Siksi, puhemies, kun talousarvio koostuu paitsi tuloista myös menoista ja tässä tapauksessa puhumme niistä tuloista eli verotuksesta, näiden välillä vain on saatava harmoninen kokonaisuus, joka luo osaltaan kestäväää kasvua ja joka osaltaan on myös oikeudenmukainen, ei eriarvoista vaan päinvastoin paikkaa näitä tulonjaollisia ongelmia yhteiskunnassa. SDP on tätä ajatellen tehnyt omat veroratkaisunsa, ja tässä kokonaisuudessa, mitä nyt käsittelemme, on nimenomaan tämän tuloverolain mukaiset muutoksemme esitelty. Sen lisäksi meillä on myös muita verotukseen liittyviä muutoksia.

Mutta, puhemies, niiden edustajien, jotka aina epäilevät SDP:n linjaa ja usein esittävät siitä sellaisiakin näkemyksiä, mitkä eivät pidä paikkaansa, nyt on mahdollisuus paitsi tutustua siihen vaihtoehtobudjettiimme myös tähän mietintöön, jossa käymme sitten läpi näitä omia esityksiämme kaiken kaikkiaan. Ehkä se tärkeä asia — toistan ehkä ties kuinka monennen kerran — on huomata se, että pienituloisia palkansaajia, eläkkeensaajia sekä myös etuuksien saajia eli erilaisia ihmisiä, jotka ovat työttömyysturvan varassa tai muuta, kohtelisimme verotuksellisestikin paremmin kuin hallitus kohtelee, eli keventäisimme näiden ihmisten verotusta enemmän ja sen sijaan taas oikeudenmukaisuuden ja reiluuden nimissä ottaisimme sitten hieman enemmän kaikkein suurituloisimmilta, kaikkein varakkaimmilta, ja tämä on oman yhtälömme perusta.

Tässä omassa vastalauseessamme puimme juuri sitäkin tosiasiaa, että tässä vaiheessa tapahtuu niin, että talous kasvaa mutta samaan aikaan eriarvoisuus kasvaa ja sitten vielä julkisen talouden tasapaino heikkenee hallituksen varsin anteliaiden veropäätösten myötä siten, että hallituksella tuntuu olevan varaa kaikkein hyväosaisimpien veronkevennyksiin sekä sitten näihin kuuluisiin veronkevennyksiin koskien apteekkarivähennystä, suurten metsäomistusten omistajien verovähennyksiä sekä miljoonaperintöjen veronkevennyksiä. Näihin tuntuu olevan hallituksella varaa samaan aikaan, kun kaikkein pienituloisimmilta leikataan ja tehdään senkaltaisia ratkaisuja, että esimerkiksi tietopalvelun laskelmien mukaan tällekin vuodelle eläkkeensaajien ostovoima jäi miinusmerkkiseksi, mikä minusta on, puhemies, todella huolestuttavaa.

Uskoisin, että vanhaan tapaan täällä tämä debatti verotuksesta jatkuu tämän jälkeenkin ja varmasti kerkeämme palaamaan moneen näistä kohdista, mutta haluaisin tässä yhteydessä nyt kuitenkin vielä alleviivata paitsi pieni- ja keskituloisten palkansaajien ja eläkkeensaajien verotuksen eroja myös sitten sitä, että esimerkiksi SDP omassa vaihtoehdossaan ei lähtisi kiristämään lapsiperheiden verotusta toisin kuin hallitus tekee. Siinä on myös tärkeä ero omaan vaihtoehtoomme.

Lisäksi haluaisin kiinnittää huomiota siihen, että täällä on myös hyviä ideoita paljonkin, mutta tässä yhteydessä esimerkiksi yksi asia, mitä pohdimme tässä vastalauseessamme, puhemies, on se, että näinä aikoina, kun olisi viisasta tukea esimerkiksi kotitalouksien mahdollisuuksia tehdä peruskorjauksia ja remontteja omiin koteihinsa, voisi olla viisasta ja olisi viisasta mielestäni se, että esimerkiksi kotitalousvähennys laajennettaisiin ulottumaan myös kerrostaloasukkaihin. Tätä myös esitämme hallitukselle, että tähän ryhdyttäisiin.

Minusta olisi hyvä ja tärkeää, että hallitus voisi myös näitä meidän kehittämisehdotuksiamme pohtia.

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

16.52 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Täytän hiukan tuota edustaja Viitasen toivetta keskustelusta täällä.

Minusta tämä Sipilän hallitus on määrätietoisesti pyrkinyt valtionvelan kasvun taittamiseen ja onnistunutkin siinä aika pitkälti ja pyrkinyt myöskin budjetin, julkisen talouden, tasapainoon, ja tuota väitettyä tuloerojen muutosta ei ole pystytty osoittamaan, se mahtuu virhemarginaaliin.

Hallitus on toteuttanut merkittäviä ansiotuloveronkevennyksiä vuosina 2016 ja 2017 ja jatkaa nyt samalla linjalla ja ottaa huomioon muun muassa palkansaajamaksujen, eläke- ja työttömyysvakuutusmaksujen, tietyt siirtymät työnantajalta palkansaajan maksettavaksi, nekin kompensoidaan. Kaiken kaikkiaan ansiotulon veroperusteisiin tulee merkittävä lievennys. Siinä on 1,5 prosentin inflaatiotarkistus ja sitten on aito veronkevennys.

Ja täytyy sanoa sosiaalidemokraateille, että tämä hallitushan on pudottanut myöskin niin sanotun solidaarisuusveron rajaa, sitä vuositulon euromäärää, mistä se alkaa, alemmas kuin mitä sosiaalidemokraatit omassa hallituskoalitiossaan päättivät. Tämä hallitus pudotti sen 90 000:sta 74 000:een, ja siellä se on edelleen, eli tiukemmalla linjalla solidaarisuusverossa tämä hallitus on kuin edeltäjänsä viime kaudella.

16.54 Ville Vähämäki ps: Kunnioitettu puhemies! Niin, todellakin tähän hyvään mietintöön sisältyy kuusi vastalauseita kaiken kaikkiaan, ja tämä jo pelkästään osoittaa sen, että kyllä hallituksen linjaan voisi joitakin muutoksia tehdä.

Esitänkin tässä vastalauseen 6 mukaiset muutosehdotukset, jotka koskevat lähinnä 2. lakiehdotusta. 1. lakiehdotus eli tämä asteikkolaki hyväksyttäisiin muuttamattomana, mutta sitten taas toisaalta 2. lakiin esitämme työtulovähennyksen muuttamista siten, että suosisimme kahta alinta tulodesiiliä siten, että siellä noin 14 000 ansaitsevat saisivat kympin kuussa kulutukseen lisää. Tämän hintalappu on 50 miljoonaa. Sitten tekisimme myöskin eläketulovähennykseen ja invalidivähennykseen vastaavat muutokset. Näitten hintalappu on yhteensä 30 miljoonaa. Lapsivähennyksen osalta esitämme jatkoa eli sitä kyseistä pykälää ja siihen voimaantulosäännöstä muutettavaksi. Sen hintalappu on 70 miljoonaa. Ja sitten kotitalousvähennyksessä kasvattaisimme tätä vähennyskelpoista osuutta 50:stä 60:een, ja muistaakseni sen kustannus taisi olla kymmenisen miljoonaa.

Sitten esitämme vielä lausumaa kehitysapumallimme mukaisesta kehitysapuvähennyksestä.

Tässä tämä vastalause 6 lyhykäisestii esiteltynä.

16.56 Tarja Filatov sd: Arvoisa puhemies! On helppo yhtyä niihin puheenvuoroihin, joita edustajat Harakka ja Viitanen tässä salissa käyttivät. Kyse on verotuksesta, joka aina herättää suuria intohimoja. Jos me katsomme verotusta yhtenä sellaisena välineenä, jolla tuloeroja voidaan kaventaa, niin silloin ne pienetkin ratkaisut vaikuttavat siihen, mihin suuntaan me kuljemme. Mielestäni sosiaalidemokraattien verolinjan solidaarisuus kiteytyy oikeastaan siihen desiiliajatteluun, että kaksi suurinta tulodesiiliä ovat niitä, jotka tässä meidän mallissamme häviävät, jos katsotaan verotuksen kokonaisuutta, suurin desiili eniten ja toiseksi suurin desiili jonkun verran, mutta sen sijaan, kun mennään siitä alaspäin, mitä pienempään tulodesiiliin mennään, niin sitä suuremmaksi se hyöty muodostuu.

Mutta oikeastaan pyysin puheenvuoron kahdesta syystä. Toinen liittyy perusvähennyksen korotukseen. Sosiaalidemokraattien mallissa sitä esitetään korotettavaksi. Se on siinä mielessä tärkeä korotus, että vaikkapa työttömän ihmisen kohdalla se on niitä ainoita vä-

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

hennyksiä, joita hän voi tehdä. Pitkään me olemme ajatelleet, että työtulosta pitää saada parempi hyöty kuin vastaavan suuruisesta vaikkapa työttömyysturvasta. Mutta tämä ero on pitkien ajanjaksojen aikana kasvanut niin suureksi, että itse asiassa meillä aika iso osa työtömistä joutuu hakemaan toimeentulotukea maksaakseen veronsa.

Siihen on kaksi syytä. Toinen on se, että kuntien verotus on noussut pitkällä aikavälillä ja perusvähennys ei ole seurannut sitä, mitä on tapahtunut valtion verotuksen ja kuntien verotuksen välisessä muutoksessa. Valtion verotuksessa toki on pienituloisempia hyödytetty sillä, että siellä on työtulovähennystä ja alimmissa luokissa on tapahtunut muutoksia. Toinen syy on se, että työttömyysturva ei ole kasvanut sen mukaan, mitä ihmisten kulutuskori on kasvanut, tutkittiin sitä sitten millä mittarilla tahansa. Mutta minimikulutuskoristahan on tehty paljon arvioita, jotka liittyvät siihen, mikä on se vähimmäismäärä, millä ihmiset tulevat toimeen. [Puhemies koputtaa] Sen takia tuo... [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Joo, edustaja, voitte kernaasti puhujapöytäntöön siirtyä.

Ei mennyt ihan 2 minuuttiin. — Sen takia tuo perusvähennys on yksi niistä oikeudenmukaisimmista verovähennyksistä, mitä meillä tässä yhteiskunnassa on.

Toinen asia liittyy sitten lapsiperheiden verotukseen. Tässä salissa on käyty moneen kertaan debattia siitä, että hallitus kompensoi lapsiperheiltä pois otetun verovähennyksen sillä, että varhaiskasvatusmaksut vähenevät ja esimerkiksi yksinhuoltajille tulee pieni lisä. Mutta kun katsotaan, miten perheet toimivat, niin meillä on paljon niitä lapsiperheitä, jotka eivät nyt maksa varhaiskasvatusmaksuja, koska ne ovat niin pienituloisia, ja heiltä lähtee myös tuo veronkevennys pois hallituksen esityksessä. Ne kai ovat niitä, jotka kipeimmin tarvitsisivat apua tässä yhteiskunnassa. Toinen ryhmä on se, että läheskään kaikissa lapsiperheissä ei ole pelkästään päiväkotikäisiä lapsia vaan on myös kouluikäisiä lapsia. Siltä puoleltakin lähtee tuo veronkevennys pois ilman tuota kompensatiota.

Vaikka tuo veronkevennys ei olekaan kaikkein paras malli tukea lapsiperheitä, niin siitä huolimatta se tukee lapsiperheitä ja niitä kaikkein pienituloisimpia. Sen vuoksi se on syytä säilyttää, kun toistakaan mallia ei ole esitetty.

16.59 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Tässä on käyty keskustelua verotuksesta ja siitä erosta, mitä verotuksessa on tehty tämän hallituksen ja viime hallituksen aikana. Aiemmin olen omasta mielestäni tuonut esille edellisen hallituksen, jossa myös oma puolueeni oli mukana, mutta silloin valtiovarainministeri oli ensin edustaja Urpilainen ja sitten edustaja Rinne, ja silloin sosiaalidemokraattien vaatimuksesta talouden tasapainottamisessa vaadittiin itse asiassa 50—50-ajattelua. Eli kun säästettiin, niin tehtiin myös veronkorotuksia, ja se ei toiminut. Meidän taantuma vain pitkittyi ja pitkittyi, ja vasta tämän hallituksen aloittaessa, kun valtiovarainministeriys siirtyi kokoomukselle ja keskustan ja sinisten kanssa löysimme yhteisen hallituksen, missä työtä arvostettiin ja työn verotusta päätettiin olla kiristämättä — itse asiassa työn verotusta haluttiin keventää ja kokonaisveroasteesta huolehtia, että se ei nouse — niin tämä, niin kuin edustaja Kaikkonen viime kyselytunnilla sanoi, tämä nyt vain yksinkertaisesti toimii. [Timo Harakka: Edustaja Kivirantahan sanoi ihan toista!] Hän totesi hyvin, että nykyhallituksen talouspolitiikka, se nyt vain yksinkertaisesti toimii. Se näkyy siinä, että työttömyys on vähentynyt, talous kasvaa, kasvu on itse asiassa hyvin laajaa tällä hetkellä, ei enää pelkästään niin kuin alussa suomalais-

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

sen kulutuksen ja rakentamisen varassa, vaan nyt myös vienti on lähtenyt vetämään, ja tuossa aiemmin täydentävän esityksen puheenvuorossani toin esille muun muassa sitä, miten työttömyys on vähentynyt ja moni pitkäaikaistyötönkin on päässyt takaisin työn sijaan kiinni. Nyt meillä on käsittelyssä ansiotulojen verotus, ja olen sitä mieltä, että on hyvä, että jatketaan linjalla, jolla työn verotusta on kevennetty, ja ensi vuonnakaan kenenkään työn verotus ei kiristy.

Tuossa edellä edustaja Filatov toi esille lapsivähennyksen. Tietysti sopii miettiä sitäkin, minkä takia edustaja, silloinen ministeri Rinne teki tästä vain määräaikaisen kahdelle vuodelle, miksi hän ei tehnyt siitä pysyvää, ja ymmärtääkseni syy oli se, että hänkin jo silloin itse epäili, että se ei ole kovinkaan tehokas keino. Ja edustaja Filatov jätti mainitsematta sen — kun hän toi esille, että nämä varhaiskasvatusmaksujen alennukset eivät helpota kaikista pienituloisimpien arkea, jotka eivät tällä hetkellä maksa varhaiskasvatuksesta — että itse asiassa eivät he lapsivähennyksestäkään päässeet nauttimaan, kaikista pienituloisimmat, ja sen takia esimerkiksi tämä korotus lapsilisiin yksinhuoltajien osalta avittaa kaikkia niitä ihmisiä.

Arvoisa puhemies! Tämä lapsivähennys siis on nyt korvattu, ja sitä osittain korvataan alentamalla varhaiskasvatusmaksuja ensi vuoden alusta 70 miljoonalla. Alennukset kohdistuvat pieni- ja keskituloisille, ja toisen lapsen sisaralennus nostetaan 50 prosenttiin. Kokonaan maksuttoman varhaiskasvatuksen piiriin ensi vuoden alussa tulee 6 700 uutta suomalaista tavallista perhettä. Maksutulojen alenema kompensoidaan kunnille. Sitten vielä on syytä todeta, että kun tuohon maksuttomuuteen pääsee 6 700 perhettä, niin ihan tavallisen suomalaisen keskituloisen lapsiperheen varhaiskasvatusmaksut alenevat ensi vuonna yli 1 200 eurolla, eli aika merkittävästä panostuksesta ja kädenojennuksesta lapsiperheille on kyse silloin, ja itse uskon, että tämä tulee hyvällä tavalla avittamaan monta ihan tavallista suomalaista perhettä. Lisäksi käynnistetään 5-vuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilu, joka on myös osa tätä kokonaisuutta, ja tavoitteena on se, että tulevaisuudessa varhaiskasvatus voisi Suomessakin olla maksutonta.

Arvoisa puhemies! Tähän verokokonaisuuteen liittyy — budjettiriihessä päätettiin siis nettomääräisesti 270 miljoonan euron kevennyksestä palkan verotukseen — osana vielä se, että Yle-veron maksukynnystä korotetaan ensi vuonna. Tämä tarkoittaa, että Yle-veron piiristä poistuu 400 000 suomalaista ja maksun määrän alaraja pudotetaan 70 eurosta 0 euroon ja veron enimmäismäärä nousee 163 euroon. Enimmäismäärän joutuvat maksamaan ne, joiden palkkatulon määrä ylittää noin 21 000 euroa, mutta yli 400 000 ihmistä pääsee eroon Yle-verosta kokonaan.

17.05 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt hallituksen olisi varmaan syytä jotenkin päättää keskuudessaan, kiristyykö työn verottaminen vai eikö se kiristy. Tässä edustaja Heinonen kovasti todisteli, että työn verottaminen ei ole kiristynyt, mutta juurihan edustaja Kiviranta pääsi kehumään sitä, että solidaarisuusveron alarajaa oli laskettu niin, että kiristetty oli sittenkin. Kun olette keskenänne tämän neuvottelun käyneet, niin palataan asiaan.

Mutta tosiasia, edustaja Heinonen, on se, että suurimmalta osalta lapsiperheistä, jotka menettivät tämän lapsivähennyksen, jää saamatta sille korvaus. Tämä koskee nimenomaan pienipalkkaisten perheitä, koululaisten kovaa työtä tekevien vanhempien perheitä, koska heitä ei varhaiskasvatusalennus koske lainkaan. Tämän osan suomalaisia, merkittävän osan pienipalkkaisia koululaisten vanhempia — sitä ette voi kiistää — verotus kiris-

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

tyy. On humpuukia sanoa, että kenenkään verotus ei kiristy. [Timo Heinonen: En sanonut niin!] Kyllä te kiristätte.

17.06 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen hehkuttaa talouden elpymistä, ja se on hyvä asia, työllisyys paranee, talous kasvaa. Mutta kun puhutaan ensi vuoden veroratkaisuista, joilla suurituloisiin kohdistuvalla veroelvytyksellä aiheutetaan julkistalouteen alijäämää ja lisätään valtion velkaantumista, niin mitä tekemistä ensi vuodelle kohdistetuilla mittavilla veronkevennyksillä on sen talouskehityksen kanssa, jota on saavutettu viime vuonna ja tänä vuonna? Näillä veroelvytysratkaisulla tehdään julkisen talouden alijäämää, tehdään rahoitusvajetta ja lisätään velkaantumista. Tässä suhdannetilanteessa olisi tehtävä toisin. Nyt olisi oikea aika korjata verotusta sen pyhän periaatteen mukaan, että verotus veronmaksukyvyn mukaan. Lisää progressiota ja pienituloisten aseman helpottamista verotuksessa!

17.07 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Heinonen, vaikka arvostankin, että olette ainoana kokoomuslaisena paikalla täällä — minusta se on hyvä — niin toivoisin, että ette olisi ihan niin julma Jyrki Kataista ja Alexander Stubbia kohtaan vähän moittiessanne viime hallituksen linjoja täällä yleisesti. Kyllä se oli ihan hyvä, että silloin oikeudenmukaiselta pohjalta tehtiin näitä veroratkaisujakin. Palaan nyt vielä tähän lapsivähennykseen: Silloin oli tietenkin kokoomuksen kanssa hieman tekemistä, että kokoomus suostui ylipäättään tähän lapsivähennykseen. Me sosiaalidemokraatit sitä kaiken kaikkiaan vaadimme kovasti. Mutta, edustaja Heinonen, kun teilläkin kuitenkin uskoisin olevan paljon lapsiperheitä äänestäjinä, tähän voisitte nyt sillä tavalla heltyä ja kertoa esimerkiksi ministeri Orpolle terveisiä sen suhteen, [Puhemies koputtaa] että voisi reiluuden nimissä nyt harkita hallitus vielä, että tähän lapsivähennykseen puututtaisiin eikä poistettaisi sitä, koska asia on juuri niin kuin edustaja Harakka sanoi, että ette te tätä puhu pois sillä, [Puhemies koputtaa] että sinänsä hyvin päivähoitomaksut alenevat.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä vastauspuheenvuorot edustajille Heinonen ja Kiviranta, ja sitten siirrytään puhujalistaan.

17.08 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Harakka, en sanonut, että kenenkään verotus ei kiristyisi. Totta kai verotus kiristyy, sillä välillisiä veroja muutetaan. [Timo Harakka: Työn verotus!] Siellä tulee tupakkaveron korotusta, mutta työn verotus ei kiristy. [Timo Harakan välihuuto] Tässä on esimerkiksi Veronmaksajien tekemä selvitys, puolueeton Veronmaksajien tekemä selvitys: 2 800 euroa kuukaudessa, ei muutosta. 3 300 euroa kuukaudessa, ei muutosta. 5 500 euroa kuukaudessa, ei muutosta. 8 800, ei muutosta. Eli siinä huolehditaan nimenomaan siitä, että työn verotus ei tässä tilanteessa kiristy. Sen takia hyvää oli myös se, että kiinteistöveron alarajaa ei tarvinnutkaan korottaa tällaisessa tilanteessa, kun talous on nyt saatu kasvuun, ja itse asiassa ne tuotot, joita sillä alarajan korotuksella tavoiteltiin, ovat jo toteutuneet ilman tätä pakkokorotustakin. Tämä on järkevää talouspolitiikkaa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Viimeinen vastauspuheenvuoro, edustaja Kiviranta.

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

17.09 **Esko Kiviranta kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun edustaja Harakka täällä mainitsi nimeni, totean, että kovin ovat vaihtelevia nämä sosiaalidemokraattien puheet solidaarisuusverosta. Tosiasia on kuitenkin se, että tämä hallitus on pudottanut edellisiin hallituksiin, viime vaalikauden hallitukseen verrattuna vuositulorajaa, mistä solidaarisuusvero alkaa, 90 000:sta noin 74 000 euroon. Jos nyt muistan vuosi sitten tätä keskustelua täällä, niin muistaakseni muun muassa edustaja Heinäluoma ja varmaan muutkin sosiaalidemokraatit olivat sitä mieltä, että tämä 74 200 euroa on liian korkea raja ja että sen pitäisi alkaa vielä alemmalla. Tässä oikeastaan faktat tästä asiasta. Luulisi, että sosiaalidemokraatit kiittelisivät tätä hallituksen solidaarisuusverolinjaa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan.

17.10 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen hiukan oikaisi mutkia suoriaksi aiemmassa puheenvuorossaan. Todettakoon nyt vielä, että myös perussuomalaiset ovat olleet laatimassa hallituksen linjaa, jonka mukaan tuloverotusta tullaan hallituskauden aikana keventämään siten, että työnteko tulee kannattavammaksi. Linja on periaatteessa hyvä, mutta toki nyt, kun olemme joutuneet oppositioon, haluamme kohdistaa tuloveron kevennykset oikeudenmukaisemmin kuin hallitus on esittänyt.

Edustaja Vähämäki piti hyvän puheenvuoron ja katsauksen perussuomalaisien vaihtoehdosta ja meidän tekemästämme vastalauseesta hallituksen tuloverotusta koskevalle politiikalle. Kannatankin edustaja Vähämäen esittämiä, vastalauseen 6 mukaisia muutosesityksiä. Me perussuomalaiset katsomme, että tuloverotuksen keventäminen tulee painottaa nykyistä selkeämmin pieni- ja keskituloisille. Kuten omassa vaihtoehtobudjetissamme olemme esittäneet, haluamme satsata 50 miljoonan euron lisätuloveronkevennykset juuriin, tai ainakin merkittävästi osin, pienituloisimmille palkansaajille. Esimerkiksi noin 1 200 euroa kuukaudessa ansaitseva palkansaaja hyötyisi meidän esityksessämme euro-määräisesti eniten, ja katsomme, että tämä parantaisi pienimpiä palkkatuloja saavien henkilöiden työllistymismahdollisuuksia ja samalla parantaisi heidän elinolosuhteitaan.

Kustannukset keräisimme kokonaan muista kohteista, kuten kehitysapua koskevista säästöistä, ja vastapainona esitämme muun muassa uuden kehitysapumallin luomista, joka perustuu lahjoituksiin ja niistä annettaviin verovähennyksiin. Tämän lisäksi esitämme myös eläketulo- ja invalidivähennyksen korottamista. Haluaisimme lisätä kotitalousvähennyskelpoisen työkorvauksen osuutta ja haluamme myös [Puhemies koputtaa] lapsivähennyksen jatkumista.

17.12 **Timo Harakka sd:** Arvoisa puhemies! Ei se edustaja Heinonen pystynyt rimpuilemaan irti siitä tosiasiasta, että vaikka hän luetteli hyvin yleisellä tasolla näitä eri tuloluokkien veromuutoksia, niin hän ei vastannut siihen, mitä tapahtuu tämän vuoden ja ensi vuoden välillä työssä käyvälle perheelle, jolla on pienet tulot ja jossa on koululaisia. On aivan varmaa, että juuri tämän perhemuodon verot kiristyvät. Siitä ei päästä mihinkään. Siksi sanoin, että on humpuukia sanoa, että kenenkään työn verotus ei kiristy.

Kun puhutaan työn verotuksen huojentamisesta, niin jälleen tänä vuonna sosiaalidemokraattien vastalauseen ytimessä on pieni- ja keskipalkkaisen työn verotuksen alennus, jotta työllistyminen olisi houkuttelevampaa. Sosiaalidemokraattien esittämä työtulovähennysmalli keventäisi palkansaajien verotusta noin 100 eurolla vuodessa enemmän kuin hallituksen malli peräti 5 000 euron kuukausituloihin asti. Eläkeläisille tulisi vastaava vähen-

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

nys 3 600 euroon saakka. Ylivoimainen enemmistö Suomen palkansaajista ja eläkeläisistä hyötyisi työtulovähennysmallistamme ja eläkevähennysmallistamme. Samoin etuuskien saajien perusvähennysmuutoksella verotus kevenisi noin 50 euroa vuodessa, jos kuukausitulot jäävät alle 1 800 euron.

Puhemies! Vielä pari sanaa veronkierrosta ja aggressiivisesta verosuunnittelusta, vaikka ne eivät suoraan tuloverolakiin nyt tällä kertaa liitykään, koska niihin liittyvät meidän tärkeimmät lausumamme tässä vastalauseessa. Jos hallitus todellakin haluaa tehdä veronkierrolle ja aggressiiviselle verosuunnittelulle jotakin, niin silloin se voisi tehdä useita toimenpiteitä, esimerkiksi eduskunnalle esityksen, jossa yhteisön kotipaikkalainsäädäntöä selvennettäisiin.

17.14 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Juuri tuo, mihin edustaja Harakka äsken päätti, kuvaa ehkä sitä, että me olemme tosissamme sosiaalidemokraatteina tehneet työtä sen eteen, että meillä olisi esittää konkreettisia, todellisia vaihtoehtoja hallituksen veropolitiikalle, ja kyllä minun mielestäni sellainen tietynlainen oikeudenmukaisuusnäkökulma on myös se, että nimenomaisesti tekisimme kaikkemme, jotta voisimme estää veronkiertoa ja ehkäistä aggressiivista verosuunnittelua ja kaikkea tätä. Minä olen ollut kyllä, puhemies, huolissani siitä, että hallituksen linja tällä hetkellä näyttää olevan hieman toisenlainen, eli meillä on monia esimerkkejä siitä, että kovin on kuitenkin passiivista ollut tämä halu puuttua tosissaan tähän veronkiertoon ja kaiken kaikkiaan erilaiseen verovälttelyyn.

Mutta, puhemies, oikeastaan sen lisäksi, että peräänkuulutamme oikeudenmukaisempaa veropolitiikkaa, haluaisin myös kiinnittää huomiota tässä vaiheessa siihen tärkeään asiaan nimeltä työllisyys, ja nythän on kuitenkin niin, että samaan aikaan niiden tiettyjen esitysten kanssa, joissa hallituksella on suunnattomasti varaa laskea vaikkapa miljoonaperintöjen verotusta tai hallituksella on varaa tehdä apteekkarivähennyksiä tai hallituksella on varaa suurten metsäomistusten haltijoiden verotusta keventää, hallituksen omissa asiantuntija-arvioissa tai niissä arvioissa, joita annetaan esimerkiksi lainsäädännön arviointineuvostossa, ja osin hallituksen omissa esityksissäänkin lukee ulos se: nämä eivät lisää merkittävällä tavalla työllisyyttä. Jos eivät ne lisää työllisyyttä tässä tilanteessa, niin miten ihmisessä voi millään tavalla olla perusteltua kuluttaa sitä kapeaa liikkumavaraa taloudessa tämänkaltaiseen politiikkaan, kun jos sen sijaan helpottaisimme pieni- ja keskituloisten palkansaajien ja eläkkeensaajien asemaa ja työttömien asemaa, sillä olisi taas talouteenkin myönteiset merkitykset nimenomaan ostovoiman lisääjänä?

17.17 Kari Uotila vas: Arvoisa herra puhemies! Ihan, vaikka edustaja Heinonen ei ole paikalla, palautan mieleen sen periaatteen, jota tosiaan edellistä edellinen hallitus noudatti aloittaessaan sopeutustoimet. Kun valtiontalous ja julkinen talous edellyttivät sopeutustoimia, niin tehtiin todella periaate, että pyritään näistä sopeutustoimista tekemään vain puolet leikkauksilla ja pyritään toinen puoli tekemään oikeudenmukaisilla veronkorotuksilla. Edustaja Heinonen ja hänen oppi-isänsä ja opetuslapsensa ovat sitä mieltä, että kaikki olisi pitänyt tehdä pelkkinä raakoina leikkauksina, mikä olisi tarkoittanut, että esimerkiksi opetuksesta, sivistyksestä, tutkimuksesta ja monesta muusta kohteesta olisi leikattu miljardeja ja miljardeja enemmän. Olen edelleen sitä mieltä, että se periaate sopeutuksen mitoittamiseksi siinä tilanteessa oli oikea: pyritään saamaan puolet säästöistä leikkauksilla ja puolet keräämään sitten tulonlisäyksillä.

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

No, nyt on suhdannetilanne se, että talous kasvaa, työllisyys paranee, ja kyllä on todella syytä talouspoliittisesti kyseenalaistaa veroelvytyksen mittava käyttäminen tässä yhteydessä, 1,5 miljardin luokalla. Itse asiassa tämä veroelvytys — kun asiantuntijatkin toteavat, että nämä muun muassa kikyyn liittyvät veronkevennykset heikentävät julkisen talouden rahoitustilannetta ensi vuonna — tarkoittaa sitä, että hallitus ottaa velkaa lisää, jotta se pystyy tarjoamaan näitä mittavia, suurituloisille kohdentuvia verohelpotuksia.

Täällä puhutaan usein todella sydäntä särkevällä äänellä siitä, kuinka velkaantuminen on tosi paha asia ja kuinka se kaatuu lastemme ja lastenlastemme syliin. Ja sitten, jotta pystytään tarjoamaan joillekin mittavia verohelpotuksia, tämä velkaantuminen sallitaan entistäänkin suurempana.

Verotuksen periaate on se, että veroa kerätään veronmaksukyvyn mukaan. Vasemmistoliiton sekä budjettivaihtoehto että myös näihin verolakeihin kohdistuvat muutosehdotukset tähtäävät tämän periaatteen toteuttamiseen. Itse asiassa verotuksen progressio, joka toteuttaa tätä, että maksukyvyn mukaan veroja kerätään, on heikentynyt tässä lähihistoriassa todella voimakkaasti, ja jos asetetaan tilanne niin, että mikä on aidosti progressiivista verotusta, niin tasaverotuksen rooli on sellaista 90 prosentin luokkaa. Niin paljon meillä on siirtynyt verotusta enemmän tasaverotuksen, välillisen verotuksen suuntaan. Tähän vasemmistoliitto esittää muutoksia.

Yksi esimerkki, joka on asiantuntijoiden ehdottama, koskee listaamattomien osinkojen saajien kohtuutonta veroetua. Monet asiantuntijat — valtiovarainministeriön omat asiantuntijat tai heidän asettamansa työryhmät — ovat esittäneet, että tähän pitäisi pikaisesti puuttua, mutta mitään ei tunnu tämänkään osalta tapahtuvan. Vasemmistoliitto esittää listaamattomien yritysten osinkojen epäreilun suosimisen lopettamista siten, että verovapaiden osinkojen raja, niin sanottu normaali tuottoraja, lasketaan 8:sta 3:een prosenttiin. Sen lisäksi, mitä tulee tuloveroasteikkoihin, ehdotamme asteikon kiristämistä siten, että suurituloisilta kerätään suhteessa enemmän verotuloja.

Perusvähennyshän on se tapa, jolla pystytään auttamaan kaikista pienituloisimpia, ja sen vähennyksen parantamista hallitusta enemmän myöskin esitämme.

Lisäksi esitämme pari lausumaa tähän liittyen, joilla tähdätään verotuksen rakenteiden korjaamiseen, ja oikeastaan voisin, kun aikaa vielä on, todeta, että lausumat ovat seuraavia: "Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo viivyttämättä eduskunnan käsiteltäväksi esityksen pääomaverotuksen progression tuntuvaksi korottamiseksi siten, että lopullisena tavoitteena on pääomatulojen verotuksen yhdenmukainen verokohtelu muiden tulojen kanssa." Ja toisena lausumana: "Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo viivyttämättä eduskunnan käsiteltäväksi uudistuksen, jolla kumotaan tuloverolain 54 d §:ssä määritelty vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen ja pitkäaikaissäätämissopimuksen maksujen verovähennysoikeus." Elikkä meillä on näitä porsaanreikiä edelleenkin, jotka ovat tällä hetkellä murentamassa hyvinvointiyhteiskunnan tarvitsemaa veropohjaa.

17.22 Tarja Filatov sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen esitti kritiikkiä sosiaalidemokraattien linjalle, mutta nyt kun hän saisi vastauksia, niin hän poistui salista.

Hän kyseenalaisti sitä, että menosopeutusta tai budjetin tasapainoa on haettu sitä kautta, että puolet on tehty menosopeutuksena ja puolet on tehty veronkorotuksena, silloin kun sosiaalidemokraatit ovat olleet hallituksessa. Yksinkertainen syy tähän on oikeudenmukaisuus ja tulonjakopolitiikka, ei siinä sen kummallisempaa taustaa ole. Jos me teemme pelkällä menosopeutuksella tasapainoa, silloin hyväosaisimmat eivät osallistu niihin talous-

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

talkoisiin. Jos me teemme pelkällä veropolitiikalla ratkaisuja, silloin me ajaudumme tilanteeseen, jossa meidän verotuksemme nousee kestäättömäksi. Sosiaalidemokraatit katsovat verotusta ja sen työllistämisaikatuksia sieltä sisältä käsin. Siksi me suuntaamme veronkevennykset palkansaajien kohdalla pienituloisimmille.

Heinonen peräsi myös sitä, miksi lapsivähennyksestä tehtiin Antti Rinteen aikana määräaikainen. Tausta lieene se, että Rinne ei halunnut tehdä lapsilisään leikkausta, ja kun hallitukselle kokonaisuudessaan — jossa siis kokoomus oli pääministeripuolueena — ei sopinut se, että tämä leikkaus olisi korjattu, niin siihen etsittiin korvaavaa keinoa, ja korvaavaksi keinoksi tuli lapsivähennys, ja se kohdennettiin nimenomaan pienituloisimpiin sen takia, että se kohdistuu oikeudenmukaisesti tulonjaon näkökulmasta juuri niille, jotka kiipeimmin sitä tarvitsevat. Sen vuoksi siitä tuli määräaikainen, että haluttiin nähdä, miten se toimii. No, nyt me tiedämme, että se ei ole paras mahdollinen keino tukea lapsiperheitä, mutta se on parempi keino kuin ei mitään. Ja olisi ollut täysin hallituksen käsissä jatkaa sitä — mitään estettä tuon määräaikaisen lain jatkamiselle ei olisi ollut.

17.24 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Jatkan tästä edustaja Filatovin hyvästä puheenvuorosta.

Täällä on tosiaan tänäänkin keskusteltu paljon tuloverotuksen kevenemisestä, mutta kuten nyt monelta taholta ja edustaja Filatovin suusta äsken on kuultu, joidenkin lapsiperheiden verotus tulee valitettavasti kiristymään ensi vuonna merkittävästi lapsivähennyksen poistuessa. Lapsivähennys on ollut tärkeä, jopa 400 euron arvoinen tuki monelle perheelle, joka kamppailee talousvaikeuksissa, ja kuten on todettu, edes tämä paljon puhuttu, sinänsä hyvä varhaiskasvatusmaksujen alentaminen ei kuitenkaan auta niitä lapsiperheitä, joissa on pelkästään kouluikäisiä lapsia. Tämä on yksi syy sille, miksi me perussuomalaiset olemme esittäneet lapsivähennyksen jatkamista. Se olisi ollut hyvinkin mahdollista, hallituksella olisi ollut tässä kaikki keinot käytettävissä, mutta he eivät ole asiaan esityksessään puuttuneet. Asia on kaiken kaikkiaan tärkeä. Meidän syntyvyytemme on Suomessa nyt hyvin alhaisella tasolla, itse asiassa alhaisimmillaan puoleentoista vuosisataan, ja niinpä keinoja sen ja lapsiperheiden aseman parantamiseksi tulisi kyllä löytää.

Valitettavasti sali on hyvin tyhjä, kun tästä tärkeästä asiasta, ja verotuksesta yleensäkin, keskustellaan. Edustaja Heinonen, joka kritisoi lapsivähennystä, on jo poistunut tosiaan paikalta, mutta arvostamani veroasiantuntija, edustaja Kiviranta, näyttää edelleen olevan puolustamassa hallituspuolueiden edustajana hallituksen esitystä hyvin innokkaasti, ja hyvä niin. Haluaisin tiedustella arvostamaltani edustaja Kivirannalta hänen käsitystään siitä, mikä vaikutus tällä hallituksen tuloveroesityksellä ja siihen liittyvällä lapsiperhevähennyksen poistumisella tulee olemaan lapsiperheiden taloudelliseen asemaan, erityisesti niissä perheissä, joiden lapset ovat jo kouluikäisiä, [Puhemies koputtaa] eivätkä perheet siten hyödy tästä varhaiskasvatusmaksujen alentamisesta.

17.26 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Oli tosiaan mielenkiintoista kuulla edustaja Filatovin selvitys viime kauden hallitusten sisäisistä keskusteluista ja ehkä pienistä risiiridoistakin, mutta en pyytänyt sen takia puheenvuoroa.

Edustaja Saviolle voisin todeta, että sanoin jo täällä, että tämä tuloverotuksen esitys on varsin tasapainoinen. Tässä otetaan eri tulotasot huomioon sopivalla tavalla. Tässä tehdään asteikkohelpotukset, kaikilta osin inflaatiotarkistus ja varsinainen veronkevennys. Tässä korotetaan työtulovähennystä. Sitä on muistamani mukaan kaksi kertaa jo Sipilän

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

hallituksen aikana korotettu tätä ennen ja perusvähennystäkin korotetaan toiseen kertaan eli tässä otetaan huomioon varsin hyvin näitä eri tulonsaajaryhmiä ja tulotasoja. Sitä kautta myös lapsiperheet otetaan huomioon näitten varhaiskasvatuseräyksen alennusten lisäksi.

Mutta sitten voisin kertoa, että minulla on tapana kirjoittaa aina tuossa vuodenvaihteessa — jo pitkät ajat, monet vuodet olen kirjoittanut — erääseen talouslehteen vuodenvaihteen muutosten tarkastelu. Viime hallitusten aikana, viime eduskuntakaudella se oli aina synkkää kirjoitettavaa, kun talous ei kasvanut, välillä jopa supistui, työllisyys heikkeni, valtionvelka kasvoi hultavattomasti ja budjetin tasapainosta ei ollut minkäänlaista toivoa näköpiirissä. [Timo Harakan välihuuto] Ymmärrän kyllä opposition epätoivoa, kun nyt tilanne on täysin päinvastainen. Talous kasvaa tänä vuonna ilmeisesti nelisen prosenttia, ensi vuonna 3—4 prosenttia myöskin, ja mikään ei viittaa siihen, ettei tämä kasvu jatkuisi. Työllisyys paranee koko ajan, valtiontalouden tasapaino on näköpiirissä.

17.28 Timo Harakka sd: Tästä onkin hyvä jatkaa, arvoisa puhemies. Se on näköpiirissä ja jää seuraavan hallituksen toteutettavaksi. Kyllä kolmen koululaisen isänä minun täytyy erittäin painavasti tässä esittää se huoli, että kun tässäkin hallituksessa ja yhteiskunnassa laajemmin puhutaan lasten tasa-arvoisista mahdollisuuksista ja nuorten asemasta ja kun esimerkiksi itsenäisyyden 100-vuotisrahasto on nimenomaan suunnattu lapsille ja nuorille, kuten oikein on, ja samaan aikaan meillä on hyvistä Pisa-tutkimuksista edelleen se huoli, että esimerkiksi poikien ja tyttöjen väliset oppimiserot ovat suuret, niin kyllä täytyy vain ihmetellä sitä, miksi juuri pienipalkkaisten työssä käyvien koululaisperheiden verotusta on haluttu tässä kiristää luopumalla lapsivähennyksestä, kun kaikki tietävät, että harrastaminen maksaa. Ennen kaikkea tämä koskettaa teini-ikäisten vähävaraisia vanhempia. Siinä kohtaa, kun osalla lapsista on varaa harrastaa ja toisilla ei, kaikki tietävät, että syrjäytyminen on tosiasia. Tämä on vakava asia, ja nyt olisi ollut mukavaa, jos juhlapuheiden sijaan myöskin itse tässä budjetissa ja tuloveroasteikossa olisi huomioitu se, että huolehditaan pienipalkkaisista koululaisten vanhemmista.

Lisäksi haluaisin sanoa vielä pari sanaa yleisestä talouspolitiikasta ja tulen sitä varten vielä puhujapöytäntöön. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Toinen osa tätä puheenvuoroa oikeastaan on erittäin isolla pensselillä maalaamista. Tämä ajatus herää, kun kuuntelee ennen kaikkea nykyisten hallituspuolueiden näkemystä siitä, mikä on ollut suhdannetilanne, mikä on taloustilanne, mikä on verotuksen rooli yhteiskuntien menestyksessä. Kun aika usein täällä salissa väitetään niin, että edellisen hallituskauden vaikeudet johtuivat siitä, että verotettiin liikaa, niin usein tulee aika epätoivoinen olo: eivätkö nämä edustajat ole kuulleet koko Eurooppaa koetelleesta lamasta, joka nyt vasta kymmenen vuoden jälkeen on pikkuhiljaa hellittänyt? Eurooppa on kasvussa, ja Suomi on viimeisten joukossa päässyt siihen mukaan. Eli miten tämä logiikka oikein menee? Usein kuuntelen tätä puhetta, että verottamalla taikka itse asiassa suomalaisten kansallisten hallitusten toimin on onnistuttu saamaan Suomi huonoon jamaan, kun koko Euroopalla on mennyt huonosti ja Suomella erityisen vientiriippuvaisena maana on mennyt vielä huonommin kuin millään muulla maalla. Mikä se logiikka on? Onko se niin, että aurinko nousee, kun kukko kiekuu, vai kenties toisinpäin?

Erityisen murheellista kuultavaa tämä on, kun ajattelee sitä, mitä nämä oikeistopuolueet ovat vallassa ollessaan Euroopassa saaneet aikaan tämän taantuman aikana: syventäneet sitä. Ja millä tavoin syventäneet sitä? Sillä tavoin, että niillä ei ollut minkäänlaista käsitystä suhdannepolitiikasta — siitä, että laman aikaan elvytetään ja nousukauden aikaan kiriste-

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

tään. Hyvin yksinkertainen keynesiläinen perussääntö. Mutta ollessaan vallassa oikeistopuolueet Euroopassa syvensivät sitä lamaa, joka pankkikriisistä joka tapauksessa aiheutui, ja saivat aikaan sen, että valtioilla oli puolipakko ottaa lisää velkaa. Silloin, kun taantumassa kiristetään, joudutaan tilanteeseen, jossa julkisen sektorin rajut leikkaukset johtavat työttömyyden lisääntymiseen, työttömyysmenojen ja sosiaalimenojen rajuun lisääntymiseen ja sosiaaliseen katastrofiin eräissä Euroopan maissa.

Nyt me olemme päinvastaisessa tilanteessa, kun nämä samat nerot tässä alkavassa nousukaudessa sitten jakavat veroelvytystä, jota edustaja Uotila tässä aivan aiheellisesti arvosteli. Eli nyt on vihoviimeinen hetki jakaa yrityksille veroetuja ja verokarkkeja. Nyt on vihoviimeinen hetki vain löysentää taloutta ja syventää sitä kestävyysvajetta, joka joka tapauksessa on Suomen ongelma. Sanon nyt varmaankin kolmannen kerran tänään, että rakenteellinen alijäämä, josta siis suhdannevaikutukset on putsattu pois, uhkaa olla 2 miljardia euroa suurempi vuonna 19 kuin mitä hallitus itse on luvannut. Tämä tarkoittaa sitä, että te onnistutte toimimaan niin, että samaan aikaan eriarvoisuus lisääntyy ja kestävyysvaje syvenee. Tämä on vastuutonta vallankäyttöä, ja sen takia ihmettelen syvästi sitä, että vastaaville puolueille Euroopassa kukaan tahtoo antaa valtaa. Mutta ilmeisesti meillä järkevän talouspolitiikan ja vastuullisen veropolitiikan kannattajilla on vielä aika paljon kääntytystyötä tehtävänä kansan parissa.

17.33 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Toisin kuin edustaja Kiviranta täällä epäili, emmehan me siitä epätoivoa lainkaan tunne, että nyt talous kasvaa. Päinvastoin me toteamme äskeiseenkin puheenvuoroon vedoten, että jo oli aikakin. Jotenkin minusta vain tuntuu siltä — se oli aika kuvaava tämä kielikuva, minkä edustaja Harakka toi — että ilmeisesti on niin todellakin, että nyt tämä hallitus luulee, että silloin se aurinko nousee, kun kukko kiekuu. Näinpäin ilmeisesti tuo luulo on, mutta päinvastoin tässähän ovat juuri ongelmana olleet nämä tietynlaiset suhdannetilanteeseen sopimattomat arvovalinnat ja talouspoliittiset valinnat koko tämän hallituskauden. Ja pelkään, puhemies, että sen hedelmiä myös seuraava hallitus, koostuu se miten vain, joutuu eräällä tavalla sitten paikkaamaan, koska nyt tehdään monia virheitä, syödään todella paljon veropohjaa ja lisätään eriarvoisuutta, ja me kaikki tiedämme, kuinka vaikea näitä asioita on joskus paikata.

Haluaisin kuitenkin tähän loppuun todeta, puhemies, että kyllä minä arvostan sitä, että edustaja Kiviranta on täällä paikalla, koska hän näyttää nyt olevan ainoa hallituspuolueen edustaja. [Kari Uotila: Ei ainoa! — Timo Harakka: Ei ainoa!] Ihan oikeasti nyt kun olisi mahdollisuus käydä sitä debattia, tietenkään tässä nyt sitten sitä ei käydä. Odottakaahan vain, arvoisat hallituspuolueet, kun tulee seuraava kyselytunti tai joku, niin jos siellä jälleen kerran joku sanoo, että kun SDP niin rakastaa velanottoa tai muuta, eli antaa väärää todistusta lähimmäisistä, niin kyllä minä sitten vetoan siihen, että voisi olla täällä kuulemassa tätä keskustelua ja ihan oikeasti tutustua vaihtoehtoihin ja käydä debattia ja puolustella. Mutta ilmeisesti tässä on, puhemies, se hyvä lopputulos ja johtopäätös tehtävä, että ilmeisesti nämä meidän vaihtoehtomme ovat niin hyviä, että juurikaan kukaan hallituspuolueiden edustaja ei näe tarpeelliseksi täällä olla niitä puolustelemassa ja kiistämässä. Että ilmeisesti tämä myös osoittaa osaltaan sitä, [Puhemies koputtaa] että työmme on otettu sen verran vakavasti, ettei haluta nyt tässä lähteä riitelemään.

17.36 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Pyysin tämän puheenvuoron ainoastaan todetakseni pöytäkirjoihin, että meillä on täällä myös toinen hallituspuolue keskustan edus-

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

taja, edustaja Pylväs, edustaja Kivirannan seurana. Edustaja Kivirannalle kuitenkin monet kiitokset siitä, että hän on ahkerasti ja urheasti täällä usein opposition seurana, kun näistä asioista puhutaan.

Sen sijaan on kyllä pakko ihmetellä, että valtiovarainministeripuolue kokoomus yleensä loistaa, niin kuin nytkin, täysin poissaolollaan näissä keskusteluissa. Ja jos vielä laskettaisiin pois edustajat Zyskowicz ja Heinonen, silloin voitaisiin sanoa, että osallistumisprosentti on kutakuinkin nolla.

Ja vielä on pakko todeta tästä merkillisestä hallituspuolueesta — jota on vaikea nyt siten... no sovitaan nyt, että se on sellainen pikkuruinen takiainen nykyhallituksen takinliepeessä — näistä sinisistä, jotka ylistävät tätä hallituksen politiikkaa aina ja kaikkialla ainoana mahdollisena ja suurena ja viisaana, että kyllä heitä täällä salissa näkyy todella vähän puolustamassa omaa ja hallituksen linjaa. Että tässä mielessä on kyllä murheella todettava se, että samat henkilöt, jotka tuolla ennen vaaleja vaaliteltoilla kiihottivat kansaa oikein urakalla, ovat täällä eduskunnan salissa, täällä varsinaisella työmaallaan varsin näkymättömiä ja oikeastaan näyttävät melko haluttomilta osallistumaan mihinkään keskusteluihin.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi varainsiirtoverolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 109/2017 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 13/2017 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 13/2017 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

17.38 **Esko Kiviranta kesk:** Arvoisa puhemies! Tämä muutos, mitä esitetään varainsiirtoverolakiin, tarkoittaa sitä, että maataloudessa voi siirtyä ensi vuoden alusta osakeyhtiömuotoon muiden perheyriyten kanssa tasavertaisesti, kun yritysmuodon muutoksessa ei enää tarvitse maksaa 4 prosentin varainsiirtoveroa kiinteän omaisuuden siirtämisestä osakeyhtiöön.

Tämä tarkoittaa sitä, että osakeyhtiömuotoon siirtyminen käy nyt mahdolliseksi sillä tavalla, että se on järkevä yritystoiminnan suora jatkuminen toisessa yritys muodossa, ja uskon, että tämä varainsiirtoverokustannuksen poistuminen lisää maatalouden yhtiöittämisiä ensi vuoden alusta lähtien. Nythän näitä toteuttamisia on lykätty tuon hallitusohjelmakirjauksen takia. Osakeyhtiömuotoisia maatilojahan on Suomessa toistaiseksi hyvin vähän, noin 700, ja kaiken kaikkiaanhan maatiloja on vielä lähes 50 000, joten suurta joukkoa tämä ei koske. Mutta nimenomaan tuo osakeyhtiön 20 prosentin yhteisöverokanta kiinnostaa varmaan monia velkaantuneita tiloja, jotka ovat tehneet merkittäviä investointeja, ja uskon, että tämä yhteisöverokanta on yksi syy osakeyhtiöittämiseen ja aika keskeinenkin syy.

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

17.39 Juha Pylväs kesk: Arvoisa puhemies! Yritystoiminnan kehittäminen ja jatkuvuus vaatii yleensä sitä, että yrityksellä on mahdollisuus järkevästi kehittää toimintaansa ilman erilaisia hallinnollisia esteitä. Tämä hallituksen esitys, kuten valtiovarainvaliokunnan mietintökin todistaa, poistaa näitä esteitä, ja yritystoimintaa pystytään reilusti kehittämään järkevällä tavalla hyvin pitkäjänteisesti.

Olennaistahan tässä esityksessä on myös se, että hyvin tiukoilla säännöksillä voi tämän muutoksen tehdä, elikkä kuten tässä edellä kuultiin, niin tämä koskee aika harvaa ryhmää, joka tähän menee. Toki suurin osa näistä on varmasti maatiloja mutta myös muita yrityksiä, joilla on merkittävää varallisuutta, varainsiirtoveron alaista varallisuutta.

Lisäksi pidän aika hyvänä huomiona sitä, että valiokunta on ottanut kantaa siihen, että tämän kokonaisverotuksen tarpeita on syytä tarkastella laajemmin, ja siihenkin on tässä valiokunnan mietinnössä otettu kantaa, jota kyllä kannatan.

17.40 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Itse tähän esitykseen ei ole huomautettavaa sillä edellytyksellä luonnollisestikin, että voidaan varmistua siitä, kuten valiokunnan verojaostolle vakuutettiin, että tämä varallisuuden siirto liittyy keskeisessä määrin samaan toimintaan samojen henkilöiden osalta. Ei ole mitään syytä tietenkään vaikeuttaa jo entisestään vaikeuksissa olevaa maatalouselinkeinoa.

Huomautan vain siitä keskustelusta, mikä käytiin täällä vuosi sitten, kun käsiteltiin niin sanottua yrittäjävähennystä eli apteekkarivähennystä, että silloin moni sanoi, että on jonkinmoinen ongelma, että Suomen yrityksistä niin suuri osa on osakeyhtiöitä, toisin kuin valiokunnassa kuullut asiantuntijat, joiden mielestä on aivan luonnollista, että erityyppisessä yritystoiminnassa on erityyppisiä yhtymiä, joskus toiminimiä, joskus henkilöyhtiöitä, avoimia yhtiöitä ja sitten osakeyhtiöitä. No, nyt ilmeisesti olemme kaikki tulleet siihen tulokseen, että se ei suinkaan ole mikään ongelma vaan se, että Suomessa on osakeyhtiöitä, on aivan tervetullut ja erinomainen piirre.

Tältä osin valiokunta ja ilmeisesti myöskin eduskunta ovat kansalaisten asialla siltä osin kuin pyrimme auttamaan heitä hyväksyttävään verosuunnitteluun.

17.42 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Varmuuden vuoksi sanon, että tuloverolain 24 §:hän edellyttää, että varat ja velat siirtyvät sellaisenaan osakeyhtiöön eli noudatetaan kirjanpidollista jatkuvuutta. Myöskään omistussuhteet eivät saa muuttua tämän osakeyhtiöittämisen yhteydessä.

Ainakaan minä en ole sellainen kansanedustaja, joka olisi pitänyt osakeyhtiötä millään tavalla huonona yritysmuotona, päinvastoin. Olen toisaalta tietysti puolustanut myös yrittäjävähennystä, joka kohdistuu toiseen puoleen yrittäjäkuntaa, mutta Suomen Yrittäjien jäsenkunnasta siis noin puolet on osakeyhtiöitä ja noin puolet harjoittaa yritystoimintaa muussa kuin osakeyhtiömuodossa.

Eräs tilintarkastajaystäväni tuossa takavuosina, kun Suomessa oli jopa 70 prosentin ansiotulon rajaveroaste, oli sitä mieltä, että ei oikeastaan voi yritystoimintaa harjoittaakaan muussa kuin osakeyhtiömuodossa. Tosin silloin osakeyhtiöitäkin verotettiin paljon ankaremmin kuin nykyään.

Yleiskeskustelu päättyi.

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 109/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain 30 §:n sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 32 i §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 111/2017 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 14/2017 vp

Ensimmäinen käsittely

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 111/2017 vp sisältyvien 1.-2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 121/2017 vp

Valiokunnan mietintö StVM 10/2017 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö StVM 10/2017 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

17.44 **Tarja Filatov sd:** Arvoisa puhemies! Tämä on yksi niistä lakipaketeista, joita hallitus on pitänyt työllisyyspolitiikkansa kulmakivenä — ei ehkä kulmakivenä mutta työvoimapuolen tapahtumien helmenä, mutta tähän ei ole uskallettu kirjoittaa työllisyysvaikutuksia, vaan on arvioitu, että niitä saattaa olla. Tai saattaa olla, että niitä ei kovin paljon ole, jos lukee tuota hallituksen esitystä.

Sinänsä nämä esitykset ovat ihan hyviä yhtä lukuun ottamatta. Elikkä meillä nyt jo on olemassa työttömälle tarjottu liikkuvuusavustus, joka mahdollistaa sen, että jos onnistuu löytämään työtä kauempaa kotipaikkakunnastansa, niin voi jonkun aikaa saada tukea tähän. Tätä on käytetty hyvin vähän. Varmaan yksi syy on se, että työttömät eivät ole tienneet sen olemassaolosta välttämättä, toisaalta se, että tuki on aika vähäinen, ja toisaalta se, että silloin jos pitkästä työttömyydestä työllistyy, työllistyy usein matalapalkkaiseen työhön ja on hankala mennä hyvin pitkän matkan päähän työhön. No, nyt esitetään, että tämä olisi mahdollista myös osa-aikatyössä. Sinänsä se on ihan hyvä asia, mutta ongelma on se, että on vielä vaikeampaa ottaa pienipalkkaista osa-aikatyötä pitkän matkan ja kalliin matkan päästä vastaan, joten oletettavaa on, että tämän käyttö ei suuresti lisäännä. Vaikka perusajatus on hyvä, silti sen toimivuus, koska tuki on pieni, on heikko.

Toinen esitys on se, että työttömyysturvalla voisi helpommin aloittaa yrityksen. Tässä ei ole uskallettu arvioida työllisyysvaikutuksia. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta kävi tätä läpi ja piti sitä sinänsä hyvänä esityksenä, mutta kun meillä kuitenkin on olemassa starttiraha jo nyt, näiden suhde näyttäytyi vähän kummallisena. Hyvä puoli tässä esityksessä on

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

se, että tämä vähentää varmasti työhallinnon taakkaa selvittää sitä, työllistyykö yrittäjänä kokopäiväisesti vai osa-aikaisesti vai miten, vaan sen neljä kuukautta voi ihan automaattisesti työttömyysturvalla rauhassa perustaa yritystä ja toimia yrittäjänä. Mutta niin on voinut starttirahallakin tehdä. Tosin se on ollut päätöserusteinen, eli TE-hallinnossa on päätetty, saako sen starttirahan vai ei. No, tämän vapaan ja starttirahan suhde on sellainen, että neljä kuukautta saa työttömyysturvan suuruista etuutta mutta jos yritystoiminnasta tulee tuloja, tuo etuus sovitellaan yhteen, elikkä yritystulo leikkaa tuota työttömyysturvaa. Starttirahassa näin ei ole, vaan starttirahan on saanut pitää kokonaisuudessaan. Tässä työtön varmasti joutuu miettimään, kumpi hänelle on edullisempi asia. Helpompi on ottaa tämä neljä kuukautta, mutta starttirahan kautta varsinkin pienituloinen ihminen saattaa saada enemmän hyötyä itsellensä.

No, voiko sitten starttirahan saada käytettyään tätä etuutta? Siihen vastaukset olivat kyllä luvalla sanoen aika sekavia valiokunnassa, kun tätä käsiteltiin, ja toivon, että siihen löytyy selkeä linjaus. Lähtökohta oli se, että jos yrittäjäaikana pystyy osoittamaan, että on osa-aikainen yrittäjä, sen jälkeen ikään kuin arvioitaisiin yrittäjän oman arvion kautta sitä, onko tuo yritystoiminta kokoaikaista vai osa-aikaista. No, tämä on aika kummallinen menettely, kun sitten niiden kohdalla, jotka eivät olisi käyttäneet tätä etuutta, arvioitaisiin TE-hallinnon näkökulmasta. Aika sekavia tällaiset vapaat etuudet usein ovat, vaikka ne sinänsä kuulostavat fiksuilta ja hyviltä.

Näistä ongelmista huolimatta esitys on kannatettava, ja aina kannattaa kokeilla tällaisia byrokratiaa keventäviä malleja, mutta tämä varmasti kyllä jättää starttirahan taakseen ainakin siinä työttömyyden alkuvaiheessa, jos yrityksiä perustetaan.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta esitti, että olisi ollut mahdollisuus päästä tämän järjestelyn piiriin, jos yrityksen on aloittanut jo siinä vaiheessa, kun on vielä irtisanomisaika päällä, mutta sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta totesi, että se lisäisi todennäköisesti valtion ja kassojen kustannuksia, eikä siihen siitä syystä lähtenyt mukaan. No, tämä järjestely saattaa johtaa siihen, että yritys perustetaan hieman myöhemmin kuin se olisi voitu perustaa, mutta luulen, että ne viiveet tästä näkökulmasta ovat pieniä eikä tästä kovin suurta haittaa siitä näkökulmasta tule.

Hallitus on luvannut eduskuntaan esityksen, jossa työtön voisi helpommin opiskella työttömyysturvalla. Tuota esitystä ei ole vielä tullut, mutta tähän pakettiin kuuluu pykäliä, jotka liittyvät erityisesti ammatillisten opintojen päätoimisuuden arviointiin. Itse asiassa hallituksen esitys olisi vaikeuttanut työttömyysturvalla opiskelua. Sinänsä on selkeää, että ammatilliset opinnot lasketaan käytännössä aina kokoaikaisiksi, ellei voi lukea hyväksi niitä varhempia opintoja, mitä on jossakin suorittanut, ja siitä näitä selvitysvelvollisuuksia ei tule, mutta ongelma on se, että silloin myöskään ei voi työttömyysturvalla koskaan opiskella.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta onneksi korjasi pienen virheen, joka täällä oli, koska laki oli rakennettu siten, että opintotukilakiin olisi tehty muutoksia, mutta opintotukilakiin ei ole tehty niitä muutoksia, joita tämän lain valmistelussa oli luvattu, joten tämä korjaus tänne sisään on tehty.

Mielestäni pitää seurata tätä työttömyysturvalla opiskelun ja ammatillisten opintojen välitilaa, koska on riskinä se, että jatkossakin meillä on ihmisiä, jotka eivät saa työttömyysturvaa eivätkä myöskään saa opintotukea, koska heidän opiskelunsa on niin vähäistä. Tämä on kerrassaan kestämaton tilanne. Toivon, että jos näitä ilmenee, ne korjataan välittömästi.

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

17.50 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Edustaja Filatov kuvasi yksityiskohtaisesti ja asiantuntevasti kaikkea sitä, mitä tämä esitys pitää sisällään. Varmasti oli tärkeää juuri tämä viimeinenkin havainto sen suhteen, että pitäisi katsoa, ettei sitten tule sellaisia tilanteita, että henkilö ei saa kumpaakaan. Nämähän ovat tietenkin niitä kohtuuttomia. Itse kun en näissä kummassakaan valiokunnassa ole läsnä, niin minun on mahdotonta kaikkia yksityiskohtia hahmottaa mutta periaatteet kyllä, ja tuo on tärkeä havainto.

Mutta kiinnitin huomiota myös siihen, mitä edustaja Filatov aluksi sanoi, että tämä on niitä esityksiä, joiden työllisyysvaikutuksia ehkä hallitus itsekin ei niin kauheasti arvioi. Varmasti kaiken kaikkiaan viitaten siihen edelliseenkin keskusteluun veropuolelta pitäisin hyvin tärkeänä, että hallitus kaikessa politiikassaan maksimoisi työllisyysvaikutukset, koska uskoisin, että muutaman vuoden passiivisuus tässäkin suhteessa on saattanut meidät siihen tilanteeseen, että talous ehkä meillä vähän hitaammin sitten nousee kuin muualla ja varmasti kipakat toimet ja työllisyys aina etunenässä pitäisi näissä asioissa edetä.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 121/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ydinenergiain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 93/2017 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 18/2017 vp

Ensimmäinen käsittely

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 93/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

13. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vaalilain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 101/2017 vp

Valiokunnan mietintö PeVM 3/2017 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 101/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

14. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtioneuvostosta annetun lain 1 ja 13 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 131/2017 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 21/2017 vp

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 131/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

15. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valtion virkamieslain 7 ja 8 c §:n ja turvallisuusselvityslain muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 70/2017 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 23/2017 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 70/2017 vp sisältyvät 1.-5. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

16. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä

Hallituksen esitys HE 72/2017 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 9/2017 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 16. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

17.54 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Tämä esitys valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä on perusteiltaan varsin hyödyllinen lakiesitys. Tässä uudessa laissa säädetävään perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen valtakunnalliseen tietovarastoon tullaan jatkossa tallentamaan muun muassa opiskelua, suorituksia ja tutkintoja koskevia tietoja, joita henkilö mahdollisesti tarvitsee koulutukseen hakeutuessaan tai työelämän erilaisiin tarpeisiin. Myös opetuksen ja koulutuksen järjestämistä sekä rahoitusta koskevia tietoja tullaan tallentamaan tähän uuteen tietovarastoon. Lakiesityksessä määritellyistä opiskelijavalintarekistereistä voidaan myös luovuttaa henkilötietoja muun muassa muille opetuksen järjestäjille, ministeriölle, Kansaneläkelaitokselle ja eräille muille laissa määritellyille osapuolille.

Lakiesitys edistää huomattavasti koulutukseen ja opiskeluun liittyvien tietojen sähköistä tallentamista ja siirtämistä, ja se myös edistää koulutukseen hakeutumista, aiemmin opitun tunnistamista ja tunnustamista sekä elinikäistä oppimista. Nämä ovat erittäin hyviä tavoitteita.

Tässä hallituksen alkuperäisessä esityksessä ei kuitenkaan ollut rajattu arkaluontoisten henkilöön liittyvien tietojen luovuttamista välttämättömiin tilanteisiin, mistä perustuslakivaliokuntakin oikeutetusti antoi huomion omassa lausunnossaan. Tämän lausunnon perus-

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

teella sekä sivistys- ja perustuslakivaliokuntien kuulemisten nojalla valiokunta päätti tehdä pykälämuutoksen siten, että luovutettavien arkaluontoisten henkilötietojen tulee olla välttämättömiä tietojen vastaanottajalle, ei vain tarpeellisia. Tämä muutos voi vaikuttaa jossain määrin kosmeettiselta, mutta nämä asiantuntijakuulemisissa annetut lausunnot, ja perustuslakivaliokunnan lausunto myös, toivat hyvin selkeästi esiin sen, että pykälämuutos oli opiskelijoiden tieto- ja oikeusturvan toteutumisen kannalta ehdottomasti tarpeen. Nykymuodossaan lakiesitys on kannatettava.

17.56 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Tässä edellä edustaja Savio kävi hyvin läpi tätä esitystä valtakunnallisesta opinto- ja tutkintorekisteristä. Tämä on järkevä hanke nimenomaan helpottamaan tiedonsaantia, -hakua ja toisaalta sitten tietojen luovuttamista. Kun opinnot kuitenkin tänä päivänä ovat kasvavassa määrin sellaista elinikäistä oppimista, että enää ei ole selkeää alkua ja ehkä päätepistettä niille opinnoille, niin on hyvä, että meillä on tällainen koottu rekisteri, opinto- ja tutkintorekisteri.

Itse toivoisin, että tätä voitaisiin viedä... Edustaja Savio tuossa toi esille nämä, mihin näitä tietoja voidaan luovuttaa, ja ne ovat varsin rajattuja tässä. Itse olen aikanaan tehnyt esityksen esimerkiksi pätevien opettajien rekisteristä, siitä että meillä olisi rekisteri, mistä esimerkiksi lasten vanhemmat taikka opiskelijat voisivat tarkistaa, onko heidän opettajallaan pätevyys tähän tehtävään, mitä hän hoitaa — se ei useinkaan titteleistä näy, kun kouluissa ollaan tai oppilaitoksissa. Ja silloin ehkä tämäntyyppinen rekisteri voisi jatkossa edetä siihen suuntaan, että se olisi myös tietynlainen pätevyysrekisteri, mistä voitaisiin varmistaa vaikkapa työtä hakiessa, onko kyseisellä henkilöllä pätevyys tähän tehtävään ja riittävät opinnot.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 72/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

17. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2017 kolmanneksi lisätalousarvioksi

Hallituksen esitys HE 142/2017 vp

Lisätalousarvioaloite LTA 6-7/2017 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2017 vp

Mietinnön pöydällepano

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pöydällepanoa varten esitellään päiväjärjestyksen 17. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että mietintö pannaan pöydälle 22.11.2017 pidettävään täysistuntoon.

Puhemiesneuvosto ehdottaa, että lisätalousarviota koskevan ehdotuksen ainoassa käsittelyssä noudatetaan seuraavaa menettelytapaa:

Edustajan, joka aikoo ehdottaa muutoksia valtiovarainvaliokunnan mietintöön, on jätettävä muutosehdotuksensa keskuskansliaan viimeistään keskiviikkona 22.11.2017 kello 14.

Asian käsittely alkaa yleiskeskustelulla, jossa on nopeatahtinen osuus, jolloin etukäteen varatut puheenvuorot saavat kestää enintään 5 minuuttia. Yksityiskohtaisessa käsittelyssä

Pöytäkirja PTK 121/2017 vp

tehdään ensin kaikki muutosehdotukset ja sitten niistä äänestetään. Siltä osin kuin lisätalousarvioon ei ole ehdotettu muutoksia, se katsotaan hyväksytyksi valtiovarainvaliokunnan mietinnön mukaisena.

Menettelytapa hyväksyttiin.

Mietintö pantiin pöydälle 22.11.2017 pidettävään täysistuntoon.

18. Hallituksen esitys eduskunnalle etu- ja sukunimilaiksi ja laiksi rekisteröidystä parisuh-teesta annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 104/2017 vp

Valiokunnan mietintö LaVM 13/2017 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 22.11.2017 pidettävään täysistuntoon.

19. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maksupalvelulain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 132/2017 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 19/2017 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 22.11.2017 pidettävään täysistuntoon.

20. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maksulaitoslain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 143/2017 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 20/2017 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 22.11.2017 pidettävään täysistuntoon.

21. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on keskiviikkona 22.11.2017 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 18.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Timo Tuovinen